

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/695,

28. aprill 2021,

millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3, artikli 182 lõiget 1, artiklit 183 ning artikli 188 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusi ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, tugevdades Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad, ja toetades liidu, kaasa arvatud selle tööstussektori konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki teadus- ja innovatsioonitegevusi, et vastata liidu strateegilistele prioriteetidele ja täita kohustused, mille lõppeesmärk on edendada rahu, liidu väärtusi ja oma rahvaste hüvangu.
- (2) Et saavutada selle üldeesmärgi suunas liikumisel teaduslik, tehnoloogiline, majanduslik, keskkondlik ja ühiskondlik mõju ning maksimeerida liidu teadusuuringutesse ja innovatsiooni programmi „Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ aastateks 2021–2027“ (edaspidi „raamprogramm“) kaudu. Raamprogramm peaks toetama kvaliteetsete tippasemel teadmiste ja kvaliteetsete tehnoloogiate loomist, paremat levitamist ja siiret liidus, meelitama ligi talente kõigil tasanditel ja aitama kaasa liidu talendipagasi täielikule kaasamisele, hõlbustama koostöösidemeid ja suurendama teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitikate väljaarendamisel, toetamisel ja rakendamisel, toetama ja tõhustama innovatiivsete ja kestlike lahenduste kasutuselevõtmist ja kasutamist liidu majanduses, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) poolt ja ühiskonnas, et vastata üleilmsetele väljakutsetele, sealhulgas kliimamuutustele ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidele, looma töökohti, edendama majanduskasvu, tööstuse konkurentsivõimet ning liidu atraktiivsust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Raamprogrammiga tuleks edendada igat liiki innovatsiooni, sealhulgas läbimurdelist innovatsiooni, edendada innovatiivsete lahenduste turuleviimist ning optimeerida selliste investeeringute tulemusi, et suurendada mõju tugevama Euroopa teadusruumi raames.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 33 ja ELT C 364, 28.10.2020, lk 124.

⁽²⁾ ELT C 461, 21.12.2018, lk 79.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. märtsi 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

- (3) Raamprogramm tuleks kehtestada mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusajaks 2021–2027, nagu on sätestatud nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾, ilma et see piiraks tähtaegu, mis on sätestatud nõukogu määruses (EL) 2020/2094 ⁽⁵⁾.
- (4) Raamprogramm peaks aitama suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni liikmesriikides, aidates seeläbi saavutada üldise teadus- ja arendustegevusse investeerimise sihttaseme, mis võiks olla vähemalt 3 % ulatuses liidu sisemajanduse koguproduktist (SKPst). Eesmärgi saavutamiseks peaksid liikmesriigid ja erasektor täiendama raamprogrammi omapoolsete tõhustatud investeeringutega teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni.
- (5) Raamprogrammi eesmärkide saavutamiseks vastavalt tipptaseme põhimõttele peaks raamprogramm muu hulgas püüdma tugevdada koostöösidemeid Euroopas, aidates seeläbi kaasa teadusuuringute ja innovatsiooni lõhe vähendamisele.
- (6) Selleks et aidata saavutada liidu poliitikaeesmärke, peaks raamprogrammi raames toetatud tegevused saama asjakohasel juhul kasu innovatsioonisõbralikest õigusaktidest ja inspireerima nende loomist, olles kooskõlas innovatsiooni põhimõttega, et toetada liidu olulise teadmistebaasi kiiremat ja tõhusamat muundamist innovatsiooniks.
- (7) Avatud teaduse, avatud innovatsiooni ja maailmale avatuse põhimõtted peaksid tagama tipptaseme ning liidu teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute mõju, kaitstes samal ajal liidu huve.
- (8) Avatud teadusel, sealhulgas avatud juurdepääsul teadusväljaannetele ja -andmetele ning teadmiste optimaalsel levitamisel ja teadusrakendusel, on potentsiaal parandada teaduse kvaliteeti ja suurendada selle mõju ja sellest saadavat kasu. Sellel on samuti potentsiaal kiirendada teadmiste arengut, muutes need usaldusväärsemaks, efektiivsemaks ja täpsemaks, ühiskonna poolt paremini mõistetavaks ja ühiskondlikele väljakutsetele paremini vastavaks. Tuleks näha ette sätted tagamaks, et toetusesaajad annavad avatud juurdepääsu eelretsenseeritud teaduspublikatsioonidele. Samuti tuleks tagada, et toetusesaajad annavad avatud juurdepääsu teadusandmetele, järgides põhimõtet „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“, tagades samal ajal võimaluse teha erandeid, võttes arvesse toetusesaajate õigustatud huve. Rohkem tuleks tähelepanu pöörata teadusandmete vastutustundlikule haldamisele, mis peaks vastama nn leitavuse (*findability*), ligipääsetavuse (*accessibility*), koostalitlusvõime (*interoperability*) ja taaskasutatavuse (*reusability*) põhimõtetele (FAIR-põhimõtted), eelkõige andmehalduskavade laiema kasutamise kaudu. Kui see on asjakohane, peaksid toetusesaajad kasutama Euroopa avatud teaduse pilve ja Euroopa andmetaristu pakutavaid võimalusi ning liituma edasiste avatud teaduse põhimõtete ja tavadega. Kõikides kolmandate riikidega sõlmitavates assotsieerimis- ja koostöölepingutes tuleks soodustada vastastikkuse põhimõtte järgimist avatud teaduses.
- (9) Raamprogrammi toetusesaajaid, eelkõige VKEsid, tuleb julgustada kasutama asjakohaseid olemasolevaid liidu vahendeid, nagu Euroopa intellektuaalomandi kasutajatugi, mis toetab VKEsid ja teisi programmis osalejaid, et kaitsta ja jõustada nende intellektuaalomandi õigusi.
- (10) Raamprogrammi põhimõte ja ülesehitus peaksid vastama vajadusele luua kriitiline mass toetatud tegevusi kogu liidus, soodustades kõikide liikmesriikide tipptasemel põhinevat osalemist, ja rahvusvahelise koostöö kaudu kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030 („tegevuskava2030“), kestliku arengu eesmärkide ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kliimakokkuleppega ⁽⁶⁾ (edaspidi „Pariisi kliimakokkulepe“). Raamprogrammi rakendamine peaks tugevdama kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning liidu ja selle liikmesriikide pühendumist tegevuskava 2030 rakendamisele ning selle kolme mõõtte – majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase – saavutamisele ühtsel ja lõimitud viisil.
- (11) Raamprogrammi raames toetatavad tegevused peaksid aitama saavutada liidu eesmärke ja prioriteete ning täita rahvusvahelisi kohustusi.

⁽⁴⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

⁽⁵⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastamise toetuseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 23).

⁽⁶⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (12) Raamprogrammile tuleks kasuks vastastikune täiendavus olemasolevate asjakohaste Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade ja strateegiatega ning vajaduse korral samuti üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektidega, tingimusel et raamprogrammi strateegilises planeerimises on kindlaks määratud sellega seotud teadusuuringute ja innovatsioonivajadused.
- (13) Programmiga peaks tagatama läbipaistvus ja vastutus seoses avaliku sektori rahastamisega teadus- ja innovatsiooniprojektides, kaitses nii avalikke huve.
- (14) Raamprogrammist tuleks toetada teadusuuringuid ja innovatsiooni sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas. See eeldab teaduslike teadmiste edendamist selles valdkonnas, aga ka sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna kogemuste ja edusammude kasutamist programmi majandusliku ja ühiskondliku mõju suurendamiseks. Samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ raames peaks lõimitama sotsiaal- ja humanitaarteadused täielikult kõikidesse teemavaldkondadesse. Lisaks sotsiaal- ja humanitaarteaduste edendamisele projektides peaks sotsiaal- ja humanitaarteaduste lõimimist vajaduse korral toetama ka sellega, et eksperdikomiteedesse ja hindamiskomisjonidesse kaasatakse sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna sõltumatud eksperdid, ning toimub õigeaegne seire ja aruandlus seoses sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna rahastatud teadustegevusega. Eelkõige peaks jälgima kogu raamprogrammi ulatuses sotsiaal- ja humanitaarteaduste integreerimise taset.
- (15) Raamprogramm peaks säilitama tasakaalustatud lähenemisviisi ühelt poolt teadusuuringute ja teiselt poolt innovatsiooni vahel ning alt-üles rahastamise (ajendatud teadlastest või novaatoritest) ja ülalt-alla rahastamise (otsustatud strateegiliselt kindlaks määratud prioriteetidega) vahel vastavalt kogu liidus osalevate teadus- ja innovatsioonikogukondade laadile, läbiviidavate tegevuste liigile ja eesmärgile ning soovitavale mõjule. Nimetatud tegurite kombinatsioon peaks määrama lähenemisviisi programmi asjakohaste osade jaoks, mis kõik aitavad kaasa programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisele.
- (16) Raamprogrammi osa „Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ komponendi „Osaluse laiendamine ja tippaseme levik“ kogueelarve peaks olema vähemalt 3,3 % raamprogrammi üldeelarvest ning sellest peaksid peamiselt kasu saama osaluse laiendamise riikides asutatud õigussubjektid.
- (17) Tippaseme algatused peaksid tugevdama teadusuuringute ja innovatsiooni tippaset rahastamiskõlblikes riikides, sealhulgas toetama koolitusi, et parandada teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna juhtimisoskusi, jagama auhindu, tugevdama innovatsiooni ökosüsteeme ning looma teadus- ja innovatsioonivõrgustikke, muu hulgas liidu rahastatud teadustaristute alusel. Selleks et taotleda rahastamist programmi osa „Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ komponendi „Osaluse laiendamine ja tippaseme levik“ raames, peaksid taotlejad selgelt näitama, et nende projektid on seotud riikliku ja/või piirkondliku teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiaga.
- (18) Peaks olema võimalik taotleda teadusuuringute ja innovatsiooni kiirtee menetlust, kus toetust ei peaks ootama kauem kui kuus kuud, et võimaldada väikeste koostöökonsortsiumide kiiremat, alt-üles juurdepääsu vahenditele, mis hõlmavad meetmeid alates alusuuringutest kuni turuleviimiseni.
- (19) Raamprogramm peaks toetama teadusuuringute ja innovatsiooni kõiki etappe, eelkõige koostööprojektide raames ning samuti missioonide ja Euroopa partnerluste puhul, kui see on asjakohane. Alusuuringud on tähtis ressurs ja oluline tingimus selleks, et suurendada liidu suutlikkust meelitada ligi parimaid teadlasi ja saada ülemaailmseks tippkeskuseks. Raamprogrammis tuleks tagada tasakaal alus- ja rakendusuuringute vahel. Kõnealune tasakaal koos innovatsiooniga toetavad teadusuuringud liidu majanduslikku konkurentsivõimet, majanduskasvu ja tööhõivet.
- (20) Tõendusmaterjal näitab, et igas mõttes mitmekesisuse omaksvõtt on kvaliteetse teadusetegevise seisukohalt võtmetähtsusega, kuna mitmekesisus mõjub teadusele kasulikult. Mitmekesisus ja kaasamine aitavad kaasa tippasemel koostööpõhisele teadus- ja innovatsioonitegevusele, avaldades valdkonna- ja sektoriüleses koostöös, mis toimub kogu Euroopa teadusruumis, mis toob kaasa paremad teadusuuringud ja kvaliteetsemad projektitaotlused, võib viia tulemuste ühiskonnas kasutamise kõrgema määraneni ning suurendada innovatsioonist saadavat kasu, edendades niiviisi Euroopat.
- (21) Raamprogrammi maksimaalse mõju saavutamiseks tuleks erilist tähelepanu pöörata mitut teadusharu hõlmavale ja teadusharudevahelisele koostööle, sest see on eduka teadustöö peamine eeldus.

- (22) Samba „Tiptasemel teadus“ alusel elluviidavad tegevused tuleks kindlaks määrata olenevalt teaduse vajadustest ja võimalustest ning need peaksid edendama teaduse tiptaset. Teadusuuringute kava tuleks koostada tihedas koostöös teadusringkonnaga ja selles tuleks rõhutada uute talentide ja karjääri alustavate teadlaste meelitamist teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tugevdades samal ajal Euroopa teadusruumi, vältides teadlaste väljarännet ja edendades tarkade inimeste liikuvust.
- (23) Raamprogramm peaks toetama liitu ja selle liikmesriike parimate talentide ja oskuste ligimeelitamisel, võttes arvesse reaalsel olukorda ehk väga intensiivset rahvusvahelist konkurentsi.
- (24) Sammas „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ tuleks luua teadus- ja innovatsioonitegevuse teemavaldkondade kaudu, et maksimeerida lõimimist asjaomastes teemavaldkondades, tagades samal ajal liidu jaoks võrreldes kulutatud ressurssidega suure ja kestliku mõju. See julgustaks valdkonna-, sektori-, poliitika- ja piiriülest koostööd kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, järgides tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe põhimõtteid ning arendades samal ajal liidu tööstusharude konkurentsivõimet. Ambitsioonikate, ulatuslike algatuste tegemine teadus- ja innovatsioonimissioonide vormis võimaldaks programmil saavutada ümberkujundava ja süsteemse mõju ühiskonna jaoks kestliku arengu eesmärkide toetuseks, tehes seda ka rahvusvahelise koostöö ja teadusdiplomaatia kaudu. Selle samba alla kuuluvad tegevused peaksid hõlmama kõiki teadusuuringuid ja igasugust innovatsiooni, et tagada liidu püsimine esirinnas strateegiliselt määratletud prioriteetide osas.
- (25) Kultuuri, loovuse ja kaasava ühiskonna teemavaldkond peaks andma olulise panuse kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas liidu kultuuripärandi alastesse teadusuuringutesse ning eelkõige võimaldama luua Euroopa kultuuripärandi koostööruumi.
- (26) Programmi eesmärkide saavutamisele, eriti kestlike töökohtade ja kestliku majanduskasvu loomisele liidus peaks oluliselt kaasa aitama igat liiki tööstuse täielik ja õigeaegne kaasamine programmi, alates üksikettevõtjatest ja VKEdest kuni suurte ettevõteteneni. Tööstuse selline kaasatus peaks tähendama, et tööstus osaleb meetmetes, mida toetatakse vähemalt samal tasemel kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013 (*) loodud raamprogrammi „Horisont 2020“ meetmeid.
- (27) Raamprogrammi meetmed annaksid olulise panuse liidu strateegiliste sektorite, sealhulgas liidu tööstuspoliitika strateegia eesmärke kajastavate põhiliste progressi võimaldavate liidu tehnoloogiate potentsiaali vallandamisse.
- (28) Mitmeid sidusrühmi, sealhulgas kodanikuühiskonda ja tööstust kaasavad konsultatsioonid peaksid aitama kaasa strateegilise planeerimise kaudu kehtestatud perspektiivide ja prioriteetide elluviimisele. Selle tulemusena tuleks koostada perioodilised strateegilised teadusuuringute ja innovatsioonikavad, mis võetakse vastu rakendusaktidega, et valmistada ette tööprogrammide sisu.
- (29) Selleks et teatud meede saaks rahastust, tuleks tööprogrammis arvestada konkreetsete eelmiste projektide tulemustega ning samuti teaduse, tehnika ja innovatsiooni olukorraga riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil, ning asjakohaste poliitiliste, turu ja ühiskonna arenguga.
- (30) Et liidu tööstus jääks või saaks maailma liidriks innovatsiooni, digiülemineku ja kliimanetraalsuse valdkonnas, on oluline selle toetamine, eelkõige investeeringutega põhilistesse progressi võimaldavatesse tehnoloogiatesse, mis panevad aluse tuleviku ettevõtetele. Raamprogrammi meetmetega tuleks käsitleda turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi, ergutada investeeringuid proportsionaalsel ja läbipaistval viisil ilma erasektori rahalisi vahendeid dubleerimata või välja tõrjumata, ning neil peaks olema selge Euroopa lisaväärtus ja investeeringute tasuvus üldsuse jaoks. See tagab raamprogrammi meetmete ja liidu riigiabiireeglite järjepidevuse, et soodustada innovatsiooni ja hoida ära ebakohased konkurentsimoonutused siseturul.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

- (31) Raamprogramm peaks toetama teadusuuringuid ja innovatsiooni lõimitud viisil, järgides kõiki Maailma Kaubandusorganisatsiooni asjakohaseid sätteid. Teadusuuringute, sealhulgas tootearenduse mõistet tuleks kasutada vastavalt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt väljatöötatud Frascati käsiraamatule ning innovatsiooni mõistet tuleks kasutada vastavalt OECD ja Eurostati poolt väljatöötatud Oslo käsiraamatule, järgides sotsiaalset innovatsiooni ja disaini hõlmavat laiapõhjalist lähenemisviisi. Nagu programmis „Horisont 2020“, tuleks tehnoloogiauuringu, tootearenduse ja tootetutvustuse meetmete liigitamisel arvesse võtta tehnoloogilise valmiduse taset käsitlevaid OECD määratlusi ning konkursikutsetes esitatud meetmete liikide määratlusi. Toetusi ei tohiks anda tehnoloogilise valmiduse taset 8 ületavatele meetmetele. Üleilmsete probleemide ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime samba raames esitatud konkreetsete valdkondade tööprogrammid peaksid võimaldama anda toetusi toodete suuremahulise valideerimise ja turuleviimise jaoks.
- (32) Raamprogrammi raames peaks panustama kosmosevaldkonna eesmärkidesse vähemalt proportsionaalselt samal tasemel kui programmi „Horisont 2020“ raames.
- (33) Komisjoni 11. jaanuari 2018. aasta teatises „Programmi „Horisont 2020“ vahehindamine: ELi teadusuuringute ja innovatsiooni mõju maksimeerimine“, Euroopa Parlamendi 13. juuni 2017. aasta resolutsioonis programmi „Horisont 2020“ rakendamise hindamise kohta seoses selle vahehindamise ja 9. raamprogrammi ettepanekuga (*) ning nõukogu 1. detsembri 2017. aasta järeldustes „Programmi „Horisont 2020“ vahehindamisest üheksanda raamprogrammi suunas“ on esitatud soovitud raamprogrammi jaoks, sealhulgas reeglid selles osalemise ja selle tulemuste levitamise kohta. Need soovitud tuginevad programmist „Horisont 2020“ saadud õppetundidele ning liidu institutsioonide ja sidusrühmade panusele. Nendes soovitudes pakutakse välja meetmed, et edendada tarkade inimeste liikuvust ja hõlbustada teadus- ja innovatsioonivõrgustike avatust, teha ambitsioonikamaid investeeringuid, et saavutada kriitiline mass ning maksimaalne mõju; toetada läbimurdelise tähtsusega innovatsiooni; seada liidu teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimise puhul prioriteediks suure lisaväärtusega valdkonnad, eelkõige missioonidele keskendumise, täieliku, teadliku ja õigeaegse kodanike kaasamise ja laialdase teavitamise kaudu; ratsionaliseerida liidu rahastamiskeskonda, et kogu liidus teadusuuringute ja innovatsiooni potentsiaali, muu hulgas teadustaristuid täielikult ära kasutada, näiteks lihtsustades mitmeid Euroopa partnerluste algatusi ja kaasrahastamiskavasid; arendada liidu erinevate rahastamisvahendite vahel suuremat ja konkreetsemat koostoimet, tulles toime eelkõige täiendavust välistavate sekkumispõhimõtete ja erinevate rahastamisviiside ja muude reeglite keerukusega, ning samuti eesmärgiga aidata mobiliseerida kasutamata teadus- ja innovatsioonipotentsiaali kogu liidus; tugevdada rahvusvahelist koostööd ja avatust kolmandate riikide osalusele; ning jätkata lihtsustamist, mis põhineb programmi „Horisont 2020“ rakendamisel saadud kogemustel.
- (34) Kuna liidu eri poliitikavaldkondade koordineerimisele ja vastastikusele täiendavusele on vaja pöörata erilist tähelepanu, peaks raamprogramm püüdma saavutada koostoimet muude liidu programmidega alates nende kavandamisest ja strateegilisest planeerimisest kuni projektide valimise, haldamise, nendest teavitamise, tulemuste levitamise ja teadusrakenduse, seire, auditeerimise ja juhtimiseni. Teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise osas peaks koostoime võimaldama nii palju kui võimalik reeglite, sealhulgas kulude rahastamiskõlblikkuse reeglite ühtlustamist. Dupleerimiste ja kattumiste ärahoidmiseks, liidupoolse rahastamise mõju suurendamiseks ning taotlejate ja toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks peaks olema võimalik koostoimet edendada eelkõige alternatiivse, kombineeritud ja kumulatiivse rahastamise ning vahendite ümberpaigutamisega.
- (35) Kooskõlas määrusega (EL) 2020/2094 ja sellega eraldatud vahendite piires tuleks raamprogrammiga ellu viia taaste ja vastupidavuse meetmeid, et leevendada COVID-19 kriisi enneolematuid tagajärgi. Selliseid lisavahendeid tuleks kasutada nii, et oleks tagatud määruses (EL) 2020/2094 sätestatud tähtaegadest kinnipidamine. Sellised lisavahendid tuleks eraldada üksnes teadusuuringute ja innovatsiooni meetmetele, mis on suunatud COVID-19 kriisi tagajärgede ning eelkõige selle majanduslike, sotsiaalsete ja ühiskondlike tagajärgede käsitlemisele.
- (36) Et liidupoolsel rahastamisel oleks võimalikult suur mõju ning et anda kõige tõhusam panus liidu poliitikaeesmärkide saavutamiseks ja kohustuste täitmiseks, peaks liidul olema võimalik sõlmida Euroopa partnerlusi era- ja/või avaliku sektori partneritega. Selliste partnerite hulka kuuluvad tööstus, VKEd, ülikoolid, teadusorganisatsioonid, teadusuuringute ja innovatsiooni sidusrühmad, kohalikul, piirkondlikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavad asutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavad ja/või ellu viivad sihtasutused ja valitsusvälised organisatsioonid, tingimusel et partnerluste kaudu saavutatakse soovitud mõju tõhusamalt, kui seda suudab liit üksi.

(*) ELT C 331, 18.9.2018, lk 30.

- (37) Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+), Euroopa Merendus- ja Kalandus- ja Vesiviljelusfondist (EMKVF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) kaasrahastatud programmide eraldisi peaks olenevalt liikmesriigi otsusest olema raamprogrammi raames võimalik käsitada osaleva liikmesriigi panusena Euroopa partnerlustesse. See võimalus ei tohiks siiski piirata vajadust järgida kõiki kõnealuste eraldiste suhtes kohaldatavaid sätteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahalise toetamise instrumendi suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi „ühissätete määrus 2021–2027“) ja fondispetsiifilistes määrustes.
- (38) Raamprogramm peaks tugevdama koostööd Euroopa partnerluste ning era- ja avaliku sektori partnerite vahel rahvusvahelisel tasandil, muu hulgas ühendades teadus- ja innovatsiooniprogramme ja piiriüleseid investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, mis toovad vastastikust kasu inimestele ja ettevõtetele, tagades samas, et liit suudab kaitsta oma huve strateegilistes valdkondades.
- (39) Tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatused on osutunud tõhusaks ja tulemuslikuks vahendiks, tuues ühiskonnale kasu liidu ja selle liikmesriikide ühiste, kooskõlastatud jõupingutuste kaudu. Grafeeni, inimaju projekti ja kvanttehnoloogiat käsitlevate tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatuste raames tehtavat tegevust, mis saab toetust programmist „Horisont 2020“, toetatakse jätkuvalt raamprogrammist tööprogrammi konkursikutsete alusel. Ettevalmistavaid meetmeid, mida toetatakse tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatuste kaudu raamprogrammi osana, kasutatakse raamprogrammi strateegilises planeerimises ning neid kasutatakse missioonide, kaasrahastatud Euroopa partnerluste ja/või Euroopa programmi-partnerluste ja korrapäraste konkursikutsetega seotud töös.
- (40) Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) peaks jätkuvalt pakkuma liidu poliitikale sõltumatuid kliendikeskseid teaduslikke tööendeid ja tehnilist abi kogu poliitikatsükli vältel. JRC otsemeetmeid tuleks rakendada paindlikul, tõhusal ja läbipaistval viisil, võttes arvesse liidu poliitika vajadusi ja JRC kasutajate asjakohaseid vajadusi ning tagades liidu finantshuvide kaitse. JRC peaks jätkama täiendavate vahendite loomist.
- (41) Innovatiivse Euroopa sammas peaks looma mitmeid meetmeid, et toetada ühendatult ettevõtjate ja ettevõtjate vajadusi, mille eesmärk on kiire turukasvu saavutamiseks viia ellu ja kiirendada läbimurdelist innovatsiooni ning edendada liidu strateegilist sõltumatust, säilitades samal ajal avatud majanduse. See peaks pakkuma ühtse kontaktpunkti, et ligi tõmmata ja toetada igat liiki novaatoreid, innovatsiooniga tegelevaid äriühinguid, näiteks VKEsid, sealhulgas iduettevõtjaid ja erandjuhtudel väikeseid keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid, kellel on potentsiaali kasvada liidu ja rahvusvahelisel tasandil. See sammas peaks pakkuma kiireid paindlikke toetusi ja kaasinvesteringuid, sealhulgas koos erainvestoritega. Nende eesmärkide saavutamiseks moodustatakse Euroopa Innovatsiooninõukogu. See sammas peaks toetama ka Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (European Institute of Innovation and Technology, EIT) ning Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi üleüldiselt, eelkõige Euroopa partnerlusi riiklike ja piirkondlike innovatsiooni toetajatega.
- (42) Käesoleva määruse tähenduses ja eelkõige Euroopa Innovatsiooninõukogu raames toimuvate tegevuste puhul tuleks iduettevõtjat, sealhulgas ülikoolide teadustegevuse raames võrsettevtõtjana loodud iduettevõtjad, pidada oma elutsükli varases etapis olevaks VKE-ks, kelle eesmärk on leida innovatiivseid lahendusi ja laiendamiskõlblikke ärimudeleid ning kes on komisjoni soovitus 2003/361/EÜ^(*) lisa artikli 3 tähenduses autonoomne; „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjat“ tuleks pidada ettevõtjaks, kes ei ole VKE ja kellel on 250 kuni 3 000 töötajat, kui tema töötajate arv on arvatud vastavalt kõnealuse soovituselise lisa I jaotise artiklitele 3–6 ning „väikeseks keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaks“ tuleks pidada ettevõtjat, kellel on kuni 499 töötajat.

(*) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (43) Raamprogrammi poliitikaeesmärke tuleb püüda saavutada samuti programmi „InvestEU“ rahastamisvahendite ja eelarvelise garantii kaudu, edendades seeläbi kahe programmi vahelist koostööd.
- (44) Euroopa Innovatsiooninõukogu peaks koos muude raamprogrammi komponentidega stimuleerima kõiki innovatsiooni vorme, alates järkjärgulisest kuni läbimurdelise ja murrangulise innovatsioonini, pöörates eelkõige tähelepanu turgu loovale innovatsioonile. Euroopa Innovatsiooninõukogu peaks oma instrumentide „Pathfinder“ ja „Accelerator“ kaudu püüdma kindlaks teha, arendada ja kasutusele võtta igat liiki suure riskiga, sealhulgas järkjärgulisi innovatiivseid lahendusi, mis keskenduvad peamiselt läbimurdelisele, murrangulisele ja süvatehnoloogial põhinevale innovatsioonile, millel on potentsiaali saada turgu loovaks innovatsiooniks. Sidusa ja lihtsustatud toetuse andmise kaudu peaks Euroopa Innovatsiooninõukogu täitma praeguse tühimiku, kus läbimurdeline innovatsioon ei saa avalikku toetust ja erainvesteeringuid. Et kajastada Euroopa Innovatsiooninõukogu eesmärke, eelkõige turuleviimise meetme osas, peavad selle instrumentidel olema spetsiifilised õiguslikud ja halduslikud tunnused.
- (45) „Acceleratori“ eesmärk on rajada sild üle teaduse, suures mahus turustamise ja ettevõtete laienemise vahelise „surmaoru“. „Acceleratorist“ toetatakse suure potentsiaaliga tegevusi, mis kujutavad endast sellist tehnoloogilist, teaduslikku, finants-, haldus- või tururiski, mis ei ole veel pangakõlblikud ja mistõttu neil ei ole võimalik kaasata märkimisväärset mahus erainvesteeringuid, seega täiendades programmi „InvestEU“.
- (46) „Accelerator“ peaks oma segarahastamise ja omakapitali kaudu antavate toetustega ning tihedas koostöös programmiga „InvestEU“ rahastama projekte, mida juhivad VKEd, sealhulgas iduettevõtjad, või erandjuhtudel ka väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, kes ei suuda veel tulu teenida, ei ole veel kasumlikud või ei suuda veel ligi meelitada piisavaid investeeringuid, et viia täielikult ellu oma projektide äriplaani. Selliseid rahastamiskõlblikke üksusi tuleks käsitleda pangakõlbmatutena, samas kui osa nende investeerimisvajadustest oleks saanud või saaks katta üks või mitu investorit, näiteks era- või avaliku sektori pank, pereettevõte, riskikapitalifond, „äriingel“. Sel viisil on „Accelerator“ kavandatud ületama turutõrget ning rahastama paljutõotavaid, kuid veel mitte pangakõlblikke üksusi, kes teostavad läbimurdelisi turgu loovaid innovatsiooniprojekte. Kui need projektid saavad pangakõlblikuks, võiks neid rahastada programmi „InvestEU“ raames.
- (47) Kuigi „Acceleratori“ eelarvevahendeid tuleks jaotada põhiliselt segarahastamise kaudu, peaks artikli 48 kohaldamisel „Acceleratori“ poolt üksnes VKEdele, sealhulgas iduettevõtjatele antav toetus vastama „Horisont 2020“ VKEde rahastamisvahendi eelarve raames antavale toetusele.
- (48) EIT, tegutsedes peamiselt oma teadus- ja innovatsioonikogukondade kaudu ja laiendades oma piirkondlikku innovatsioonikava, peaks püüdma tugevdada üleilmsete väljakutsetega tegelevaid innovatsiooni ökosüsteeme. See tuleks saavutada tugevdades innovatsiooni, teadusuuringute, kõrghariduse ja ettevõtluse lõimimist. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (edaspidi „EIT määrus“) ning selle strateegilise innovatsiooni tegevuskavaga, millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilist innovatsiooni tegevuskava, peaks EIT edendama oma tegevuses innovatsiooni ning suurendama märkimisväärselt oma toetust kõrghariduse lõimimisele innovatsiooni ökosüsteemi, tehes seda eeskätt järgmise kaudu: edendades ettevõtlusalast haridust, tugevdades teadusharudest sõltumatut koostööd tööstuse ja akadeemiliste ringkondade vahel; ning tehes kindlaks tulevastelt novaatoritelt üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks oodatavad oskused, mille hulka kuuluvad kõrgel tasemel digioskused ja innovatsioonioskused. EIT toetuskavadest tuleks toetada EIT toetusesaajaid ning EIT teadus- ja innovatsioonikogukondadest võrsuvat iduettevõtjatel peaks olema lihtsustatud ja seega kiirem juurdepääs Euroopa Innovatsiooninõukogu meetmetele. Kuigi EIT keskendumine innovatsiooni ökosüsteemidele peaks ta panema loomulikult teel sobituma sambasse „Innovatiivne Euroopa“, peaks ta vajaduse korral toetama ka teisi sambaid. Vältida tuleks tarbetut dubleerimist teadus- ja innovatsioonikogukondade ning sama valdkonna muude vahendite, eelkõige muude Euroopa partnerluste vahel.
- (49) Konkreetset turul konkureerivate ettevõtete jaoks tuleks tagada ja säilitada võrdsed võimalused, kuna need peaksid olema mõödapääsmatult olulised, et igat liiki innovatsioon, sealhulgas murranguline, läbimurdev ja astmeline innovatsioon saaks edeneda, anda sellega eelkõige suurele hulgale väikestele ja keskmise suurusega novaatoritele võimaluse arendada välja oma teadus- ja innovatsioonivõime ning saada kasu oma investeeringutest ja hõlmata turuosa.

- (50) Raamprogrammiga tuleks edendada ja lõimida koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning liidu huvidel, vastastikusel kasul, rahvusvahelistel kohustustel, teadusdiplomaatial ja võimaluse korral vastastikkusel põhinevate algatustega. Rahvusvahelise koostöö eesmärk peaks olema tugevdada liidu teadusuuringute ja innovatsiooni tippset, ligitõmbavust, võimet hoida kinni parimaid talente ning majanduslikku ja tööstuslikku konkurentsivõimet, et võidelda üleilmsete väljakutsetega, pidades muu hulgas silmas ÜRO kestliku arengu eesmärke, järgides tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe põhimõtteid, ning toetada liidu välispoliitikat. Tuleks järgida üldist avatust rahvusvahelise osaluse ja sihipäraste rahvusvaheliste koostöömeetmete suhtes, sealhulgas tuleks asjakohaselt rahastada madala või keskmise sissetulekuga riikides asuvaid rahastamiskõlblikke üksusi. Liit peaks püüdma sõlmida teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas rahvusvahelisi koostöölepinguid kolmandate riikidega. Samal ajal tuleks edendada kolmandate riikide assotsieerimist, eelkõige raamprogrammi koostööosadega, kooskõlas assotsieerimislepingutega ja keskendudes lisaväärtusele liidu jaoks. Assotsieerunud riikide rahalise osaluse jaotamisel raamprogrammile peaks komisjon võtma arvesse nende kolmandate riikide õigussubjektide osaluse taset raamprogrammi eri osades.
- (51) Selleks et tugevdada teaduse ja ühiskonna vahelist sidet ja maksimaalselt suurendada nende koostoimest tulenevat kasu, peaks raamprogramm kaasama kõiki ühiskonnaelus osalejaid, nagu kodanikud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, selliste kompetentsete teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade, sisu ja läbivate protsesside ühisesse kavandamisse ja loomisesse, mis vastavad kodanike ja kodanikuühiskonna muredele, vajadustele ja ootustele, teadushariduse edendamisse, teaduslike teadmiste üldsusele kättesaadavaks tegemisse ning kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide poolt raamprogrammi tegevustes osalemise lihtsustamisse. Seda tuleks teha kogu raamprogrammi lõikes ja raamprogrammi osas „Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ elluviidavate sihtotstarbeliste tegevuste kaudu. Kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamisega teadus- ja innovatsioonitegevusse tuleks siduda avalikkuse teavitamine, mis annaks programmile avalikkuse toetuse ja hoiaks seda ülal. Samuti peaks raamprogramm püüdma kõrvaldada tõkkeid teaduse, tehnoloogia, kultuuri ja humanitaarteaduste vahel ning ergutama nendevahelist koostoimet, et saavutada kestliku innovatsiooni uus tase. Toetatud projektides kodanike ja kodanikuühiskonna osalemise suurendamiseks võetud meetmeid tuleks jälgida.
- (52) Kui see on asjakohane, peaks raamprogramm võtma arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 349 nimetatud liidu äärepoolseimate piirkondade eriomadusi, kooskõlas komisjoni 24. oktoobri 2017 teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mida nõukogu on tervitanud.
- (53) Raamprogrammi raames välja arendatud tegevused peaksid olema suunatud soolise kallutatuse ja ebavõrdsuse kaotamisele, töö- ja eraelu tasakaalu parandamisele ning naiste ja meeste vahelise võrdsuse edendamisele teadus- ja innovatsioonitegevuses, mis hõlmab soolise diskrimineerimiseta võrdse tasustamise põhimõtet, kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklitega 2 ja 3 ning ELi toimimise lepingu artiklitega 8 ja 157. Sooküsimus tuleks lõimida teadus- ja innovatsioonitegevuse sisuga ning seda tuleks järgida kogu teadusuuringute tsükli käigus. Lisaks peaks raamprogrammi raames toimivate tegevuste eesmärk olema kaotada ebavõrdsus ning edendada võrdsust ja mitmekesisust kõigis teadus- ja innovatsioonitegevuse aspektides seoses vanuse, puude, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste ja seksuaalse sättumusega.
- (54) Võttes arvesse kaitsetööstuse sektori eripära, tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/697⁽¹⁰⁾ („Euroopa Kaitsefond“), kindlaks määrata kaitseuuringute projektide liidupoolse rahastamise üksikasjalikud sätted, määrates ühtlasi kindlaks kaitseuuringutes osalemise reeglid. Euroopa Kaitsefondi raames toimuv tegevus peaks keskenduma üksnes kaitsealasele teadus- ja arendustegevusele, samas kui eriprogramm, mis on loodud nõukogu otsusega (EL) 2021/764⁽¹¹⁾ („eriprogramm“) ja EIT raames toimuv tegevus peaks keskenduma üksnes tsiviilrakendustele. Vältida tuleks tarbetut dubleerimist.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 149).

⁽¹¹⁾ Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167, 12.5.2021, lk 1).

- (55) Käesoleva määrusega kehtestatakse raamprogrammi kogu kestuseks rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava punkti 18⁽¹²⁾ tähenduses. Selle rahastamispaketi hulka kuulub 580 000 000 eurot jooksevhindades otsusega (EL) 2021/764 loodud eriprogrammidele ning EITile kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ühisdeklaratsiooniga eriprogrammide tugevdamise ja alusaktide kohandamise kohta⁽¹³⁾.
- (56) Raamprogrammi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹⁴⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (57) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 võib toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meetet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva kantud kulud ei ole toetuskõlblikud, välja arvatud igakülgset põhjendatud erandjuhtudel. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks rahastamisotsuses olema võimalik sätestada piiratud ajavahemiku jooksul mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses ja üksnes igakülgset põhjendatud juhtudel, et meetmed ja kulud on rahastamiskõlblikud alates eelarveaasta 2021 algusest, isegi kui need rakendati ja kanti enne toetustaotluse esitamist.
- (58) Kogu raamprogrammi vältel tuleks pidevalt püüda lihtsustada haldustoiminguid, eelkõige vähendades toetusesaajate halduskoormust. Komisjon peaks oma vahendeid ja suuniseid veelgi lihtsustama sellisel moel, et need koormaksid toetusesaajaid võimalikult vähe. Komisjon peaks eeskätt kaaluma suuniste lühendatud versiooni väljaandmist.
- (59) Digitaalse ühtse turu väljakujundamine ning digitaalsete ja füüsiliste tehnoloogiate ühendamisest tulenevad üha suuremad võimalused nõuavad suuremaid investeringuid. Raamprogrammiga tuleks toetada neid pingutusi oluliselt suuremate kulutustega peamistele digitaalvaldkonna teadus- ja innovatsioonitegevustele kui seda tehakse programmis „Horisont 2020“⁽¹⁵⁾. See peaks tagama, et Euroopa püsib digivaldkonnas üleilmsete teadusuuringute ja innovatsiooni esirinnas.
- (60) II samba teemavaldkonna „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“ raames tuleks pidada esmatähtsaks kvantteadust, võttes arvesse selle olulist rolli digiüleminekul, nimelt laiendades Euroopa teadusalast juhtpositsiooni ja tippaset kvanttehnoloogia valdkonnas, võimaldades saavutada 2018. aastal kavandatud eelarve.

⁽¹²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽¹³⁾ ELT C 444 I, 22.12.2020, lk 1

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 14. veebruari 2018. aasta teatises „Uus kaasajastatud mitmeaastane Euroopa Liidu finantsraamistik, millega viiakse tõhusalt ellu liidu prioriteetidid pärast 2020. aastat“ märgitakse, et teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Horisont 2020“ kulutatakse peamistele digitegevustele 13 miljardit eurot.

- (61) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁶⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹⁷⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁸⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁹⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas pettuste ja kelmuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist.

Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korrupsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽²⁰⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

- (62) Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga,⁽²¹⁾ milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvehendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.
- (63) Vastavalt nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽²²⁾ artiklile 94 on ülemeremaades või -territooriumidel asutatud isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi reeglitest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.
- (64) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²³⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks raamprogrammi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud konkreetse aruandlus- ja seirekorra kohaselt, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides ja raamprogrammi toetusesaajate seas. Niisugune kord peaks asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata raamprogrammi mõju kohapeal.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁽²¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽²²⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²³⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (65) Selleks et tõhusalt hinnata raamprogrammi edu seatud eesmärkide saavutamisel, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse V lisa seoses mõjuahela näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning et kehtestada võrdlusalused ja sihid ning et täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (66) Raamprogrammi ja liidu kosmoseprogrammi vaheline sidusus ja koostoime aitavad edendada kogu maailmas konkurentsivõimelist ja innovatiivset Euroopa kosmosesektorit; kindlustada Euroopa sõltumatust kosmose hõlvamisel ja kosmose kasutamisel ohutus ja turvalises keskkonnas; ning tugevdada Euroopa rolli ülemaailmse osalejana. Raamprogrammi tippasemel teadusuuringuid, läbimurdelisi lahendusi ja allkasutajaid toetavad liidu kosmoseprogrammiga kättesaadavaks tehtud andmed ja teenused.
- (67) Raamprogrammi ja programmi „Erasmus+“ vaheline sidusus ja koostoime soodustab teadusuuringute tulemuste kasutuselevõttu koolitustegevuse kaudu ja innovatsioonivaimu levitamist haridussüsteemis ning tagab, et haridus- ja koolitustegevused põhinevad kõige ajakohasemal teadus- ja innovatsioonitegevusel. Selles kontekstis täiendab raamprogramm vajaduse korral programmi „Erasmus+“ (2014–2020) alusel käivitatud Euroopa ülikoole puudutavate katseprojektide järelmeetmena programmi „Erasmus+“ poolt Euroopa ülikoolidele antavat tuge koostoimelisel viisil.
- (68) Selleks et suurendada raamprogrammi mõju liidu prioriteetide käsitlemisel, tuleks soodustada ja taotleda koostoimet programmide ja vahenditega, mille eesmärk on reageerida liidu tekkivatele vajadustele, sealhulgas õiglase ülemineku mehhanismi, taaste- ja vastupidavusrahastu ning programmiga „EL tervise heaks“.
- (69) Osalemise ja tulemuste levitamise reeglid peaksid asjakohaselt kajastama raamprogrammi vajadusi, võttes arvesse erinevate sidusrühmade poolt ja programmi „Horisont 2020“ sõltumatute väliseksperptide abil tehtud vahehindamise käigus tõstatatud mureküsimusi ja antud soovitusi.
- (70) Ühtsed reeglid kogu raamprogrammi raames peaksid tagama sidusa raamistiku, mis lihtsustab osalemist raamprogrammi eelarvest rahalist toetust saavates programmides, sealhulgas osalemist selliste rahastamisasutuste nagu EIT poolt hallatavates programmides, osalemist ELi toimimise lepingu artikli 187 kohaselt hallatavates ühisettevõtetes või muudes struktuurides ning osalemist liikmesriikide poolt ELi toimimise lepingu artikli 185 alusel ette võetud programmides. Erisätete vastuvõtmine peaks olema võimalik, kuid erandeid tuleks teha üksnes olukorras, kus see on rangelt vajalik ja piisavalt põhjendatud.
- (71) Raamprogrammi kuuluvate meetmete puhul tuleks austada põhiõigusi ja järgida eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtteid. Sellised meetmed peaksid olema kooskõlas kõigi õiguslike nõuetega, sealhulgas rahvusvahelise õigusega, ja kõigi asjaomaste komisjoni otsustega, nagu näiteks komisjoni 28. juuni 2013. aasta teatisega, ⁽²⁴⁾ ning eetikapõhimõtetega, sealhulgas nõudega mitte kahjustada teadusuuringute usaldusväärsust. Kui see on asjakohane, tuleks arvesse võtta teaduse ja uute tehnoloogiate eetika Euroopa töörühma, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusi. Teadustegevuses tuleks arvestada ka ELi toimimise lepingu artikliga 13 ning tuleks vähendada loomade kasutamist teadusuuringutes ja katsetes, lõppeesmärgiga loomade kasutamine täielikult asendada.
- (72) Teaduse tippaseme tagamiseks ja kooskõlas harta artikliga 13 peaks raamprogramm edendama akadeemilise vabaduse austamist kõigis riikides, kes saavad sellest rahastusest kasu.

⁽²⁴⁾ ELT C 205, 19.7.2013, lk 9.

- (73) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklites 180 ja 186 sätestatud rahvusvahelisele koostööle seatud eesmärkidega tuleks edendada ka kolmandate riikide õigussubjektide ning rahvusvaheliste organisatsioonide osalemist, mis põhineb vastastikusel kasul ja liidu huvidel. Raamprogrammi rakendamine peaks olema vastavuses ELi toimimise lepingu artiklite 75 ja 215 kohaselt vastuvõetud meetmetega ning kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga seotud meetmete puhul peaks olema võimalik lubada raamprogrammi teatavates meetmetes osaleda üksnes liikmesriikides asutatud õigussubjektidel, või lisaks liikmesriikidele neil õigussubjektidel, mis on asutatud kindlaksmääratud assotsieerunud või kolmandates riikides. Selliste liidus või assotsieerunud riikides asutatud õigussubjektide väljajätmisel, kes on otseselt või kaudselt mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide õigussubjektide kontrolli all, tuleks arvesse võtta ühelt poolt riske, mida selliste üksuste kaasamine kujutaks, ja teiselt poolt kasu, mida nende osalemine tooks.
- (74) Raamprogrammis sedastatakse kliimamuutusi kui üht suurimat globaalset ja ühiskondlikku väljakutset ning selles võetakse arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepe ning saavutada kestliku arengu eesmärgid. Raamprogramm peaks seega aitama kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kliimaküsimused tuleks lõimida asjakohaselt teadus- ja innovatsioonitegevuse sisusse ning neid tuleks kohaldada teadusuuringute tsükli kõikides etappides.
- (75) Kliimaga seotud mõjuahela puhul peaks komisjon andma aru kliimaprojektide tulemuste, innovatsiooni ja hinnangulise koondmõju kohta, sealhulgas raamprogrammi osade ja rakendusviiside kaupa. Komisjon peaks oma analüüsis arvesse võtma raamprogrammi tegevustest, sealhulgas kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise innovatiivsete lahenduste kasutuselevõtmisest tulenevaid pikaajalisi majanduslikke, ühiskondlikke ja keskkonnakulusid ning kasu liidu kodanikele, samuti hinnangulist mõju töökohtade ja ettevõtete loomisele, majanduskasvule ja konkurentsivõimele, puhtale energiale ning tervisele ja heaolule, sealhulgas õhu, pinnase ja vee kvaliteedile. Selle mõjuhinnangu tulemused tuleks avalikustada, neid tuleks hinnata liidu kliima- ja energiaeesmärkide kontekstis ning tulemusi tuleks arvesse võtta hilisemas strateegilise planeerimise protsessis ja tulevastes tööprogrammides.
- (76) Kajastades elurikkuse järsu vähenemisega tegelemise tähtsust, peaks raamprogrammi kohane teadus- ja innovatsioonitegevus aitama kaasa elurikkuse säilitamisele ja taastamisele ning üldise eesmärgi saavutamisele, milleks on eraldada 2024. aastal 7,5 % mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest elurikkuse eesmärkidele ning 2026. ja 2027. aastal 10 % mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest elurikkuse eesmärkidele, võttes samal ajal arvesse kliima- ja elurikkuse eesmärkide kattuvust kooskõlas Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava.
- (77) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.
- (78) On võimalik, et tundliku taustteabe kasutamine või volitamata isikute juurdepääs tundlikele tulemustele võib avaldada kahjulikku mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi huvidele. Seega peaks konfidentsiaalsete andmete ja salastatud teabe käsitlemine olema kooskõlas kogu asjakohase liidu õigusega, sealhulgas institutsioonide siseeeskirjadega, nagu komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/444 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444, ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

- (79) On vaja kehtestada osalemise miinimumnõuded nii sellise üldreeglina, et konsortsiumi peab kuuluma vähemalt üks õigussubjekt liikmesriigist, kui ka seoses raamprogrammi raames võetavate konkreetset liiki meetmete eripäraga.
- (80) Raamprogrammi meetmetes on vaja kehtestada liidu rahaliste vahendite osalejatele eraldamise tingimused. Raamprogrammi raames peaks peamiseks toetusviisiks olema toetused. Toetuste andmisel tuleks arvesse võtta kõiki finantsmääruses sätestatud rahalise toetuse vorme, sealhulgas kindlasummaliste maksete, ühtse määra või ühikuhindade alusel rahastamist, eesmärgiga toetuse andmist veelgi lihtsustada. Toetuslepinguga tuleks kehtestada toetusesaajate õigused ja kohustused, sealhulgas kohaldatavuse korral koordinaatori roll ja ülesanded. Näidistoetuslepingute koostamisel ja nende olulise muutmise korral tuleks tagada tihe koostöö liikmesriikide ekspertidega, muu hulgas selleks, et protsessi toetusesaajate jaoks veelgi lihtsustada.
- (81) Käesolevas määruses nimetatud rahastamismäärad on maksimummäärad, et tagada kaasrahastamise põhimõtte järgimine.
- (82) Kooskõlas finantsmäärusega peaks raamprogramm looma aluse toetusesaajate tavapärase kuluarvestustavade laialdasemaks aktsepteerimiseks seoses sisekäibearvetega arveldatavate kaupade ja teenuste personali- ja ühikukuludega, sealhulgas suurte teadustaristute puhul programmi „Horisont 2020“ tähenduses. Kõigil toetusesaajatel peaks olema võimalus valida sisekäibearvetega arveldatavate kaupade ja teenuste puhul tegelikke otseseid ja kaudseid kulusid ühendavad ühikuhinnad, mis arvutatakse vastavalt toetusesaajate tavapärasele kuluarvestustavadele. Sellega seoses peaksid toetusesaajad saama sisekäibearvetega arveldatavate kaupade ja teenuste ühikuhindade puhul võtta arvesse tegelikke kaudseid kulusid, mis on arvutatud jaotamis põhimõtete alusel.
- (83) Praegust tegelike personalikulude hüvitamise süsteemi tuleks veelgi lihtsustada, tuginedes programmi „Horisont 2020“ raames välja töötatud projektipõhisele tasustamismeetodile, ja veelgi rohkem finantsmäärusega kooskõlla viia, võttes eesmärgiks vähendada programmi seotud liidu teadlaste vahel palgalõhet.
- (84) Programmi „Horisont 2020“ kohaselt loodud ja komisjoni hallatav osalejate tagatisfond on osutunud oluliseks kaitsemehhanismiks, mis leevendab kohustusi mittetäitvate osalejate võlgnetavate ja tagasi maksmata summadega seotud riske. Seega tuleks jätkata osalejate tagatisfondi tegevust, mis on ümber nimetatud vastastikuseks kindlustusmehhanismiks (edaspidi „mehhanism“), ja laiendada seda teistele rahastamisasutustele, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 185 kohastele algatustele. Mehhanismi tuleks laiendada muudest otseselt hallatavatest liidu programmidest toetuse saajatele. Komisjon peaks mehhanismi kaudu tehtud investeeringute võimaliku negatiivse tootluse hoolika jälgimise alusel võtma asjakohaseid leevendavaid meetmeid, et võimaldada mehhanismil jätkata sekkumist liidu finantshuvide kaitseks ja tagastada toetus toetusesaajatele lõppmakse tegemise ajal.
- (85) Tuleks sätestada tulemuste levitamise ja teadusrakenduse reeglid, tagamaks, et toetusesaajad kaitsevad, kasutavad ära ja jagavad kõnealuseid tulemusi ning tagavad vajaduse korral neile juurdepääsu. Tulemuste teadusrakendusele tuleks pöörata suuremat tähelepanu ning komisjon peaks kindlaks tegema ja aitama maksimeerida toetusesaajate võimalusi tulemuste teadusrakenduseks, eelkõige liidus. Tulemuste teadusrakenduses tuleks järgida raamprogrammi põhimõtteid, sealhulgas innovatsiooni edendamist liidus ja Euroopa teadusruumi tugevdamist.
- (86) Programmi „Horisont 2020“ põhielemendid projektitaotluste hindamise ja valikusüsteemi kohta, mille puhul keskendutakse eelkõige tipptaseme saavutamisele ning asjakohasel juhul mõjule ning rakendamise kvaliteedile ja tõhususele, tuleks säilitada. Projektitaotlusi tuleks jätkuvalt hinnata sõltumatute väliseksperptide poolt. Hindamismenetlus tuleks kavandada nii, et vältida huvide konflikti ja kallutatust. Arvesse tuleks võtta kaheetapilise esitamismenetluse võimalust ning vajaduse korral võiks anonüümseks muudetud taotlusi hinnata hindamise esimeses etapis. Komisjon peaks vajaduse korral jätkama sõltumatute vaatlejate kaasamist hindamismenetlusse. „Pathfinder“ tegevuste, missioonide ja tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud igakülgset põhjendatud juhtude puhul võib arvesse võtta vajadust tagada projektide portfelli üldine sidusus, tingimused et projektitaotlused on ületanud kohaldatavad künnised. Selleks tuleks eelnevalt avaldada eesmärgid ja menetlused. Vastavalt finantsmääruse artikli 200 lõikele 7 peaksid taotlejad saama tagasisidet oma projektitaotluste hindamise kohta, hõlmates eelkõige asjakohasel juhul taotluse tagasilükkamise põhjuseid.

- (87) Kõigis raamprogrammi osades tuleks võimaluse korral süstemaatilisel kasutada finantsmääruse artiklite 126 ja 127 kohast kolmanda isiku hindamistele ja audititele tuginemist koos muude liidu programmide hindamiste ja audititega, et vähendada liidu vahenditest toetuse saajate halduskoormust. Kolmandatele isikutele tuginemine tuleks selgelt sätestada, kaaludes ka muid kindlust andvaid elemente, näiteks süsteemi- ja protsessiauditeid.
- (88) Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkondade konkreetseid väljakutseid tuleks käsitleda auhindade, sealhulgas kohasel juhul ühisauhindade andmise kaudu, mille korraldab komisjon või asjaomane rahastamisasutus koos teiste liidu asutuste, assotsieerunud riikide, muude kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide või mittetulunduslike õigussubjektidega. Auhinnad peaksid toetama raamprogrammi eesmärkide saavutamist.
- (89) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Muu hulgas tuleks arvestada ühekordsete summade, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade astmikega.
- (90) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
- (91) Kuna käesoleva määruse eesmärgid ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid tegevuse dubleerimise vältimise, põhivaldkondades kriitilise massi säilitamise ja riiklikest vahenditest optimaalse rahastamise tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (92) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1290/2013 ⁽²⁶⁾ ja määrus (EL) nr 1291/2013 tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (edaspidi „raamprogramm“) mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusajaks 2021–2027, sätestatakse reeglid raamprogrammi raames kaudsetes meetmetes osalemiseks ja tulemuste levitamiseks ning määratakse kindlaks raamistik, mille alusel liit toetab teadus- ja innovatsioonitegevust samal ajavahemikul.

Käesolevas määruses sätestatakse raamprogrammi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027 ning liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

2. Raamprogrammi rakendatakse:

- otsusega (EL) 2021/764 loodud eriprogrammiga;
- rahalise toetusega EIT määrusega asutatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile;

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1290/2013, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1906/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 81).

- c) kaitseuuringute eriprogrammiga, mis on loodud määrusega (EL) 2021/697.
3. Käesolevat määrust, välja arvatud artiklid 1 ja 5, artikli 7 lõige 1 ning artikli 12 lõige 1, ei kohaldata käesoleva artikli lõike 2 punktis c osutatud kaitseuuringute eriprogrammi suhtes.
4. Käesoleva määruse mõisteid programm „Euroopa horisont“, „raamprogramm“ ja „eriprogramm“ kasutatakse üksnes lõike 2 punktis a kirjeldatud eriprogrammiga seotud küsimustes, kui ei ole sätestatud teisiti.
5. EIT rakendab raamprogrammi vastavalt oma strateegiliste eesmärkidele aastateks 2021–2027, nagu on sätestatud EIT strateegilises innovatsioonikavas, võttes arvesse artiklis 6 ja käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammis osutatud strateegilist planeerimist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „teadustaristu“ – struktuur, mis pakub teadusringkondadele ressursse ja teenuseid teadusuuringute tegemiseks ja innovatsiooni edendamiseks oma valdkondades; see hõlmab ka asjaomast personali, põhilist seadmestikku ja instrumentide kogumeid; teadmistega seotud vahendeid, näiteks kogusid, arhiive või teadusandmebaase; ainulaadseid ja välistele kasutajatele avatud arvutisüsteeme, sidevõrke ja muid vahendeid, mis on vajalikud teadus- ja innovatsiooni-valdkonnas tipptaseme saavutamiseks; asjakohasel juhul võib neid kasutada ka muuks kui teadusuuringuteks, näiteks hariduses ja avalike teenuste osutamiseks, ja need võivad olla ühes asukohas, virtuaalsed või hajusad;
- 2) „nutika spetsialiseerumise strateegia“ – riiklik või piirkondlik innovatsioonistrateegia, millega sätestatakse prioriteetid konkurentsieeliste loomiseks, arendades ja sobitades teadustöö ja innovatsiooni tugevaid külgi äriiliste vajadustega, et kasutada tekkivaid võimalusi ja turumuutusi ühtsel viisil, vältides dubleerimist ja killustumist, sealhulgas selline, mis esitatakse riikliku või piirkondliku teadusuuringute ja innovatsiooni strateegilise poliitikaraamistikuna või mis võidakse sellise raamistikuga liita ning mis täidab ühissätete määruse 2021–2027 asjaomastes sätetes sätestatud rakendamistingimused;
- 3) „Euroopa partnerlus“ – liikmesriikide ja assotsieerunud riikide varasel kaasamisel võetud algatus, milles liit koos era-ja/või avaliku sektori partneritega (näiteks tööstus, ülikoolid, teadusasutused, kohaliku, piirkondliku, riikliku või rahvusvahelise tasandi avalikke teenuseid osutavad asutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas sihtasutused ja valitsusvälised organisatsioonid) kohustuvad ühiselt toetama teadus- ja innovatsioonitegevuse programmi väljatöötamist ja rakendamist, sealhulgas mis puudutab tulemuste kasutuselevõtmist turul, regulatsioonis või poliitikas;
- 4) „avatud juurdepääs“ – lõppkasutajale tasuta antud veebipõhine juurdepääs raamprogrammi raames rahastatud meetmetest tulenevatele teadusväljunditele kooskõlas artikliga 14 ning artikli 39 lõikega 3;
- 5) „avatud teadus“ – lähenemisviis teaduslikule protsessile, mis põhineb avatud koostööl, vahenditel ja teadmiste levitamisel, sealhulgas artiklis 14 loetletud elementidel;
- 6) „missioon“ – valdkonna- ja sektoriüleste tipptaseme- ja mõjupõhiste teadus- ja innovatsioonitegevuste kogum, mille eesmärk on: i) saavutada mõõdetav eesmärk kindlaksmääratud aja jooksul, mida ei ole võimalik saavutada üksikute meetmete abil; ii) mõjutada ühiskonda ja poliitikakujundust teaduse ja tehnoloogia kaudu, ning iii) tuua kasu olulisele osale Euroopa elanikkonnast ja suurele hulgale Euroopa kodanikele;
- 7) „kommertskasutusele eelnev hange“ – teadus- ja arendusteenuste hange, mis hõlmab riski ja kasu jagamist turutingimustes ning konkurentsivõimelist arengut etappides, kus teadus- ja arendusteenuste hanke etapp on selgelt eraldatud lõpptoodete kaubanduslike kasutuselevõtust;
- 8) „innovatiivse lahenduse riigihange“ – hange, mille puhul hankija tegutseb selliste innovatiivsete kaupade ja teenuste turuletoojana, mis ei ole turgudel veel suures mahus kättesaadavad, ning mis võib hõlmata vastavustestimist;

- 9) „kasutusõigus“ – õigus kasutada tulemusi või taustteavet käesoleva määruse kohaselt kehtestatud tingimustel;
- 10) „taustteave“ – kõik andmed, oskusteave või teave ükskõik millises vormis või kujul, nii materiaalne kui ka immateriaalne, sealhulgas kõik õigused (nt intellektuaalomandi õigused): i) mis toetusesaajal olid enne asjaomase meetmega ühinemist ja ii) mille toetusesaajad on kirjalikus kokkuleppes kindlaks määranud sellisel viisil, mis on vajalik meetme rakendamiseks või selle tulemuste kasutamiseks;
- 11) „levitamine“ – tulemuste avalikustamine asjakohaste vahendite abil (välja arvatud tulemuste kaitsmise või teadusrakendusega seotud avaldamine), sealhulgas teaduspublikatsioonide avaldamine ükskõik millises teabekanalisis;
- 12) „teadusrakendus“ – tulemuste kasutamine edasiseks teadus- ja innovatsioonitegevuseks, välja arvatud asjaomase meetmega hõlmatud teadus- ja innovatsioonitegevus, muu hulgas kommertskasutuseks, näiteks toote või protsessi väljatöötamiseks, loomiseks, tootmiseks ja turustamiseks, teenuse loomiseks ja osutamiseks või standardimiseks;
- 13) „õiglased ja mõistlikud tingimused“ – asjakohased tingimused, sealhulgas võimalikud finantstingimused või tasuta kasutamise tingimused, milles võetakse arvesse kasutustaotluse konkreetseid asjaolusid, näiteks selle taotluse objektiks olevate tulemuste või taustteabe tegelikku või potentsiaalset väärtust ja/või teadusrakenduse kavandatud ulatust, kestust või muid näitajaid;
- 14) „rahastamisasutus“ – finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c nimetatud asutus või organisatsioon, kellele komisjon on andnud raamprogrammi raames eelarve täitmiseks seotud ülesanded;
- 15) „rahvusvaheline Euroopa teadusasutus“ – rahvusvaheline organisatsioon, mille enamik liikmetest on liikmesriigid või assotsieerunud riigid ning mille peaeesmärk on edendada teadus- ja tehnoloogiakoostööd Euroopas;
- 16) „õigussubjekt“ – füüsiline isik või liidu, riigi või rahvusvahelise õiguse alusel asutatud ja sellisena tunnustatud juriidiline isik, kellel on juriidilise isiku staatus ning võime toimida enda nimel, teostada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud üksus, millel ei ole juriidilise isiku staatust;
- 17) „osaluse laiendamise riigid“ või „madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riigid“ – riigid, kus õigussubjekt peab olema asutatud, et saada raamprogrammi osa „Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ komponendi „Osaluse laiendamine ja tippaseme levik“ raames koordinaatoriks; liikmesriikidest on need riigid kogu raamprogrammi kestel Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari; assotsieerunud riikide puhul määratakse rahastamiskõlblike riikide loetelu kindlaks indikaatori alusel ja avaldatakse tööprogrammis. Äärepoolseimate piirkondade õigussubjektid, nii nagu need on määratletud ELi toimimise lepingu artiklis 349, on selle komponendi koordinaatoritena samuti täielikult rahastamiskõlblikud;
- 18) „mittetulunduslik õigussubjekt“ – õigussubjekt, kellel õiguslikust vormist tulenevalt ei ole kasumi taotlemise eesmärki või kellel on seadusest tulenev või muul alusel õiguslikult siduv kohustus mitte jagada kasumit oma osanikele või üksikliikmetele;
- 19) „väike ja keskmise suurusega ettevõtja“ või „VKE“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽²⁷⁾ lisa artiklis 2 määratletud mikro-, väikene või keskmise suurusega ettevõtja;
- 20) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ – üksus, kes ei ole VKE ja kellel on kuni 499 töötajat, kui tema töötajate arv on arvatud vastavalt soovitus 2003/361/EÜ lisa I jaotise artiklitele 3–6;
- 21) „tulemused“ – asjaomase meetmega saavutatud materiaalne või immateriaalne tagajärg, näiteks andmed, oskusteave või teave, olenemata selle vormist ja laadist ning sellest, kas seda saab kaitsta või mitte, ning sellega seotud õigused, sealhulgas intellektuaalomandi õigused;

⁽²⁷⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- 22) „teadusväljundid“ – asjaomase meetmega saavutatud tulemused, millele saab anda juurdepääsu teaduspublikatsioonide, andmete või muude kavandatud tulemuste ja protsesside näol, nagu tarkvara, algoritmid, protokollid ja elektroonilised märkmikud;
- 23) „kvaliteedimärgis“ – märgis, mis näitab, et konkursikutsesele vastuseks esitatud taotlus ületab kõiki tööprogrammis sätestatud hindamiskünniseid, kuid mida komisjon kõnealuse konkursi ebapiisava eelarve tõttu ei saa rahastada ning mis võib saada toetust muudest liidu või liikmesriikide rahastamisallikatest;
- 24) „strateegiline teadusuuringute ja innovatsioonikava“ – rakendusakt, milles on sätestatud strateegia tööprogrammi sisu realiseerimiseks kuni nelja aasta jooksul pärast kohustuslikku ja laiaulatuslikku sidusrühmadega konsulteerimist ning määratakse kindlaks prioriteedid, sobivate meetmete liigid ja kasutatavad rakendamisviisid;
- 25) „tööprogramm“ – dokument, mille komisjon on vastu võtnud eriprogrammi rakendamiseks kooskõlas otsuse (EL) 2021/764 artikliga 14, või rahastamisasutuse poolt vastu võetud samaväärse sisu ja struktuuriga dokument;
- 26) „leping“ – kokkulepe, mille sõlmivad komisjon või asjaomane rahastamisasutus õigussubjektiga, kes viib ellu innovatsiooni ja turuleviimise meetet ning keda toetatakse programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise või Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise kaudu;
- 27) „tagastatav ettemakse“ – programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise või Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise osa, mis vastab finantsmääruse X jaotise kohasele laenule, kuid mille eraldab otse liit mittetulunduslikul alusel, et katta innovatsioonimeetmele vastava tegevusega seotud kulused, ning mille toetusesaaja peab tagastama liidule lepingus sätestatud tingimustel;
- 28) „salastatud teave“ – Euroopa Liidu salastatud teave, nagu on määratletud komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2015/444 artiklis 3, samuti liikmesriikide salastatud teave, kolmandate riikide, kellega liidul on sõlmitud julgeolekukokkulepe, salastatud teave ning rahvusvaheliste organisatsioonide, kellega liidul on sõlmitud julgeolekukokkulepe, salastatud teave;
- 29) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav meede, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 punktis 6 määratletud segarahastamisvahend või - platvorm, milles kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatus vormis antav toetus või antavad rahastamisvahendid tagasimakstava arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ning erasektori finantseerimisasutuste või erasektori investorite toetusega;
- 30) „programmi „Euroopa horisont“ segarahastamine“ – rahaline toetus programmile, millega viiakse ellu innovatsiooni ja turuleviimise meetmeid, ning milles toetus või tagastatav ettemakse on teataval viisil ühendatud investeringuga omakapitali või mõnda muusse tagastatava toetuse liiki;
- 31) „Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamisvahend“ – rahaline otsetoetus, mida antakse Euroopa Innovatsiooninõukogu raames innovatsioonialasele ja turule suunatud meetmele ning milles toetus või tagastatav ettemakse on teataval viisil ühendatud investeringuga omakapitali või mõnda muusse tagastatava toetuse liiki;
- 32) „teadus- ja innovatsioonimeede“ – meede, mis koosneb peamiselt tegevusest, mille eesmärk on luua uusi teadmisi või uurida uue või täiustatud tehnoloogia, toote, protsessi, teenuse või lahenduse teostatavust. See võib hõlmata alus- ja rakendusuuringuid, tehnoloogia arendamist ja integreerimist, väiksemas matus prototüübi testimist, tõendamist ja valideerimist laboris või imiteeritud keskkonnas;
- 33) „innovatsioonimeede“ – meede, mis koosneb peamiselt tegevusest, mille otsene eesmärk on toota uute, muudetud või täiustatud toodete, protsesside või teenuste kavandid, seadeid või projekte, mis võib hõlmata prototüübi loomist, testimist, tõendamist, katseprojekte, toote suuremahulist valideerimist ja turuleviimist;
- 34) „ERC eesliiniuuringute meede“ – vastutava teadlase juhitud teadustegevus, sealhulgas kontseptsiooni toimivuse tõestamine Euroopa Teadusnõukogu kaudu, mida haldab üks või mitu toetusesaajat, kes saavad toetust Euroopa Teadusnõukogult (ERC);
- 35) „koolitus- ja liikuvusmeede“ – teadlaste oskuste, teadmiste ja karjäärivõimaluste edendamise meede, mis põhineb riikidevahelisel ning vajaduse korral sektorite- või valdkondadevahelisel liikuvusel;

- 36) „programmi kaasrahastamise meede“ – meede, millega tagatakse mitmeaastane kaasrahastus tegevuskavale, mis on kehtestatud või rakendatud õigussubjektide poolt, kes haldavad või rahastavad teadus- ja innovatsiooniprogramme ning kes ei ole liidu rahastamisasutused. Sellise tegevuskavaga võidakse toetada võrgustumist ning koordineerimis-, teadus-, innovatsiooni- ja pilootmeetmeid, samuti innovatsiooni ja turuleviimise meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid, teadlikkuse suurendamise ja teavitusmeetmeid, levitamise ja teadusrakenduse meetmeid või anda asjaomast rahalist toetust, nagu toetused ja auhinnad, ja korraldada hankeid, samuti näha ette programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise, või neid omavahel kombineerida. Programmi kaasrahastamise meedet võivad rakendada vahetult asjaomased õigussubjektid või kolmandad isikud nende nimel;
- 37) „kommertskasutusele eelneva hanke meede“ – meede, mille peamine eesmärk on korraldada kommertskasutusele eelnev hange, mida rakendavad toetusesaajad, kes on avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad;
- 38) „innovatiivsete lahenduste riigihanke meede“ – meede, mille peamine eesmärk on korraldada innovatiivsete lahenduste ühishange või koordineeritud riigihange, mida rakendavad toetusesaajad, kes on avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad;
- 39) „koordineerimis- ja toetusmeede“ – meede, millega aidatakse täita raamprogrammi eesmärke, välja arvatud teadus- ja innovatsioonitegevus ning välja arvatud teadus- ja innovatsioonitegevus, mis on lubatud ainult juhul, kui seda tehakse osa „Osaluse laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ komponendis „Osaluse laiendamine ja tippaseme levik“; ning ilma teadustegevuse liidu-poolse kaasrahastamiseta toimuv alt-üles koordineerimine, mis võimaldab liikmesriikide ja assotsieerunud riikide õigussubjektide omavahelist koostööd Euroopa teadusruumi tugevdamiseks;
- 40) „ergutusauhind“ – auhind, millega kannustatakse innovatsiooni kavandatud suunas, määratledes töö sihttulemuse enne selle teostamist;
- 41) „tunnustusauhind“ – auhind, millega tunnustatakse varasemaid saavutusi ja väljapaistvat tööd pärast seda, kui see on tehtud;
- 42) „innovatsiooni ja turuleviimise meede“ – meede, mis kätkeb endas innovatsioonimeedet ja muid vajalikke tegevusi innovatsiooni turuleviimiseks, sealhulgas ettevõtete laiendamist, programmi „Euroopa horisont“ segarahastamist või Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamist;
- 43) „kaudsed meetmed“ – osalejate teadus- ja innovatsioonitegevus, mida liit rahaliselt toetab;
- 44) „otsesed meetmed“ – komisjoni JRC kaudu toimuv teadus- ja innovatsioonitegevus;
- 45) „hange“ – hange vastavalt finantsmääruse artikli 2 punktile 49;
- 46) „seotud üksus“ – finantsmääruse artikli 187 lõikes 1 määratletud üksus;
- 47) „innovatsiooni ökosüsteem“ – ökosüsteem, mis liidu tasandil ühendab osalejaid või üksusi, kelle funktsionaalne eesmärk on võimaldada tehnoloogia arendamist ja innovatsiooni. See hõlmab suhteid materiaalsete ressursside (nagu rahastamine, seadmed ja vahendid), institutsionaalsete üksuste (nt kõrgharidusasutused ja tugiteenused, teadusuuringute ja tehnoloogia organisatsioonid, ettevõtjad, riskikapitali pakkujad ja finantsvahendajad) ning riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitika kujundamise ja rahastamise üksuste vahel.
- 48) „projektipõhine hüvitis“ – on hüvitis, mis on seotud isiku osalemisega projektides, on osa toetusesaaja tavapärasest tasustamistavast ja seda makstakse järjepidevalt.

Artikkel 3

Raamprogrammi eesmärgid

1. Raamprogrammi üldeesmärk on saavutada liidu investeeringutega teadustegevusse ja innovatsiooni teaduslik, tehnoloogiline, majanduslik ja ühiskondlik mõju, et tugevdada liidu teaduslikku ja tehnoloogilist baasi ning edendada liidu konkurentsivõimet kõigis liikmesriikides, sealhulgas ettevõtlussektoris, viia ellu liidu strateegilisi prioriteete, aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele ja poliitika elluviimisele, tulla toime üleilmsete ülesannetega, sealhulgas saavutada kestliku arengu eesmärgid, järgides tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe põhimõtteid, ning tugevdada Euroopa teadusruumi. Raamprogramm tagab seega võimalikult suure liidu lisaväärtuse, keskendudes eesmärkidele ja tegevustele, millega liikmesriigid ei suuda tulemuslikult toime tulla üksi, küll aga koostööd tehes.

2. Raamprogrammi eesmärgid on järgmised:
- arendada, soodustada ja edasi viia teaduse tippaset, toetada kvaliteetsete uute alus- ja rakendusteadmiste, oskuste, tehnoloogiate ja lahenduste loomist ja levitamist, toetada teadlaste koolitust ja liikuvust, meelitada ligi talente kõigil tasanditel ja aidata kaasa liidu talendibaasi täielikule kaasamisele raamprogrammist toetatavatesse meetmetesse;
  - luua teadmisi, tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitika arendamisel, toetamisel ja rakendamisel ning toetada juurdepääsu innovatiivsetele lahendustele ja nende kasutuselevõtmist Euroopa tööstuses, eelkõige VKEde poolt, ja ühiskonnas, et käsitleda ülemaailmseid väljakutseid, sealhulgas kliimamuutusi ning kestliku arengu eesmärke;
  - edendada igat liiki innovatsiooni, hõlbustada tehnoloogilist arengut, tutvustamistegevust ning teadus- ja tehnosiiret ning tugevdada innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu ja teadusrakendust;
  - optimeerida raamprogrammi tulemusi Euroopa teadusruumi mõju suurendamiseks ja külgetõmbavuse tugevdamiseks, suurendada kõikide liikmesriikide, sh madalama teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikide tippasemel põhinevat osalemist raamprogrammis ning hõlbustada koostöösidemeid Euroopa teadusuuringutes ja innovatsioonis.

Artikkel 4

Raamprogrammi struktuur

1. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT osas koosneb raamprogramm järgmistest osadest, mis aitavad saavutada artiklis 3 sätestatud üld- ja eesmärgid:
- I sammas „Tippasemel teadus“, millel on järgmised komponendid:
    - ERC;
    - Marie Skłodowska-Curie meetmed;
    - teadustaristud.
  - II sammas „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, võttes arvesse, et sotsiaal- ja humanitaar-teaduste valdkonnal on oluline roll kõikide teemavaldkondade lõikes, ning millel on järgmised komponendid:
    - teemavaldkond „Tervis“;
    - teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;
    - teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“;
    - teemavaldkond „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
    - teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“;
    - teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“;
    - JRC otsemeetmed väljaspool tuumaenergiavaldkonda.
  - III sammas „Innovatiivne Euroopa“, millel on järgmised komponendid:
    - Euroopa Innovatsiooninõukogu;
    - Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid;
    - EIT.
  - Osa „Osalise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millel on järgmised komponendid:
    - osalise laiendamine ja tippaseme levik;
    - Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine.
2. Raamprogrammi tegevuste põhisuunad on esitatud käesoleva määruse I lisas.

Artikkel 5

Kaitsealane teadus- ja arendustegevus

Artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud eriprogrammi raames elluviidavate tegevuste puhul, mis on sätestatud määruses (EL) 2021/697, keskendutakse üksnes kaitsealasele teadus- ja arendustegevusele, mille eesmärk ja üldised tegevussuunad on suurendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet, tõhusust ja innovatsiooni-suutlikkust.:

Artikkel 6

Strateegiline planeerimine ning liidu rahastamise rakendamine ja vormid

1. Raamprogrammi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras või eelarve kaudse täitmise korras koostöös rahastamisasutustega.
2. Raamprogrammist võib kaudseid meetmeid rahastada kõigis finantsmääruse kohastes vormides, tehes seda siiski toetuste kaudu, mis on raamprogrammist antava abi peamine vorm. Raamprogrammi kohane rahastus võib olla ka auhindade, hangete ja segarahastamistoimingute rahastamisvahendite vormis ning omakapitali toetust võib anda „Acceleratori“ kaudu.
3. Käesolevas määruses sätestatud osalemis- ja tulemuste levitamise reegleid kohaldatakse kaudsete meetmete suhtes.
4. Peamised raamprogrammis kasutatavad meetmed on määratletud artiklis 2. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud rahastamisvormide kasutamiseks peab olema kindlaks määratud kõigi raamprogrammi eesmärkide puhul ning nende kasutamine otsustatakse vajaduste ja konkreetsete eesmärkide kriteeriumide alusel.
5. Raamprogrammist toetatakse ka otsemeetmeid, kui need aitavad kaasa ELi toimimise lepingu artiklite 185 või 187 alusel loodud algatustele, ei loeta nende meetmete panust kõnealustele algatustele eraldatud rahalise toetuse osaks.
6. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi rakendamist ja EIT teadus- ja innovatsioonikogukondi toetab artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammis ette nähtud teadus- ja innovatsioonitegevuse läbipaistev ja strateegiline planeerimine, eelkõige samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ puhul, hõlmates ka teiste sammaste asjaomaseid tegevusi ning osa „Osalise laiendamise ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“.

Komisjon tagab liikmesriikide varase kaasamise ning ulatusliku teabevahetuse Euroopa Parlamendiga, mida omakorda täiendavad konsultatsioonid sidusrühmade ja üldsusega.

Strateegiline planeerimine tagab vastavuse liidu muude asjakohaste programmidega ning kooskõla liidu prioriteetide ja kohustustega ning suurendab vastastikust täiendavust ja koostööd riiklike ja piirkondlike rahastamisprogrammide ja prioriteetidega, tugevdades seeläbi Euroopa teadusruumi. Valdkonnad, kus on võimalik luua missioone ja institutsionaliseeritud Euroopa partnerlusi, kehtestatakse VI lisas.

7. Kui see on asjakohane, võib väikestele koostöökonsortiumidele kiirema juurdepääsu võimaldamiseks teha ettepaneku teadusuuringute ja innovatsiooni kiirtee menetluse (Fast Track to Research and Innovation Procedure, edaspidi „FTRI menetlus“) kasutamiseks osa projektikonkursside puhul, mille eesmärk on valida teadusuuringute ja innovatsiooni-meetmeid või innovatsioonimeetmeid samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ ning Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendi „Pathfinder“ raames.

FTRI menetluse kohasel konkursikutsel on järgmised kumulatiivsed omadused:

- a) alt üles põhimõttel toimivad konkursikutsed;
- b) lühem aeg taotluse esitamisest toetuse saamiseni (mitte üle kuue kuu);
- c) toetus, mida antakse ainult väikestele koostöökonsortiumidele, mis koosnevad maksimaalselt kuuest erinevast ja iseseisvast rahastamiskõlblikust õigussubjektist;

d) maksimaalne rahaline toetus konsortsiumi kohta ei ületa 2,5 miljonit eurot.

Tööprogrammis määratakse kindlaks konkursikutsed, mida kasutatakse FTRI menetluses.

8. Raamprogrammi tegevused viiakse ellu peamiselt avatud ja konkurentsipõhiste konkursikutsete kaudu, sealhulgas missioonide ja Euroopa partnerlustena.

Artikkel 7

Raamprogrammi põhimõtted

1. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ning EIT raames toimivas teadus- ja innovatsioonitegevuses keskendutakse üksnes tsiviilrakendustele. Eelarves ei ole lubatud teha ümberpaigutusi artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks eraldatud summa ja artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud eriprogrammi jaoks eraldatud summa vahel, ning tuleb vältida tarbetut dubleerimist kahe programmi vahel.

2. Raamprogrammiga tagatakse multidistsiplinaarne lähenemisiis ja nähakse kohasel juhul ette sotsiaal- ja humanitaarteaduste lõimimine raamprogrammi vältel kõigisse välja töötatud tegevustesse ja teemavaldkondadesse, sh eraldi konkursikutsed sotsiaal- ja humanitaarteaduste teemade jaoks.

3. Raamprogrammi koostöösades tagatakse tasakaal madalamate ja kõrgemate tehnoloogilise valmiduse tasemetel vahel, hõlmates kogu väärtusahela.

4. Raamprogrammiga peab tõhusalt tagama ja lõimima koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja algatustega, mis põhinevad vastastikusel kasul, liidu huvidel, rahvusvahelistel kohustustel ja asjakohasel juhul vastastikkusel.

5. Raamprogrammiga aidatakse osaluse laiendamise riikidel suurendada oma osalust selles ja soodustada laia geograafilist katvust koostööprojektides, sealhulgas teaduse tipptaseme levitamise, uute koostöösidemetel tugevdamise, soodustamise ning artikli 24 lõike 2 ja artikli 50 lõike 5 rakendamise kaudu. Nendele jõupingutustele vastavad liikmesriikide võetavad proportsionaalsed meetmed liidu, riiklike ja piirkondlike fondide toel, sh makstes teadlastele atraktiivset töötasu. Ilma et see kahjustaks tipptaseme kriteeriume, pööratakse erilist tähelepanu geograafilisele tasakaalule, sõltuvalt olukorrast asjaomases teadus- ja innovatsioonivaldkonnas, hindamiskomisjonides ja sellistes organites nagu nõukogud ja eksperdirühmad.

6. Raamprogrammiga tagatakse kõikide jaoks võrdsete võimaluste tegelik soodustamine ning soolise võrdõiguslikkuse lõimimine kõigisse valdkondadesse, sealhulgas soolise mõõtme rakendamine teadusuuringutes ja innovatsioonis. Selle eesmärk on tegeleda soolise tasakaalustamatuse põhjustega. Erilist tähelepanu pööratakse võimalikult suure soolise tasakaalu tagamisele hindamiskomisjonides ja muudes asjaomastes nõuandeorganites, nt nõukogudes ja eksperdirühmades.

7. Raamprogrammi rakendatakse koostöös liidu muude programmidega, püüdes haldustoiminguid võimalikult palju lihtsustada. Mittetäielik loetelu koostööst muude liidu programmidega on esitatud IV lisas.

8. Raamprogramm aitab suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni liikmesriikides, aidates sellega kaasa üldise investeerimiseesmärgi saavutamisele, mille kohaselt tuleks teadus- ja arendustegevusse investeerida vähemalt 3 % liidu SKPst.

9. Komisjon püüab raamprogrammi rakendamisel jätkuvalt lihtsustada haldustoiminguid ning vähendada taotlejate ja toetusesaajate koormust.

10. Osana liidu üldisest eesmärgist lõimida kliimameetmed liidu poliitikavaldkondadesse ja liidu fondidesse eraldatakse raamprogrammi meetmete kulutustest kohasel juhul vähemalt 35 % kliimaeesmärkidele. Kliimaküsimused lõimitakse piisavalt teadusuuringute ja innovatsiooni sisulisse tegevusse.

11. Raamprogrammiga edendatakse kodanike ja kodanikuühiskonna kaasamise kaudu koosloomist ja kooskavandamist.

12. Raamprogrammiga tagatakse läbipaistvus ja vastutus seoses avaliku sektori rahastamisega teadus- ja innovatsiooni projektides, kaitstes nii avalikke huve.

13. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus tagab, et kõikidele potentsiaalsetele osalejatele tehakse konkursikutse avaldamise ajal kättesaadavaks piisavad suunised ja piisav teave, eelkõige kasutatav näidistoetusleping.

Artikkel 8

Missioonid

1. Missioone kavandatakse samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ raames, kuid need võivad kasu saada ka raamprogrammi muudes osades võetud meetmetest ja muudes liidu programmides võetud täiendavatest meetmetest. Missioonid võimaldavad konkureerivaid lahendusi, mille tulemuseks on üleeuroopaline lisaväärtus ja mõju.

2. Missioonid määratakse kindlaks ja neid rakendatakse vastavalt käesolevale määrusele ja eriprogrammile, tagades liikmesriikide aktiivse ja varase kaasamise ning ulatusliku teabevahetuse Euroopa Parlamendiga. Missioonid, nende eesmärgid, eelarve, sihid, ulatus, näitajad ja vahe-eesmärgid määratakse vastavalt vajadusele kindlaks strateegilistes teadusuuringute ja innovatsioonikavades või tööprogrammides. Missioonide raames esitatud projektiettepanekute hindamine viiakse läbi vastavalt artiklile 29.

3. Raamprogrammi esimese kolme aasta jooksul eraldatakse kuni 10 % II samba aastaelarvest missioonide rakendamiseks korraldatavate projektikonkursside kaudu. Raamprogrammi järelejäänud aastate kestel võib seda osakaalu suurendada siis, kui missioonide valiku- ja juhtimisprotsessile on antud positiivne hinnang. Komisjon teeb teatavaks iga missioonidele pühendatud tööprogrammi koguosaala eelarves.

4. Missioonid:

- a) lähtudes oma kavandamisest ja rakendamisest kestliku arengu eesmärkidest, omavad selget teadus- ja innovatsioonisisu ja liidu lisaväärtust ning aitavad kaasa liidu prioriteetide ja kohustuste ning artiklis 3 osutatud raamprogrammi eesmärkide saavutamisele;
- b) hõlmavad kogu Euroopa jaoks tähtsaid valdkondi, on kaasavad, ergutavad mitmesuguste avaliku ja erasektori sidusrühmade, sealhulgas kodanike ja lõppkasutajate ulatuslikku kaasamist ja aktiivset osalemist ning annavad teaduse ja innovatsiooni vallas tulemusi, millest võib olla kasu kõigile liikmesriikidele;
- c) on jõulised ja inspireerivad, seega on neil laialdane teaduslik, tehnoloogiline, ühiskondlik, majanduslik, keskkonnaalane või poliitiline tähtsus ja mõju;
- d) osutavad selget suunda ja selgeid eesmärke ning on sihipärased, mõõdetavad, ajaliselt piiritletud ja neil on selgelt määratletud eelarvevahendid;
- e) valitakse välja läbipaistval viisil ja on suunatud ambitsioonikatele, tippaseme- ja mõjupõhiste, kuid realistlikele eesmärkidele ning teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevusele;
- f) omavad vajalikku ulatust ja mõõtkava ning mobiliseerivad ressursse ja võivad saada täiendavate avaliku ja erasektori vahendite näol võimendust, mis on vajalik nende eesmärgi saavutamiseks;
- g) edendavad valdkonnaüleseid tegevusi (sh sotsiaal- ja humanitaarteadused) ja hõlmavad tegevust paljudel, sealhulgas madalamatel tehnoloogilise valmiduse tasemetel;
- h) jäävad avatuks mitmetele alt ülespoole suunatud lähenemisviisidele ja lahendustele, võttes arvesse inimeste ja ühiskonna vajadusi ja neile tulenevat kasu ning tunnistades eri panuste tähtsust nende täitmiseks;
- i) saavad läbipaistval viisil kasu koostoisest liidu teiste programmidega, samuti riiklike ja asjakohasel juhul piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemidega.

5. Komisjon jälgib ja hindab iga missiooni vastavalt artiklitele 50 ja 52 ning V lisale, sealhulgas edusamme lühiajaliste, keskmise kestusega ja pikaajaliste eesmärkide täitmisel, mis hõlmavad rakendamist, seiret ja missioonide järkjärgulist lõpetamist. Raamprogrammi raames kehtestatud esimeste missioonide hindamine toimub hiljemalt 2023. aastal ja enne otsuseid uute missioonide loomise või käimasolevate missioonide jätkamise, lõpetamise või ümbersuunamise kohta. Hindamise tulemused avalikustatakse ning need hõlmavad valikuprotsessi, juhtimise, eelarve, keskmise eesmärkide ja seniste tulemuste analüüsi, kuid ei piirdu sellega.

*Artikkel 9***Euroopa Innovatsiooninõukogu**

1. Komisjon loob keskselt juhitava ühtse kontaktpunktina Euroopa Innovatsiooninõukogu, et rakendada Euroopa Innovatsiooninõukoguga seotud III samba „Innovatiivne Euroopa“ meetmeid. Euroopa Innovatsiooninõukogu keskendub peamiselt läbimurdelisele ja murrangulisele, eelkõige turgu loovale innovatsioonile, toetades samas kõiki innovatsiooniliike, sealhulgas järkjärgulist innovatsiooni.

Euroopa Innovatsiooninõukogu toimib järgmiste põhimõtete kohaselt:

- a) selge liidu lisaväärtus,
- b) autonoomia,
- c) riskimisvõime,
- d) tulemuslikkus,
- e) tõhusus,
- f) läbipaistvus
- g) vastutavus.

2. Euroopa Innovatsiooninõukogu on avatud igat liiki novaatorite jaoks, sealhulgas eraisikud, ülikoolid, teadusasutused ja äriühingud (VKEed, sealhulgas iduettevõtjad, ja erandjuhtudel väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad), ning samuti üksiktoetusesaajate ning multidistsiplinaarsete konsortiumide jaoks. Vähemalt 70 % Euroopa Innovatsiooninõukogu eelarvest eraldatakse VKEdele, sealhulgas iduettevõtjatele.

3. Euroopa Innovatsiooninõukogu nõuandekogu ja juhtimisfunktsioonid on esitatud otsuses (EL) 2021/764.

*Artikkel 10***Euroopa partnerlused**

1. Raamprogrammi osad võib rakendada Euroopa partnerluste kaudu. Liidu osalemine Euroopa partnerlustes võib toimuda ükskõik millises järgmises vormis:

- a) osalemine Euroopa partnerlustes, mis on loodud komisjoni ja artikli 2 punktis 3 osutatud partnerite vastastikuse mõistmise memorandumite või lepinguliste kokkulepete alusel, milles täpsustatakse Euroopa partnerluse eesmärgid, liidu ja muude partnerite kohustused seoses nende rahaliste ja/või mitterahaliste panustega, peamised tulemus- ja mõjunäitajad, saavutatavad tulemused ja aruandluskord. Need partnerlused hõlmavad partnerite ja programmiga rakendatavat täiendavat teadus- ja innovatsioonitegevust (Euroopa programmipartnerlused);
- b) osalemine teadus- ja innovatsioonitegevuse programmis, milles täpsustatakse eesmärgid, peamised tulemus- ja mõjunäitajad ning saavutatavad tulemused, ning rahaline panustamine sellesse, mis põhineb partnerite kohustusel toetada oma asjaomaseid tegevusi rahaliselt ja/või mitterahaliselt ning ühendada oma asjakohased tegevused programmi kaasrahastamise meetme kaudu (kaasrahastatud Euroopa partnerlused);
- c) osalemine teadus- ja innovatsiooniprogrammides, mille on loonud ELi toimimise lepingu artikli 185 alusel mitu liikmesriiki või ELi toimimise lepingu artikli 187 alusel asutatud organisatsioonid (nagu ühissettevõtted) või EIT teadmisi- ja innovatsioonikogukonnad, mis vastavad EIT määruse nõuetele (institutionaliseeritud Euroopa partnerlused), ja rahaline panustamine neisse programmidesse.

Institutionaliseeritud Euroopa partnerlusi rakendatakse üksnes juhul, kui raamprogrammi teiste osadega, sealhulgas muude institutionaliseeritud Euroopa partnerluse vormidega, ei oleks võimalik saavutada eesmärgi või vajalikku eeldatavat mõju, ning kui seda õigustab pikaajaline perspektiiv ja kõrge integratsioonitase. ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 kohaste Euroopa partnerluste puhul kohaldatakse kõigi rahaliste toetuste tsentraliseeritud haldamist, välja arvatud igakülgset põhjendatud juhtudel. Kõigi rahaliste toetuste keskse haldamise korral tehakse ühe osaleva riigi projektitasandi maksed asjaomases osalevas riigis asutatud õigussubjektide projektitaotluses küsitud eelarve alusel, kui kõik asjaomased osalevad riigid ei ole teisiti kokku leppinud.

Institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste reeglites täpsustatakse muu hulgas partnerluse eesmärgid, peamised tulemus- ja mõjunäitajad ning saavutatavad tulemused, samuti sellega seotud kohustused seoses partnerite rahaliste ja/või mitterahaliste panustega.

2. Euroopa partnerlused:

- a) luuakse Euroopa või üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks üksnes juhul, kui Euroopa partnerluste kaudu oleks võimalik saavutada raamprogrammi eesmärgi tulemuslikumalt kui liidul üksi tegutsedes ja paremini kui muude raamprogrammikohaste toetusvormide abil; nendele raamprogrammi meetmetele, mida rakendatakse Euroopa partnerluste kaudu, eraldatakse asjakohane osa raamprogrammi eelarvest; suurem osa II samba eelarvest eraldatakse meetmeteks väljaspool Euroopa partnerluste;
- b) järgivad järgmisi põhimõtteid: liidu lisaväärtus, läbipaistvus ja avatus ning mõju Euroopas ja Euroopa jaoks, piisaval tasemel tugev võimendav mõju, kõigi osaliste pikaajalised kohustused, paindlikkus rakendamisel, sidusus, koordineerimine ja vastastikune täiendavus liidu, kohalike, piirkondlike, riiklike ja asjakohasel juhul rahvusvaheliste algatuste või muude Euroopa partnerluste ja missioonidega;
- c) järgivad selget elutsükli põhist lähenemisviisi, on ajaliselt piiratud ja sisaldavad tingimusi raamprogrammist saadava rahastamise järkjärguliseks lõpetamiseks.

3. Käesoleva artikli lõike 1 punktide a ja b kohased Euroopa partnerlused määratakse kindlaks strateegilistes teadusuuringute ja innovatsioonikavades, enne kui neid tööprogrammide raames rakendatakse.

4. Euroopa partnerluste valimist, rakendamist, seiret, hindamist ja järkjärgulist lõpetamist käsitlevad sätted ja kriteeriumid on esitatud III lisas.

Artikkel 11

Missioonide ja partnerluste valdkondade läbivaatamine

31. detsembriks 2023 vaatab komisjon raamprogrammi, sealhulgas ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 kohaselt loodud missioonide ja institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste üldise seire raames läbi käesoleva määruse VI lisa ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande peamiste tulemuste kohta

Artikkel 12

Eelarve

1. Raamprogrammi rakendamise rahastamispakett 1. jaanuarist 2021–31. detsembrini 2027 on 86 123 000 000 eurot jooksevhindades artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ning EITi jaoks ja 7 953 000 000 eurot jooksevhindades artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud eriprogrammi jaoks.

2. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks lõikes 1 osutatud summa soovituslik jaotus on järgmine:

a) 23 546 000 000 eurot aastatel 2021–2027 I sambale „Tiptasemel teadus“, millest eraldatakse:

- i) 15 027 000 000 eurot ERC-le;
- ii) 6 333 000 000 eurot Marie Skłodowska-Curie meetmetele;
- iii) 2 186 000 000 eurot teadustaristutele;

b) 47 428 000 000 eurot aastatel 2021–2027 II sambale „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, millest eraldatakse:

- i) 6 893 000 000 eurot teemavaldkonnale „Tervis“;
- ii) 1 386 000 000 eurot teemavaldkonnale „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;
- iii) 1 303 000 000 eurot teemavaldkonnale „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“;

- iv) 13 462 000 000 eurot teemavaldkonnale „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
  - v) 13 462 000 000 eurot teemavaldkonnale „Kliima, energeetika ja liikuvus“;
  - vi) 8 952 000 000 eurot teemavaldkonnale „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“;
  - vii) 1 970 000 000 eurot JRC otsemeetmetele väljaspool tuumaenergiavaldkonda;
- c) 11 937 000 000 eurot aastatel 2021–2027 III sambale „Innovaatiline Euroopa“, millest eraldatakse:
- i) 8 752 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooninõukogule;
  - ii) 459 000 000 eurot Euroopa innovatsiooni ökosüsteemidele;
  - iii) 2 726 000 000 eurot EIT-le;
- d) 3 212 000 000 eurot aastatel 2021–2027 osale „Osaluse laiendamine ning Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millest eraldatakse:
- i) 2 842 000 000 eurot osaluse laiendamisele ja tiptasemel levikule;
  - ii) 370 000 000 eurot Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni süsteemi reformimisele ja tõhustamisele.

3. Määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklis 5 sätestatud programmispetsiifilise kohandamise tulemusel suurendatakse lõikes 1 osutatud summat käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ning EIT jaoks veel 3 000 000 000 euro võrra 2018. aasta püsivhindades, nagu on täpsustatud määruse (EL, Euratom) 2020/2093 II lisas.

4. Lõikes 3 esitatud summa soovituslik jaotus on järgmine:

- a) 1 286 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades sambale „Tiptasemel teadus“, millest eraldatakse:
- i) 857 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades ERC-le;
  - ii) 236 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades Marie Skłodowska-Curie meetmetele;
  - iii) 193 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades teadustaristutele;
- b) 1 286 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades II sambale „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, millest eraldatakse:
- i) 686 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades teemavaldkonnale „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;
  - ii) 257 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades teemavaldkonnale „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“;
  - iii) 171 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades teemavaldkonnale „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
  - iv) 171 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades teemavaldkonnale „Kliima, energeetika ja liikuvus“;
- c) 270 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades III sambale „Innovaatiline Euroopa“, millest eraldatakse:
- i) 60 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades Euroopa innovatsiooni ökosüsteemidele;
  - ii) 210 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades EIT-le;
- d) 159 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades osale „Osaluse laiendamine ning Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millest eraldatakse:
- i) 99 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades osaluse laiendamisele ja tiptaseme levikule;
  - ii) 60 000 000 eurot 2018. aasta püsivhindades Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni süsteemi reformimisele ja tõhustamisele.

5. Ettenägematutele olukordadele või uutele arengutele ja vajadustele reageerimiseks võib komisjon iga-aastase eelarvemenetluse käigus lõikes 2 osutatud summadest kuni 10 % ulatuses kõrvale kalduda. Selline kõrvalekaldumine ei ole lubatud lõike 2 punkti b alapunktis vii osutatud summast ega lõikes 2 osale „Osaluse laiendamine ning Euroopa teadusruumi tugevdamine“ määratud kogusummast.

6. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 osutatud summa võib hõlmata ka kulusid raamprogrammi haldamiseks ja rakendamiseks vajalikuks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- ja muuks tegevuseks, sealhulgas kõiki halduskulusid ja kulusid raamprogrammi eesmärkide saavutamise hindamiseks. Kaudsete meetmetega seotud halduskulud ei tohi ületada 5 % artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi kaudsete meetmete ja EIT raames ette nähtud kogusummast. Lisaks võib käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 osutatud summast, mis on ette nähtud artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammidele ja EIT-le, katta ka järgmisi kulusid:

- a) niivõrd kui võrd need on seotud raamprogrammi eesmärkidega: kulud, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, teabe- ja teavitusemeetmetega,
- b) kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrgustikega, mis keskenduvad infotöölusele ja -vahetusele, sealhulgas asutusesiseste infotehnoloogiavahenditega ja muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses raamprogrammi juhtimisega.

7. Vajaduse korral võib liidu eelarvesse assigneeringuid kanda ka pärast 2027. aastat, et katta lõikes 6 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

8. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate meetmetega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.

9. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülgselt põhjendatud juhtudel ja piiratud ajavahemiku jooksul käesoleva määruse alusel toetatavaid tegevusi ja nende aluseks olevaid kulusid käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid rakendati ja need kanti enne toetustaotluse esitamist.

Artikkel 13

Euroopa Liidu taasterahastust eraldatavad vahendid

1. Kui määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõigetes 3, 4, 7 ja 9 ei ole sätestatud teisiti, rakendatakse kõnealuse määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud meetmeid raamprogrammi alusel kõnealuse määruse artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis iv osutatud summade kaudu.

2. Määruse (EL) 2020/2094 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis iv osutatud summad moodustavad kõnealuse määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud sihtotstarbelise välistulu. Need lisasummad eraldatakse üksnes teadusuuringute ja innovatsiooni meetmete, mis on suunatud COVID-19 tagajärgedega, eelkõige selle majanduslike, sotsiaalsete ja ühiskondlike tagajärgedega tegelemisele. Eelistatakse uuenduslikke VKEid ja erilist tähelepanu pööratakse nende integreerimisele II samba koostööprojektidesse.

3. Määruse (EL) 2020/2094 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis iv osutatud summa soovituslik jaotus on järgmine:

- a) 25 % teemavaldkonnale „Tervis“;
- b) 25 % teemavaldkonnale „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
- c) 25 % teemavaldkonnale „Kliima, energeetika ja liikuvus“;
- d) 25 % Euroopa Innovatsiooninõukogule.

Artikkel 14

Avatud teadus

1. Programmiga edendatakse avatud teadust kui koostööl ja teadmiste levitamisel põhinevat lähenemisviisi teadusprotsessile, eelkõige kooskõlas järgmiste elementidega, mis tagatakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 39 lõikega 3:

- a) avatud juurdepääs raamprogrammi kaudu rahastatud teadusuuringute tulemusena avaldatud teaduspublikatsioonidele;

- b) avatud juurdepääs teadusandmetele, sealhulgas teaduspublikatsioonide aluseks olevatele andmetele, mis on kooskõlas põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“.
2. Vastastikkuse põhimõtet avatud teaduses edendatakse ja ergutatakse kõigis kolmandate riikidega sõlmitavates assotsieerimis- ja koostöölepingutes, sealhulgas lepingutes, millele on alla kirjutanud rahastamisasutused, kellele on usaldatud raamprogrammi kaudne juhtimine.
3. Teadusandmete vastutustundlik haldamine tagatakse kooskõlas leitavuse (*findability*), juurdepääsetavuse (*accessibility*), koostalitlusvõime (*interoperability*) ja taaskasutatavuse (*reusability*) põhimõtetega (FAIR-põhimõtted). Tähelepanu pööratakse ka andmete pikaajalisele säilitamisele.
4. Edendatakse ja ergutatakse ka muid avatud teaduse tavasid, sealhulgas VKEde huvides.

Artikkel 15

Alternatiivne , kombineeritud ja kumulatiivne rahastamine ning vahendite ümberpaigutamine

1. Raamprogrammi rakendatakse koostöös muude liidu programmidega kooskõlas artikli 7 lõikes 7 sätestatud põhimõttega.
2. Kvaliteedimärgis antakse tööprogrammis täpsustatud konkursikutsetele. Ühissätete määruse 2021–2027 asjakohaste sätete ja ÜPP strateegiakava määruse asjakohaste sätete kohaselt võib ERFist, ESF+ -ist või EAFRDst toetust anda:
- a) raamprogrammi alusel valitud kaasrahastatavatele meetmetele; ning
- b) kvaliteedimärgise saanud meetmetele, eeldusel et need vastavad kõigile järgmistele tingimustele:
- i) neid on hinnatud raamprogrammi konkursikutse alusel;
- ii) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele; ning
- iii) neid ei ole rahastatud kõnealuse konkursikutse alusel üksnes eelarvepiirangute tõttu.
3. Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfond+ -ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kaasrahastatud programmide rahalisi eraldisi võib käsitada osaleva liikmesriigi eraldisena Euroopa partnerlustesse, mis vastavad käesoleva määruse artikli 10 lõike 1 punktidele b ja c, tingimusel, et tagatakse kooskõla ühissätete määruse 2021–2027 asjakohaste sätete ning fondispetsiifiliste määrustega.
4. Meede, mis on saanud toetust mõnest muust liidu programmist, võib saada toetust ka raamprogrammist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjakohase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivse rahastamise maht ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblike kulude kogusummat. Liidu eri programmidest antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega.
5. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib liikmesriikide taotluse korral programmile ümber paigutada vastavalt ühissätete määruse 2021–2027 asjakohastes sätetes sätestatud tingimustele. Komisjon haldab neid vahendeid otse finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel või kaudselt kõnealuse lõigu punkti c alusel. Kõnealuseid vahendeid kasutatakse asjaomaste liikmesriikide huvides.
6. Kui komisjon ei ole võtnud juriidilist kohustust otsese või kaudse eelarve täitmise raames vahendite puhul, mis on üle kantud vastavalt lõikele 5, võib vastavad kulukohustustega sidumata vahendid liikmesriigi taotlusel ühissätete määruse 2021–2027 asjakohastes sätetes sätestatud tingimustel ühele või mitmele vastavale lähteprogrammile tagasi kanda.

Artikkel 16

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Programmiga võivad ühineda järgmised kolmandad riigid (assotsieerunud riigid):
  - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi EMP liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;
  - b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
  - c) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
  - d) kolmandad riigid ja territooriumid, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:
    - i) nende teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonialane võimekus on hea;
    - ii) nad on võtnud kohustuse järgida õigusnormidel põhinevat avatud turumajandust, sealhulgas käsitleda intellektuaalomandi õigusi õiglaselt ja erapooletult ja austada inimõigusi, ning neil on demokraatlikud institutsioonid;
    - iii) nad edendavad aktiivselt selliseid poliitikaid, mis parandavad kodanike majanduslikku ja sotsiaalset heaolu.
2. Iga lõike 1 punktis d osutatud kolmanda riigi ühinemine programmiga peab olema kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud lepingus, milles käsitletakse kõnealuse kolmanda riigi osalemist liidu programmis, tingimusel et selle lepinguga:
  - a) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
  - b) nähakse ette liidu programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon;
  - c) ei anta kolmandale riigile liidu programmiga seoses otsustusõigust;
  - d) on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta liidu finantshuve.
- Käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.
3. Iga kolmanda riigi programmiga assotsieerimise ulatuse puhul võetakse arvesse liidu kasu analüüsi ja eesmärki edendada liidus majanduskasvu innovatsiooni kaudu. Sellest tulenevalt võidakse mõned raamprogrammi osad mõne riigi puhul assotsieerimislepingust välja jätta, välja arvatud EMP liikmete, ühinevate riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide puhul.
4. Assotsieerimislepingus nähakse võimalikult suures ulatuses ette liidus asuvate õigussubjektide vastastikune osalemine assotsieerunud riikide samaväärsetes programmides vastavalt kõnealustes programmides sätestatud tingimustele.
5. Rahalise toetuse taseme kindlaksmääramise tingimustega tagatakse korrapärase automaatne korrigeerimine olulise tasakaalustamatuse korral võrreldes summaga, mida assotsieerunud riigis asutatud üksused saavad raamprogrammis osalemise tulemusena, võttes arvesse raamprogrammi juhtimise, rakendamise ja toimimisega seotud kulusid. Selle rahalise toetuse eraldamisel võetakse arvesse assotsieerunud riikide õigussubjektide osaluse taset raamprogrammi igas osas.

II JAOTIS

OSALUSE JA TULEMUSTE LEVITAMISE REEGLID

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 17

Rahastamisasutused ja JRC otsemeetmed

1. Käesolevas jaotises sätestatud reegleid ei kohaldata JRC otsemeetmete suhtes.
2. Rahastamisasutused võivad igakülgset põhjendatud juhtudel kalduda kõrvale käesolevas jaotises, välja arvatud artiklid 18, 19 ja 20, sätestatud reeglitest, kui:
  - a) selline kõrvalekaldumine on ette nähtud rahastamisasutuse loomise või sellele asutusele eelarve täitmise alaste ülesannete andmise alusaktis või,
  - b) kui tegemist on finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktide ii, iii või v kohase rahastamisasutusega, kui see on sätestatud rahalist osalust käsitlevas lepingus ja kui seda on vaja nende tegevusega seotud spetsiifiliste vajaduste või meetme olemuse tõttu.

Artikkel 18

Rahastamiskõlblikud meetmed ja eetikapõhimõtted

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, on rahastamiskõlblikud ainult meetmed, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmäärke.

Järgmisi teadusuuringute valdkondi ei rahastata:

- a) tegevused, mis on suunatud inimeste kloonimisele reproduktiivsel eesmärgil;
- b) tegevused, mis on suunatud inimese genotüübi muutmisele ja mis võivad sellised muutused päritavaks muuta ⁽²⁸⁾;
- c) tegevused, mis on suunatud inimese embrüote loomisele üksnes teadustöö või tüvirakkude saamise eesmärgil, sealhulgas keharakkude tuuma siirdamise abil.

2. Inimese tüvirakkude (nii täiskasvanute kui ka embrüonaalsete) uuringuid võidakse rahastada olenevalt kavandatava teadustöö sisust ja asjaomaste liikmesriikide õigusraamistikust. Teadustegevust, mis on keelatud kõikides liikmesriikides, ei rahastata liidus ega väljaspool liitu. Teadustegevust ei rahastata liikmesriigis, kus vastav teadustegevus on keelatud.

Artikkel 19

Eetika

1. Raamprogrammi raames ellu viidavate meetmete puhul tuleb järgida eetikapõhimõtteid ning asjaomast liidu, riigisisest ja rahvusvahelist õigust, sealhulgas hartat ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja selle lisaprotokolle.

Eritähelepanu pööratakse proportsionaalsuse põhimõttele, õigusele eraelu puutumatusel, õigusele isikuandmete kaitsele, õigusele kehalisele ja vaimsele puutumatusel, õigusele mitte olla diskrimineeritud, vajadusele tagada keskkonnakaitse ja inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.

⁽²⁸⁾ Sugunäärmete vähi raviga seotud teadusuuringuid võib rahastada.

2. Meetmes osalevad õigussubjektid esitavad:

- a) eetikaalase enesehindamise, milles tuuakse välja kõik rahastatavate tegevuste eesmärgi, rakendamise ja tõenäolise mõjuga seotud ettenähtavad eetikaküsimused ja kirjeldatakse neid, samuti kinnituse lõike 1 täitmise kohta ja kirjelduse, kuidas seda tagatakse;
- b) kinnituse selle kohta, et tegevused on kooskõlas Euroopa käitumisjuhendiga teadusuuringute usaldusväärsuse kohta, mille on avaldanud kõik Euroopa akadeemiad, ning et rahastamisele mittekuuluvaid tegevusi ei viida läbi;
- c) väljaspool liitu läbiviidavate tegevuste puhul kinnituse selle kohta, et sama tegevus oleks olnud lubatud liikmesriigis; ning
- d) inimese embrüonaalseid tüvirakke kasutavate tegevuste puhul vajaduse korral andmed asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste võetavate litsentsimis- ja kontrollimeetmete kohta, samuti üksikasjad enne tegevuste algust saadud eetilise heakskiidu kohta.

3. Projektitaotlusi sõelutakse korrapäraselt, et teha kindlaks keerulisi või tõsiseid eetikaküsimusi tekitavad meetmed, ning teha neile eetikahinnang. Eetikahinnangu teeb komisjon, välja arvatud juhul, kui see on delegeeritud rahastamisasutusele. Kõigi inimese embrüonaalsete tüvirakkude või inimembrüote kasutamist hõlmavate meetmete puhul on eetikahinnang kohustuslik. Eetikaalane sõelumine ja hinnang tehakse eetikaekspertide abiga. Komisjon ja rahastamisasutused tagavad eetikamenetluste läbipaistvuse, ilma et see vähendaks nende menetluste sisu konfidentsiaalsust.

4. Meetmes osalevad õigussubjektid koguvad enne asjakohase tegevuse algust kõik asjaomaste riiklike, kohalike eetikakomiteede või muude asutuste, näiteks andmekaitseasutuste heakskiidud või muud kohustuslikud dokumendid. Kõnealused dokumendid arhiveeritakse ja need esitatakse komisjonile või asjaomasele rahastamisasutusele nende taotluse korral.

5. Vajaduse korral teeb komisjon või asjaomane rahastamisasutus eetikakontrolli. Tõsiste või keeruliste eetikaküsimuste korral teeb kontrolli komisjon, välja arvatud juhul, kui komisjon delegeerib selle ülesande asjaomasele rahastamisasutusele.

Eetikakontrolli tehakse eetikaekspertide abiga.

6. Meetmed, mis ei vasta lõigetes 1–4 toodud eetikanõuetele, ei ole seega eetiliselt vastuvõetavad ja seetõttu lükatakse need tagasi või lõpetatakse, kui eetiline vastuvõetamatus on kindlaks tehtud.

Artikkel 20

Julgeolek

1. Raamprogrammi alusel võetavad meetmed peavad olema kooskõlas kohaldatavate julgeolekureeglitega ning eeskätt salastatud teabe kaitse nõuetele loata avalikustamise eest, samuti tuleb järgida kõiki asjaomaseid liidu ja riigi õigusnorme. Väljaspool liitu tehtava teadustöö puhul, mille käigus kasutatakse või mis annab salastatud teavet, on vajalik, et lisaks eespool nimetatud nõuete täitmisele peab olema sõlmitud julgeolekuleping liidu ja selle kolmanda riigi vahel, kus teadustööd tuleb teha.

2. Vajaduse korral kaasneb ettepanekutega julgeolekualane enesehindamine, mille käigus tehakse kindlaks võimalikud julgeolekuküsimused ja kirjeldatakse, kuidas need küsimused lahendatakse, et vastata asjaomastele liidu ja riigi õigusnormidele

3. Kohasel juhul viib komisjon või asjaomane rahastamisasutus läbi julgeolekukontrolli menetluse selliste ettepanekute puhul, millega seoses ilmnevad julgeolekuküsimused.

4. Kohasel juhul peavad raamprogrammi raames läbi viidud meetmed olema kooskõlas otsusega (EL, Euratom) 2015/444 ja selle rakenduseeskirjadega.

5. Meetmes osalevad õigussubjektid tagavad kaitse tegevuses kasutatava või tegevuse käigus loodud salastatud teabe loata avalikustamise eest. Nad peavad enne oma tegevuse alustamist esitama asjakohaselt riiklikult julgeolekuasutuselt saadud juurdepääsuloa isikule või töötlemisloa asutusele.
6. Kui sõltumatutel väliseksperditel tuleb tegelda salastatud teabega, peavad nad enne ametisse nimetamist läbima asjakohase julgeolekukontrolli.
7. Vajaduse korral võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus teha turvakontrolli.
8. Käesoleva artikli kohastele julgeolekureeglitele mittevastavad meetmed võib igal ajal tagasi lükata või lõpetada.

II PEATÜKK

Toetused

Artikkel 21

Toetused

Raamprogrammi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 22

Osalemiskõlblikud õigussubjektid

1. Kõik õigussubjektid, olenemata asukohast ning sealhulgas mitteassotsieerunud kolmanda riigi õigussubjektid või rahvusvahelised organisatsioonid võivad osaleda raamprogrammi kohastes meetmetes, kui on täidetud käesolevas määruses sätestatud tingimused ning samuti tööprogrammis või konkursikutses sätestatud tingimused.
2. Välja arvatud igakülgset põhjendatud juhtudel ning kui tööprogrammis on sätestatud teisiti, on konsortsiumi kuuluvad õigussubjektid kõlblikud osalema raamprogrammi raames võetavates meetmetes, kui nimetatud konsortsium hõlmab:
  - a) vähemalt ühte liikmesriigis asuvat iseseisvat õigussubjekti ning
  - b) vähemalt kahte sõltumatut õigussubjekti, kes asuvad eri liikmesriikides või assotsieerunud riigis.
3. ERC eesliiniuuringuid, Euroopa Innovatsiooninõukogu meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid või programmi kaasrahastamismeetmeid võib rakendada üks või mitu õigussubjekti, tingimusel, et üks nendest õigussubjektidest asub liikmesriigis või assotsieerunud riigis, artikli 16 kohaselt sõlmitud lepingu alusel.
4. Koordineerimis- ja toetusmeetmeid võib rakendada üks või mitu õigussubjekti, kes võivad asuda liikmesriigis või assotsieerunud riigis või erandjuhul muus kolmandas riigis.
5. Liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmete puhul võib tööprogrammiga ette näha, et osalemine võib piirduda õigussubjektidega, kes asuvad üksnes liikmesriikides, või lisaks liikmesriikidele nende õigussubjektidega, kes asuvad kindlaksmääratud assotsieerunud või muus kolmandas riigis. Euroopa Majanduspiirkonna liikmeteks olevates assotsieerunud riikides asutatud õigussubjektide osalemise piiramine toimub kooskõlas Euroopa Majanduspiirkonna lepingu tingimustega. Liidu ja selle liikmesriikide strateegiliste huvide kaitsmiseks võib tööprogrammis samuti igakülgset põhjendatud erandlikel põhjustel välistada liidus või assotsieerunud riikides asutatud selliste juriidiliste isikute konkurssidel osalemise, kes on otseselt või kaudselt mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide juriidiliste isikute kontrolli all, või allutada nende osalemine tööprogrammis kehtestatavatele tingimustele.

6. Kui see on asjakohane ja igakülselt põhjendatud, võib tööprogrammis lisaks lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele sätestada ka rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, mis võtavad arvesse meetme konkreetseid poliitikanõudeid või laadi ja eesmärke, sealhulgas õigussubjektide arvu, õigussubjekti liiki ja asukohta.
7. Meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 15 lõikes 5 sätestatud summasid, on osalemine piiratud ühe õigussubjektiga, kes on asutatud delegeeriva haldusasutuse jurisdiktsioonis, välja arvatud juhul, kui nimetatud haldusasutusega on kokku lepitud teisiti.
8. JRC võib meetmetes osaleda siis, kui see on tööprogrammis märgitud.
9. JRC, rahvusvahelised Euroopa teadusasutused ja liidu õiguse alusel loodud õigussubjektid loetakse asuvaks muus liikmesriigis kui selles, kus asuvad teised asjaomases meetmes osalevad õigussubjektid.
10. ERC eesliiniuuringute meetmete ning koolitus- ja liikuvusmeetmete puhul ja kui see on tööprogrammis ette nähtud, loetakse rahvusvahelised organisatsioonid, mille peakorter on liikmesriigis või assotsieerunud riigis, kõnealuses liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuvaks. Raamprogrammi muude osade puhul loetakse muud rahvusvahelised organisatsioonid kui rahvusvahelised Euroopa teadusasutused mitteassotsieerunud kolmandas riigis asuvaks.

Artikkel 23

Rahastamiskõlblikud õigussubjektid

1. Õigussubjektid on rahastamiskõlblikud, kui nad asuvad liikmesriigis või assotsieerunud riigis. Meetmete puhul, millele eraldatakse raha artikli 15 lõikes 5 sätestatud viisil, võib rahastada üksnes delegeeriva haldusasutuse jurisdiktsioonis asuvaid õigussubjekte, välja arvatud juhul, kui nimetatud haldusasutusega on kokku lepitud teisiti.
2. Õigussubjektid, mis asuvad mitteassotsieerunud kolmandas riigis, kannavad oma osalemiskulud ise. Madala või keskmise sissetulekuga mitteassotsieerunud kolmandates riikides ja erandkorras muudes mitteassotsieerunud kolmandates riikides asuv õigussubjekt on meetme raames rahastamiskõlblik, kui:
  - a) kõnealune kolmas riik on komisjoni vastuvõetud tööprogrammis kindlaks määratud või
  - b) komisjon või asjaomane rahastamisasutus leiab, et kõnealuse õigussubjekti osalemine on meetme rakendamisel oluline.
3. Seotud üksuseid võib meetme raames rahastada, kui nad asuvad liikmesriigis, assotsieerunud riigis või kolmandas riigis, mis on kindlaks määratud komisjoni vastuvõetud tööprogrammis.
4. Komisjon teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt kättesaadavaks teabe assotsieerunud ja mitteassotsieerunud kolmandates riikides asutatud õigussubjektidele antava liidu rahalise toetuse suuruse kohta. Assotsieerunud riikide puhul hõlmab see teave ka teavet nende eelarve tasakaalu kohta.

Artikkel 24

Konkursikutsed

1. Kõigi meetmete puhul lisatakse töökavasse konkursikutsete sisu.
2. Kui see on konkursikutse eesmärkide saavutamiseks vajalik, võib selle kasutamist erandjuhtudel piirata, et töötada välja täiendavaid tegevusi või lisada olemasolevatele meetmetele täiendavaid partnereid. Lisaks võidakse tööprogrammis sätestada võimalus madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikide õigussubjektide ühinemiseks juba välja valitud koostööpõhiste teadusuuringute ja innovatsiooni meetmetega, seda kokkuleppel asjaomase konsortsiumiga ja tingimusel, et selliste riikide õigussubjektid meetmes veel ei osale.

3. Konkursikutse ei ole nõutud selliste koordineerimis- ja toetusmeetmete või programmi kaasrahastamismeetmete puhul:

- a) mille viivad läbi JRC või tööprogrammis kindlaksmääratud õigussubjektid
- b) mis ei kuulu konkursikutse valdkonda vastavalt finantsmääruse artikli 195 punktile e.

4. Tööprogrammis määratakse kindlaks konkursikutsed, millele antakse kvaliteedimärgis. Taotleja eelneval loal võib teavet taotluse ja hindamise kohta jagada huvitatud rahastamisasutustega, tingimusel et sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud.

Artikkel 25

Ühised konkursikutsed

Komisjon või asjaomane rahastamisasutus võib esitada ühise konkursikutse koos:

- a) kolmandate riikide, sealhulgas nende teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide või -asutustega;
- b) rahvusvaheliste organisatsioonidega
- c) mittetulunduslike õigussubjektidega.

Ühise konkursikutse puhul peavad taotlejad vastama artiklis 22 sätestatud nõuetele ning projektide valimiseks ja hindamiseks kehtestatakse ühised menetlused. Sellised menetlused hõlmavad tasakaalustatud ekspertide rühma, kuhu iga pool nimetab eksperdid.

Artikkel 26

Kommertskasutusele eelnev hange ja innovatiivsete lahenduste riigihange

1. Meetmete hulka võivad kuuluda või nende peamiseks eesmärgiks olla kommertskasutusele eelnevad hanked või innovatiivsete lahenduste riigihanked, mida korraldavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2014/24/EL⁽²⁹⁾ ja 2014/25/EL⁽³⁰⁾ määratletud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad.

2. Hankemenetlused:

- a) peavad vastama konkurentsireeglitele ning läbipaistvuse, mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise, usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõttele;
- b) võivad ühe ja sama menetluse käigus lubada sõlmida mitu lepingut (hulgihange) ning
- c) näevad ette hankepingute sõlmimise pakkujatega, kes teevad parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumise, tagades samas huvide konflikti puudumise.

Kommertskasutusele eelneva hanke puhul võib asjakohasel juhul, piiramata punktis a loetletud põhimõtteid, kasutada lihtsustatud või kiirendatud menetlust ning võib ette näha konkreetseid tingimused, näiteks piirata hankemenetluse alla kuuluva tegevuse teostamise koha liikmesriikide ja assotsieerunud riikide territooriumiga.

3. Kommertskasutusele eelneva hanke raames tulemused saanud töövõtjal on vähemalt nende tulemustega kaasnevad intellektuaalomandi õigused. Hankijatel on tasuta kasutusõigused vähemalt tulemuste kasutamiseks nende endi jaoks ja õigus anda või osalevatelt töövõtjatelt nõuda, et need annaksid kolmandatele isikutele lihtlitsentse, et nad saaksid õiglastel ja mõistlikel tingimustel kasutada tulemusi hankija heaks, kuid ilma õigusteta anda all-litsentse. Kui töövõtja ei suuda kasutada tulemusi kommertseesmärkidel teatava aja jooksul pärast kommertskasutusele eelneva hanke toimumist, nagu on kindlaks määratud toetuslepingus, võib hankija pärast seda, kui ta on kasutamata jätmise põhjusi töövõtjaga arutanud, nõuda tulemuste omandilise kuuluvuse üleandmist hankijale.

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankide ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

*Artikkel 27***Taotlejate finantssuutlikkus**

1. Lisaks finantsmääruse artikli 198 lõikes 5 nimetatud eranditele kontrollitakse üksnes koordinaatori finantssuutlikkust ning üksnes juhul, kui meetmele taotletakse liidu rahastamist summas 500 000 eurot või rohkem.
2. Olenemata lõikest 1, kui on siiski alust kahelda taotleja finantssuutlikkuses või kui on suurem risk tulenevalt osalemisest mitmest liidu teadus- ja innovatsiooniprogrammist rahastatavas meetmes, kontrollib komisjon või asjaomane rahastamisasutus ka teiste taotlejate või koordinaatorite finantssuutlikkust, isegi kui taotletav rahastamine jääb allapoole lõikes 1 osutatud künnist.
3. Kui finantssuutlikkuse tagab struktuurselt muu õigussubjekt, kontrollitakse selle teise õigussubjekti finantssuutlikkust.
4. Kui taotleja finantssuutlikkus on nõrk, võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus seada taotleja osalemise tingimuseks, et esitatakse deklaratsioon seotud üksuse solidaarvastutuse kohta.
5. Osamakset käesoleva määruse artiklis 37 sätestatud mehhanismi käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse artikli 152 kohaselt. Toetusesaajatelt ei võeta vastu ega nõuta lisagarantiid või -tagatist.

*Artikkel 28***Hindamiskriteeriumid ja valiku tegemine**

1. Projektitaotlust hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:
  - a) tipptase;
  - b) mõju;
  - c) elluviimise kvaliteet ja tõhusus.
2. ERC eesliiniuuringute taotluste suhtes kohaldatakse üksnes lõike 1 punktis a osutatud kriteeriumi.
3. Tööprogrammis esitatakse täiendavad üksikasjad lõikes 1 sätestatud hindamiskriteeriumide kohaldamise kohta, sealhulgas võimalikud koefitsiendid, künnised ja asjakohasel juhul eeskirjad võrdväärsete taotluste käsitlemiseks, võttes arvesse konkursi eesmärke. Võrdväärsete ettepanekute käsitlemise tingimused võivad hõlmata muu hulgas järgmisi kriteeriume, kuid ei piirdu nendega: VKEd, sooline kuuluvus ja geograafiline mitmekesisus.
4. Komisjon ja teised rahastamisasutused arvestavad võimalusega kasutada kaheetapilist taotluste esitamise ja hindamise menetlust ja asjakohasel juhul võib anonüümseks muudetud taotlusi hinnata hindamise esimese etapi käigus ühe või mitme lõikes 1 osutatud hindamiskriteeriumi alusel.

*Artikkel 29***Hindamine**

1. Projektitaotlusi hindab hindamiskomisjon, mis koosneb sõltumatutest välisekspertidest.

Euroopa Innovatsiooninõukogu tegevuse, missioonide ja Euroopa Komisjoni vastu võetud tööprogrammis sätestatud igakülgset põhjendatud juhtudel võib hindamiskomisjon osaliselt või koordineerimis- ja toetusmeetmete puhul osaliselt või täielikult koosneda finantsmääruse artiklis 150 osutatud liidu institutsioonide ja asutuste esindajatest.

Hindamisprotsessi võivad jälgida sõltumatud vaatlejad.

2. Asjakohasel juhul reastab hindamiskomisjon kohaldatavad künnised ületavad taotlused vastavalt:
  - a) hindamispunktidele;
  - b) nende panusele konkreetsete poliitiliste eesmärkide saavutamisse, sealhulgas sidusa projektide portfelli loomisesse, nimelt „Pathfinderi“ tegevuse ja missioonide puhul ja muudel Euroopa Komisjoni vastu võetud tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud igakülgsetel põhjendatud juhtudel.

Euroopa Innovatsiooninõukogu tegevuse ja missioonide puhul ja muudel Euroopa Komisjoni vastu võetud tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud igakülgsetel põhjendatud juhtudel võib hindamiskomisjon teha ka ettepanekuid projektitaotluste kohandamiseks niivõrd, kuiivõrd need kohandused on vajalikud portfelli lähenemisviisi järjepidevuseks. Kõnealused kohandused peavad olema kooskõlas osalemistingimustega ja vastama võrdse kohtlemise põhimõttele. Sellistest juhtudest teavitatakse programmikomiteed.

3. Hindamismenetlus kavandatakse nii, et vältida huvide konflikti ja kallutatust. Tagatakse hindamiskriteeriumide ja projektitaotluste punktide andmise läbipaistvus.
4. Vastavalt finantsmääruse artikli 200 lõikele 7 antakse taotlejatele tagasisidet hindamise kõigis etappides ja projektitaotluse tagasilükkamise korral esitatakse tagasilükkamise põhjused.
5. Madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikides asuvatele õigussubjektidele, kes on edukalt osalenud komponendis „Osaluse laiendamine ja tippaseme levik“, antakse taotluse alusel nende osalust kinnitav tõend, mida saab lisada projektitaotlustele raamprogrammi koostööpõhistes osades, mida nad koordineerivad.

Artikkel 30

Hindamise läbivaatamise kord, päringud ja kaebused

1. Taotleja võib nõuda hindamise läbivaatamist, kui ta leiab, et kehtivat hindamismenetlust ei ole tema projektitaotluse suhtes õigesti kohaldatud ⁽³¹⁾.
2. Hindamise läbivaatamise taotlus võib hõlmata ainult hindamise menetluslike aspekte. Projektitaotluse sisu osas hindamist läbi ei vaadata.
3. Hindamise läbivaatamise taotlus peab olema seotud konkreetse projektitaotlusega ja see esitatakse 30 päeva jooksul alates hindamistulemuste teatamisest.

Hindamise läbivaatamise komisjon esitab hindamise menetluslike aspektide kohta arvamuse ning selle eesistujaks ja liikmete seas on Euroopa Komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse ametnikud, kes ei olnud projektitaotluste hindamisega seotud. Hindamise läbivaatamise komisjon võib soovitada ühte järgnevast:

- a) projektitaotluse uuesti läbivaatamine peamiselt selliste hindajate poolt, kes eelmises hindamises ei osalenud; või
- b) esialgse hinnangu kinnitamine.
4. Hindamise läbivaatamine ei tohi lükata edasi nende projektitaotluste valikumenetlust, mis ei hõlma nimetatud hindamise läbivaatamist.
5. Komisjon tagab korra, mille alusel osalejad saavad vahetult esitada päringuid ja kaebusi raamprogrammis osalemise kohta. Teave päringute või kaebuste esitamise korra kohta tehakse veebis kättesaadavaks.

⁽³¹⁾ Menetlust selgitatakse enne hindamisprotsessi algust avaldatavas dokumendis.

*Artikkel 31***Ajavahemik taotluse esitamisest toetuse määramiseni**

1. Erandina finantsmääruse artikli 194 lõike 2 esimesest lõigust kohaldatakse järgmisi ajavahemikke:
  - a) kõigi taotlejate teavitamiseks nende taotluse hindamise tulemustest maksimaalselt viis kuud alates täielike projektitaotluste esitamise tähtpäevast;
  - b) toetuslepingute sõlmimiseks taotlejatega maksimaalselt kaheksa kuud alates täielike projektitaotluste esitamise tähtpäevast.
2. Tööprogrammis võib kehtestada lühemaid ajavahemikke kui lõikes 1 sätestatud.
3. Lisaks finantsmääruse artikli 194 lõike 2 teises lõigus sätestatud eranditele võib käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajavahemikke ületada ERC meetmete puhul, missioonide puhul ja juhul, kui meetmed esitatakse eetikahinnangu saamiseks või julgeolekukontrolliks.

*Artikkel 32***Toetuse kasutamine**

1. Kui toetusesaaja ei täida meetme tehnilise rakendamise seotud kohustusi, peavad neid kohustusi täitma teised toetusesaajad ilma liidu lisarahastamiseta, välja arvatud juhul, kui nad on sellest kohustusest selgesõnaliselt vabastatud. Iga toetusesaaja finantsvastutus piirdub tema enda võlaga, mille suhtes kohaldatakse mehhanismi käsitlevaid sätteid.
2. Toetuslepinguga võidakse kehtestada vahe-eesmärgid ja nendega seotud eelmaksed. Kui vahe-eesmärgid on täitmata, võib meetme peatada, seda muuta või selle igakülgselt põhjendatud juhtudel lõpetada.
3. Meetme võib lõpetada ka siis, kui oodatud tulemused on teaduslikel või tehnoloogilistel põhjustel või „Acceleratori“ puhul ka majanduslikel põhjustel kaotanud oma asjakohasuse liidu jaoks või Euroopa Innovatsiooninõukogu ja missioonide puhul on kaotanud ka oma asjakohasuse meetmete portfelli osana. Enne kui komisjon otsustab meetme lõpetada, viib ta koos meetme koordinaatori ja kui see on asjakohane, sõltumatute välisekspertidega läbi finantsmääruse artikli 133 kohase menetluse.

*Artikkel 33***Toetuslepingud**

1. Komisjon koostab tihedas koostöös liikmesriikidega komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse ning toetusesaajate vahelise näidistoetuslepingu kooskõlas käesoleva määrusega. Kui näidistoetuslepingut on vaja oluliselt muuta, muu hulgas selleks, et seda toetusesaajate jaoks veelgi lihtsustada, siis muudab komisjon seda näidistoetuslepingut vastavalt vajadusele tihedas koostöös liikmesriikidega.
2. Toetuslepinguga nähakse ette toetusesaajate ning komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse käesoleva määruse kohased õigused ja kohustused. Lisaks nähakse sellega ette selliste õigussubjektide õigused ja kohustused, kellest meetme rakendamise käigus saavad toetusesaajad, ning koordinaatori roll ja ülesanded.

*Artikkel 34***Rahastamismäärad**

1. Iga meetme puhul on sellest meetmest rahastatavate tegevuste jaoks ette nähtud ühtne rahastamismäär. Ülemmäär meetme kohta määratakse kindlaks tööprogrammis.

2. Raamprogrammist võib hüvitada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud:
  - a) innovatsioonimeetmete puhul, mille kõigist rahastamiskõlblikest kuludest võib hüvitada kuni 70 % , välja arvatud mittetulunduslike õigussubjektide kulud, mille puhul võib hüvitada kuni 100 % kõigist rahastamiskõlblikest kuludest;
  - b) programmi kaasrahastamise meetmete puhul, mille kõigist rahastamiskõlblikest kogukuludest võib hüvitada vähemalt 30 % ning kindlaksmääratud ja igakülgset põhjendatud juhtudel kuni 70 %
3. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamismäärasid kohaldatakse ka selliste meetmete suhtes, mille puhul on kogu meetme või selle osa jaoks määratud kindlaks ühtse määra alusel rahastamine või ühikuhindadel või kindlasummalistel maksetel põhinev rahastamine.

Artikkel 35

Kaudsed kulud

1. Kaudsed rahastamiskõlblikud kulud on 25 % otsestest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud alltoövõtuga seotud otsesed rahastamiskõlblikud kulud, rahaline toetus kolmandatele isikutele ning võimalikud ühikukulud või kindlasummalised maksed, mis sisaldavad kaudseid kulusid.

Kui see on asjakohane, arvutatakse ühikuhindades või kindlasummalistes maksetes sisalduvad kaudsed kulud, kasutades esimeses lõigus osutatud ühtset määra, välja arvatud sisekäibearvetega arveldatavate kaupade ja teenuste ühikuhindade puhul, mis arvutatakse tegelike kulude alusel vastavalt toetusesaaja tavapärasele raamatupidamistavale.

2. Olenemata lõikest 1 võib kaudsed kulud deklareerida siiski kindlasummaliste maksetena või ühikukuludena kui see on tööprogrammis ette nähtud.

Artikkel 36

Rahastamiskõlblikud kulud

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 186 sätestatud kriteeriumidele on projektipõhise hüvitisega toetusesaajate personalikulud rahastamiskõlblikud kuni selles ulatuses, mida inimesele makstaks töö eest riiklike skeemide raames rahastatud teadusuuringute ja innovatsiooni projektides, hõlmates sotsiaalkindlustusmaksid ja muid meetmes osaleva personali tasustamisega seotud kulusid, mis tulenevad riigi seadustest või töölepingust.
2. Erandina finantsmääruse artikli 190 lõikest 1 on kolmandate isikute poolt mitterahaliste sissemaksete kaudu kättesaadavaks tehtud ressursside kulud rahastamiskõlblikud kuni kolmanda isiku otseste rahastamiskõlblike kulude ulatuses.
3. Erandina finantsmääruse artiklist 192 ei käsitata teadusrakendusest saadud tulu meetme tuluna.
4. Toetusesaajad võivad kasutada oma tavapäraseid raamatupidamistavasid meetmega seoses tekkinud kulude määramiseks ja deklareerimiseks kooskõlas kõigi toetuslepingus kindlaks määratud tingimustega, vastavalt käesolevale määrusele ja finantsmääruse artiklile 186.
5. Erandina finantsmääruse artikli 203 lõikest 4 on lõppmakse tegemisel kohustuslik esitada raamatupidamismetoodika õigsust kinnitav tõend, kui summa, mis on deklareeritud tegelike kuludena ja tavapärase kuluarvestustavade kohaselt arvatud ühikuhindadena, on 325 000 eurot või rohkem.

Tõendeid finantsaruannete kohta võib anda tunnustatud välisaudiitor või avalik-õiguslike asutuste puhul pädev ja sõltumatu ametiisik kooskõlas finantsmääruse artikli 203 lõikega 4.

6. Kohasel juhul võetakse Marie Skłodowska-Curie meetmete koolitus- ja liikuvusmeetmete puhul liidu osamaks nõuetekohaselt arvesse toetusesaaja lisakulusid seoses teadlase rasedus- ja sünnituspuhkuse või vanemapuhkuse, haiguspuhkuse või eripuhkusega, vastuvõtva organisatsiooni muutmise või teadlase perekonnaseisu muutusega toetuslepingu kehtivuse ajal.

7. Avatud juurdepääsuga seotud kulud, kaasa arvatud andmehalduskavad, on hüvitamiskõlblikud vastavalt toetuslepingus kindlaks määratule.

Artikkel 37

Vastastikune kindlustusmehhanism

1. Käesolevaga luuakse vastastikune kindlustusmehhanism (edaspidi „mehhanism“), mis asendab kooskõlas määruse (EL) nr 1290/2013 artikliga 38 asutatud fondi ja on selle õigusjärglane. Mehhanism katab toetusesaajate võlgnetavate summade tagasi laekumata jäämise riski:

- a) komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1982/2006/EÜ⁽³²⁾ alusel,
- b) komisjonile ja liidu asutustele programmi „Horisont 2020“ raames,
- c) komisjonile ja rahastamisasutustele raamprogrammi alusel.

Esimese lõigu punktis c osutatud rahastamisasutustega seotud riski võib katta kohaldatavas lepingus sätestatud kaudse kindlustuskatte süsteemi kaudu, võttes arvesse rahastamisasutuse laadi.

2. Mehhanismi haldab liit, keda esindab komisjon, kes tegutseb rakendusametina. Komisjon kehtestab mehhanismi toimimiseks erinormid.

3. Toetusesaaja osalus meetmes on 5 % liidu rahastamisest. Komisjon võib perioodiliste läbipaistvate hindamiste alusel suurendada seda osalust kuni 8 % -ni või vähendada alla 5 %. Toetusesaaja osalus mehhanismis peetakse kinni esialgsest eelfinantseerimisummast ja makstakse toetusesaaja nimel mehhanismi. See osalus ei ületa mingil juhul eelfinantseerimisummat.

4. Toetusesaaja osalus tagastatakse lõppmakse tegemise ajal.

5. Mehhanismi tegevuse tulemusena saadav rahaline tulu lisatakse mehhanismi. Kui tulu on ebapiisav, mehhanismi ei kasutata ning komisjon või asjaomane rahastamisasutus nõuab võlgnetavad summad sisse otse toetusesaajalt või kolmandatelt isikutelt.

6. Sissenõutud summad moodustavad mehhanismi sihtotstarbelise tulu finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses. Pärast kõigi selliste toetuste lõpuleviimist, mille risk on mehhanismiga otse või kaudselt kaetud, nõuab komisjon kõik võlgnetavad summad tagasi ning kannab need liidu eelarvesse vastavalt seadusandja otsustele.

7. Mehhanismi võib laiendada muudest otse hallatavatest liidu programmidest toetuse saajatele. Komisjon võtab vastu tingimused muude programmide toetusesaajate osalemise kohta.

Artikkel 38

Omandiline kuuluvus ja kaitse

1. Toetusesaajate saavutatud tulemused kuuluvad neile endile. Nad tagavad, et nende töötajate või muude isikute õigusi seoses tulemustega saab teostada viisil, mis on kooskõlas toetusesaajate toetuslepingu järgsete kohustustega.

Kaks või enam toetusesaajat on tulemuste ühisomanikud, kui:

- a) nad on need ühiselt loonud ning

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1).

b) ei ole võimalik:

- i) teha kindlaks iga toetusesaaja panust või
- ii) neid eraldada kaitse taotlemisel, saamisel või hoidmisel.

Ühisomanikud lepivad kirjalikult kokku oma ühise omandiõiguse määramise ja kasutamise tingimused. Kui konsortsiumilepingus või ühisomandiõiguse lepingus ei ole kokku lepitud teisiti, võib iga ühisomanik anda kolmandatele isikutele lihtlitsentse ühisomandis olevate tulemuste teadusrakenduseks (edasilitsentsimise õigusega), kui teistele ühisomanikele antakse eelteade ning makstakse õiglase ja mõistliku hüvitus. Ühisomanikud võivad kirjalikult kokku leppida, et nad kohaldavad muud kui ühise omandiõiguse korda.

2. Liidu vahendeid saanud toetusesaajad peavad oma tulemusi kaitsma piisavalt, kui seda on võimalik teha ja kui kaitse on õigustatud, võttes arvesse kõiki asjakohaseid kaalutlusi, sealhulgas kommertseesmärgil teadusrakenduse väljavaateid ja muud õigustatud huvi. Kui nad teevad otsuseid kaitse kohta, võtavad toetusesaajad arvesse samuti meetme teiste toetusesaajate õigustatud huve.

Artikkel 39

Teadusrakendus ja levitamine

1. Kõik liidult rahalist toetust saanud toetusesaajad annavad endast parima, et jõuda nende omandis olevate tulemuste teadusrakenduseni või lubada teadusrakendust mõnele teisele õigussubjektile. Toetusesaajad võivad teadusrakendusega tegeleda otse või kaudselt tulemuste edastamise ja litsentsimise teel kooskõlas artikliga 40.

Tööprogrammiga võidakse ette näha täiendavad teadusrakenduse kohustused.

Kui hoolimata toetusesaaja parimatest püüdlustest oma tulemusi otseselt või kaudselt kasutada ei toimu kasutamist toetuslepingus kehtestatud ajavahemiku jooksul, kasutab toetusesaaja toetuslepingus kindlaksmääratud veebikeskkonda, et leida huvitatud isikuid, kes neid tulemusi kasutaksid. Toetusesaaja võib sellest kohustusest vabastada tema põhjendatud taotluse alusel.

2. Toetusesaaja levitab oma tulemusi niipea, kui see on teostatav, avatud vormingus, kohaldades seejuures kõiki piiranguid, mis tulenevad intellektuaalomandi kaitsest, julgeolekureeglitest või õigustatud huvidest.

Tööprogrammiga võib ette näha täiendavaid levitamiskohustusi, kaitstes samal ajal liidu majandus- ja teadushuve.

3. Toetusesaajad tagavad, et avatud juurdepääsu teaduspublikatsioonidele kohaldatakse toetuslepingus sätestatud tingimustel. Eelkõige tagavad toetusesaajad, et neil või autoritel on piisavad intellektuaalomandi õigused, mis on vajalikud nende avatud juurdepääsu nõuete täitmiseks.

Avatud juurdepääs teadusandmetele on toetuslepingus sätestatud tingimustel üldreegel, tagades erandite võimaluse kooskõlas põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“, võttes arvesse toetusesaajate õigustatud huve, sealhulgas kommertseesmärgil teadusrakendust ja muid piiranguid, nt nagu andmekaitsetsätted, privaatsus, konfidentsiaalsus, ärisaladused, liidu konkurentsihuvid, julgeolekureeglid ja intellektuaalomandi õigused.

Tööprogrammiga võib ette näha täiendavaid stiimuleid või kohustusi, et järgida avatud teaduse tavasid.

4. Toetusesaajad haldavad kõiki raamprogrammi meetme tulemusel saadud uurimisandmeid kooskõlas FAIR-põhimõtetega ning vastavalt toetuslepingule ja koostavad andmehalduskava.

Tööprogrammiga võib põhjendatud juhtudel ette näha lisakohustusi kasutamaks Euroopa avatud teaduspilve teadusandmete salvestamiseks ja neile juurde pääsemiseks.

5. Toetusesaajad, kes kavatsevad oma tulemusi levitada, annavad sellest teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele eelnevalt teada. Muu toetusesaaja võib esitada vastuväiteid, kui ta tõendab, et tulemuste levitamine kahjustaks märkimisväärselt tema õigustatud huve seoses tulemuste või taustteabega. Sellisel juhul tulemusi ei levitata, välja arvatud juhul, kui võetakse vajalikud meetmed kõnealuste õigustatud huvide kaitseks.

6. Kui tööprogrammis ei ole sätestatud teisiti, peavad projektitaotlused sisaldama teadusrakenduse ja tulemuste levitamise kava. Kui eeldatava teadusrakendusega kaasneb toote või protsessi arendamine, loomine, valmistamine ja turustamine või teenuse loomine ja osutamine, siis sisaldab kava sellise teadusrakenduse strateegiat. Kui kavaga nähakse ette teadusrakendus peamiselt mitteassotsieerunud kolmandates riikides, selgitavad õigussubjektid, kuidas saab sellist teadusrakendust pidada endiselt liidu huvides olevaks.

Toetusesaajad uuendavad teadusrakenduse ja tulemuste levitamise kava kooskõlas toetuslepinguga meetme rakendamise ajal ja pärast seda.

7. Toetusesaajad esitavad nõutud teabe oma teadusrakenduste ja tulemuste levitamise kohta vastavalt toetuslepingule, et komisjon või asjaomane rahastamisasutus saaks teha seiret ja tulemusi levitada. Sõltuvalt toetusesaajate õigustatud huvidest tehakse selline teave üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 40

Üleandmine ja litsentsimine

1. Toetusesaajad võivad tulemuste omandiõiguse üle anda. Nad tagavad, et nende kohustused kehtivad ka uue omaniku suhtes ja et viimasel on kohustus neid mõnel hilisemal üleandmisel edasi anda.

2. Kui konkreetselt kindlaksmääratud kolmandate isikute, sealhulgas seotud üksuste puhul ei ole kirjalikult kokku lepitud teisiti või kui see on kohaldatava õiguse alusel võimatu, peavad toetusesaajad, kes kavatsevad üle anda tulemuste omandiõiguse, teatama ette kõikidele teistele toetusesaajatele, kellel on endiselt juurdepääs tulemustele. Teade sisaldab piisavalt teavet uue omaniku kohta, et toetusesaaja saaks hinnata selle mõju tema kasutusõigustele.

Kui konkreetselt kindlaksmääratud kolmandate isikute, sealhulgas seotud üksuste puhul ei ole kirjalikult kokku lepitud teisiti, võib toetusesaaja esitada vastuväite teise toetusesaaja poolse tulemuste omandiõiguse üleandmise suhtes, kui ta saab tõendada, et üleandmine kahjustaks tema kasutusõigusi. Sellisel juhul ei toimu üleandmist enne, kui asjaomased toetusesaajad on omavahel kokkuleppele jõudnud. Toetuslepingus kehtestatakse selleks tähtajad.

3. Toetusesaajad võivad anda oma tulemustele litsentse või anda muul viisil õiguse neid kasutada, sealhulgas ainulitsentsi alusel, kui see ei mõjuta nende kohustuste täitmist. Ainulitsentsi andmine tulemustele on võimalik, kui kõik teised asjaomased toetusesaajad annavad nõusoleku, et nad loobuvad oma kasutusõigustest.

4. Kui see on põhjendatud, sätestatakse toetuslepingus komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse õigus esitada vastuväiteid tulemuste omandiõiguse üleandmise või tulemustele ainulitsentsi andmise suhtes, kui:

- a) tulemused loonud toetusesaajad on saanud liidult rahalisi vahendeid;
- b) omandiõigus antakse üle või litsents antakse mitteassotsieerunud kolmandas riigis asuvalle õigussubjektile; ning
- c) omandiõiguse üleandmine või litsents ei ole kooskõlas liidu huvidega.

Kui vastuväidete esitamise õigus on sätestatud, teatab toetusesaaja ette oma kavatsusest anda üle omandiõiguse tulemustele või anda tulemustele ainulitsents. Omandiõiguse üleandmise või toetuste andmise puhul konkreetselt määratletud õigussubjektidele võib kirjalikult loobuda vastuväidete esitamise õigusest, kui on võetud meetmeid liidu huvide kaitseks.

*Artikkel 41***Kasutusõigused**

1. Taotlused kasutusõiguste saamiseks või kasutusõigustest loobumiseks esitatakse kirjalikult.
2. Kui kasutusõiguste andjaga ei ole kokku lepitud teisiti, ei sisalda kasutusõigused all-litsentse.
3. Enne toetuslepingu sõlmimist teatavad toetusesaajad üksteisele kõigist piirangutest oma taustteabe kasutamise suhtes;
4. Kui toetusesaaja ei osale enam meetmes, ei mõjuta see tema kohustusi võimaldada juurdepääsu;
5. Kui toetusesaaja jätab oma kohustused täitmata, võivad teised toetusesaajad kokku leppida, et toetusesaajal ei ole enam kasutusõigusi.
6. Toetusesaajad tagavad juurdepääsu:
  - a) oma tulemustele tasuta kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad neid oma ülesannete täitmiseks;
  - b) oma taustteabele kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad seda oma ülesannete täitmiseks; sel juhul kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud piiranguid; selline juurdepääs võimaldatakse tasuta, kui toetusesaajad ei ole enne toetuslepingu sõlmimist teisiti kokku leppinud;
  - c) oma tulemustele ning, võttes arvesse kõiki käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud piiranguid, ka oma taustteabele kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad seda oma enda tulemuste kasutamiseks; juurdepääs antakse õiglastel ja mõistlikel tingimustel, milles tuleb kokku leppida.
7. Kui toetusesaajad ei ole kokku leppinud teisiti, annavad nad samuti kasutusõigused oma tulemustele ning, võttes arvesse kõiki lõikes 3 nimetatud piiranguid, oma taustteabele õigussubjektile, kes:
  - a) on asutatud liikmesriigis või assotsieerunud riigis;
  - b) on teise toetusesaaja otsese või kaudse kontrolli all või on sama otsese või kaudse kontrolli all kui kõnealune toetusesaaja või keda kõnealune toetusesaaja otseselt või kaudselt kontrollib; ning
  - c) vajab juurdepääsu selle toetusesaaja tulemuste kasutamiseks vastavalt toetusesaaja teadusrakenduse kohustustele.

Juurdepääs antakse õiglastel ja mõistlikel tingimustel, milles tuleb kokku leppida.

8. Teadusrakenduse eesmärgil võib juurdepääsutaotluse esitada kuni üks aasta pärast meetme lõppu, välja arvatud juhul, kui toetusesaajad lepivad kokku erinevas tähtajas.
9. Toetusesaajad, kes on saanud liidult vahendeid, annavad oma tulemuste tasuta kasutamise õiguse liidu institutsioonidele, organitele või asutustele liidu poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks ja seireks. Juurdepääs piirdub mitteärilise ja konkurentsivälise kasutusega.

Sellised kasutusõigused ei laiene toetusesaajate taustteabele.

Meetmete puhul, mis kuuluvad teemavaldkonda „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“, peavad liidu vahendeid saanud toetusesaajad andma oma tulemuste tasuta kasutusõiguse ka liikmesriikide ametiasutustele nende poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks ja seireks kõnealuses valdkonnas. Juurdepääs piirdub mitteärilise ja konkurentsivälise kasutusega ning see antakse kahepoolse kokkuleppe alusel, milles määratakse kindlaks eritingimused, mille eesmärk on tagada, et kõnealuseid kasutusõigusi kasutatakse üksnes ettenähtud eesmärgil ja et kehtestatakse asjakohased konfidentsiaalsuskohustused. Kasutusõigusi taotleb liikmesriik, liidu institutsioon, asutus, teenistus või amet teavitab sellisest taotlusest kõiki liikmesriike.

10. Kui see on asjakohane, võib tööprogrammis ette näha täiendavad kasutusõigused.

*Artikkel 42***Erisätted**

1. ERC meetmete, koolitus- ja liikuvusmeetmete, kommertskasutusele eelnevate hangete, innovatiivsete lahenduste riigihangete, programmi kaasrahastamismeetmete ning koordineerimis- ja toetusmeetmete puhul võib kohaldada omandiõiguse, teadusrakenduse ja levitamise, üleandmise ja litsentsimise ning kasutusõiguse erisätteid.
2. Lõikes 1 osutatud erisätted sätestatakse toetuslepingus ning need ei muuda avatud juurdepääsuga seotud põhimõtteid ja kohustusi.

*Artikkel 43***Auhinnad**

1. Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, antakse ja hallatakse raamprogrammi raames antavaid ergutus- ja tunnustusauhindu vastavalt finantsmääruse IX jaotisele.
2. Kui tööprogrammis või konkursikorras ei ole sätestatud teisiti, võivad konkursis osaleda kõik õigussubjektid asukohast olenemata.
3. Kui see on asjakohane, võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus korraldada auhinnakonkurse koos:
  - a) teiste liidu asutustega;
  - b) kolmandate riikide, sealhulgas nende teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide või -asutustega;
  - c) rahvusvaheliste organisatsioonidega või
  - d) mittetulunduslike õigussubjektidega.
4. Tööprogramm või konkursikord sisaldavad kohustusi seoses teavitamise ja asjakohasel juhul seoses teadusrakenduse ja levitamisega, omandi- ja kasutusõigusega, kaasa arvatud litsentsimissätteid.

*III PEATÜKK***Hanked***Artikkel 44***Hanked**

1. Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, viiakse raamprogrammi alusel sõlmitavaid hankeid läbi vastavalt finantsmääruse VII jaotisele.
2. Hanked võivad toimuda ka kommertskasutusele eelneva hanke kujul või innovatiivsete lahenduste avaliku hanke kujul, mida korraldab komisjon või asjaomane rahastamisasutus enda nimel või ühiselt koos liikmesriikide ja assotsieerunud riikide avaliku sektori hankijatega. Sel juhul kohaldatakse artikli 26 sätteid.

IV PEATÜKK

Segarahastamistoimingud ja segarahastamine

Artikkel 45

Segarahastamistoimingud

Raamprogrammi kohaselt otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas programmiga „InvestEU“ ja finantsmääruse X jaotisega.

Artikkel 46

Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamine ja Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamine

1. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamisest või Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamisest antavate toetuste ja tagastatava ettemakse komponendi suhtes kohaldatakse artikleid 34–37.
2. Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamist rakendatakse kooskõlas käesoleva määruse artikliga 48. Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise raames võib toetust anda seni, kuni meedet on võimalik rahastada segarahastamistoiminguna või rahastamis- ja investeerimistoiminguna, mis on täielikult kaetud liidu tagatisega programmi „InvestEU“ raames. Erandina finantsmääruse artiklist 209 ei kohaldata Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise andmisel kõnealuse artikli lõikes 2, eelkõige punktides a ja d sätestatud tingimusi.
3. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamist võib kasutada programmi kaasrahastamistegevuseks, kui liikmesriikide ja assotsieerunud riikide ühisprogrammiga nähakse ette rahastamisvahendite kasutamine valitud meetmete toetuseks. Selliste meetmete hindamine ja valik toimub vastavalt artiklitele 15, 23, 24, 27, 28 ja 29. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise rakendamise tingimused on kooskõlas artikliga 32, analoogia põhjal artikli 48 lõikega 10, ja tööprogrammis esitatud põhjendatud lisatingimustega.
4. Kooskõlas finantsmääruse artikli 21 lõike 3 punktiga f ja artikli 21 lõikega 4 käsitatakse tagasimakseid, sealhulgas tagastatavaid ettemakseid ning programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise ja Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise tulusid sihtotstarbelise sisetuluna.
5. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamine ja Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamine tagatakse viisil, mis edendab liidu konkurentsivõimet, moonutamata samas konkurentsi siseturul.

Artikkel 47

„Pathfinder“

1. „Pathfinderist“ antakse toetusi suure riskiga tiptasemel projektidele, mida rakendavad konsortsiumid või üksikud toetusesaajad ja mille eesmärk on arendada radikaalset innovatsiooni ja uusi turuvõimalusi. See toetab teadusliku, tehnoloogilise või süvatehnoloogilise uurimis- ja arendustöö varaseimaid etappe, sealhulgas kontseptsiooni tõendamist ja prototüüpide valmistamist tehnoloogia kontrollimiseks.

„Pathfinderit“ rakendatakse peamiselt avatud konkursikutse kaudu alt-üles-põhimõttel projektitaotlustega, millel on igaks aastaks kindlaks määratud tähtajad, ning samuti aitab „Pathfinder“ käsitleda konkurentsialaseid väljakutseid, et arendada välja peamised strateegilised eesmärgid, milleks on vaja süvatehnoloogiat ja radikaalset mõtlemist.

2. „Pathfinderit“ üleminekutegevusega aidatakse kõigil teadlastel ja novaatoritel leida liidu piires oma tee kommertslikuks arendustegevuseks, näiteks tutvustamistegevus ja teostatavusuuringud võimaliku ärimudeli hindamiseks, ning toetatakse võrse- ja iduettevõtjate loomist.

„Pathfinderi“ üleminekutegevuste konkursside algatamine ja sisu määratakse kindlaks, võttes arvesse meetmete portfelliga seotud tööprogrammiga kehtestatud eesmärgi ja eelarvet.

Igale „Pathfinderi“ või asjakohasel juhul „Pathfinderi“ üleminekutegevuste raames konkursi teel juba välja valitud projektitaotlusele võib anda kindlasummalisi lisatoetusi, mille suurus ei ületa 50 000 eurot, lisategevusteks, kaasa arvatud kiireloomulised koordineerimis- ja toetusmeetmed, et tugevdada meetmete portfelli kuuluvate toetusesaajate kogukonda, näiteks hinnata võimalikke võrsettevõtjaid või turgu loovat innovatsiooni või koostada äriplaan. Sellistest juhtudest teavitatakse eriprogrammi raames loodud programmikomiteed.

3. „Pathfinderi“ suhtes kohaldatakse artiklis 28 osutatud hindamiskriteeriume.

Artikkel 48

„Accelerator“

1. „Acceleratori“ eesmärk on toetada peamiselt turgu loovat innovatsiooni. Sellest toetatakse ainult üksikuid toetusesaajaid ja pakutakse peamiselt segarahastamist. Teatavatel tingimustel võidakse pakkuda ka üksnes toetuspõhiseid (*grant only*) ja üksnes omakapitalipõhiseid toetusi.

„Acceleratorist“ pakutakse järgmist tüüpi toetust:

- a) segarahastamistoetus VKEdele, sealhulgas iduettevõtjatele ja erandjuhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, kes tegelevad läbimurdelise ja murrangulise innovatsiooniga, mida ei peeta pangakõlblikuks;
- b) üksnes toetuspõhine toetus VKEdele, sealhulgas iduettevõtjatele, kes tegelevad ükskõik mis liiki innovatsiooniga alates järkjärgulisest kuni läbimurdelise ja murrangulise innovatsioonini ja kelle eesmärk on hiljem laieneda.
- c) samuti võidakse pangakõlbmatutele VKEdele, sealhulgas iduettevõtjatele, kes on juba saanud üksnes toetuspõhist toetust, anda üksnes omakapitalipõhist toetust.

„Acceleratorist“ antakse üksnes toetuspõhiseid toetusi ainult järgmistel kumulatiivsetel tingimustel:

- a) projekt sisaldab teavet taotleja laienemiselase suutlikkuse ja valmisoleku kohta;
- b) toetusesaaja peab olema iduettevõtja või VKE;
- c) „Acceleratorist“ antakse üksnes toetuspõhist toetust toetusesaajale raamprogrammi rakendamise ajal ainult üks kord kuni 2,5 miljoni euro ulatuses.

2. „Acceleratori“ toetusesaaja peab olema liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuv iduettevõtja, VKE või erandkorras väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja, kes kavatseb laieneda. Ettepaneku võib esitada kas toetusesaaja või toetusesaaja eelneva nõusoleku alusel üks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut, kes kavatsevad kõnealuse toetusesaaja asutada või seda toetada. Viimasel juhul allkirjastatakse rahastamisleping üksnes toetusesaajaga.

3. Üks rahastamisotsus hõlmab ja rahastab kõiki liidu rahalise toetuse vorme, mida Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamine pakub.

4. Taotlusi hindavad sõltumatud välisekspertid iga taotluse väärtuse alusel ning rahastatavad taotlused valitakse kindlaksmääratud tähtaegadega konkursikutsete tulemusel vastavalt artiklitele 27, 28 ja 29, kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5.

5. Esitatud taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- a) tiptase;
- b) mõju;
- c) projekti riskitase, mis takistaks investeringuid, rakendamise kvaliteet ja tõhusus ning vajadus liidu toetuse järele.

6. Asjaomaste taotlejate nõusolekul võib komisjon või raamprogrammi rakendavad rahastamisasutused (sealhulgas EIT teadmus- ja innovatsioonikogukonnad) esitada lõike 5 punktis c osutatud hindamiskriteeriumi alusel otse taotluse innovatsiooni ja turuleviimise meetme kohta, mis juba vastab lõike 5 punktides a ja b osutatud hindamiskriteeriumile, tingimusel et kohaldatakse järgmisi kumulatiivseid tingimusi:

- a) taotlus on pärit mõnes muust meetmest, mida rahastatakse programmist „Horisont 2020“, raamprogrammist või esimese tööprogrammi uurimusliku katseprojekti etapi puhul riiklikest ja/või piirkondlikest programmidest, alustades sellise skeemi nõudluse kaardistamisest, mille üksikasjalikud sätted nähakse ette artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammis;
- b) taotlus põhineb eelneva kahe aasta jooksul tehtud projekti läbivaatamisel, milles hinnati taotluse kvaliteeti ja mõju ning mille suhtes kohaldatakse tingimusi ja menetlusi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud tööprogrammis.

7. Kvaliteedimärgise võib anda järgmiste kumulatiivsete tingimuste alusel:

- a) toetusaja on iduettevõtja, VKE või väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja;
- b) projektitaotlus on rahastamiskõlblik ja on ületanud lõike 5 punktides a ja b osutatud hindamiskriteeriumi suhtes kohaldatavad künnised;
- c) sellise tegevuse osas, mis oleks rahastamiskõlblik innovatsioonimeetme alusel.

8. Hindamise läbinud projektitaotluse puhul teevad sõltumatud välisekspertid ettepaneku vastava „Acceleratori“ toetuse kohta, võttes aluseks riski ning innovatsiooni turuletoomiseks vajaminevad ressursid ja aja.

Komisjon võib sõltumatute välisekspertide valitud projektitaotluse põhjendatud kaalutlustel tagasi lükata, sealhulgas liidu poliitikavaldkondade eesmärkidele mittevastavuse korral. Selliste tagasilükkamiste põhjustest teavitatakse programmi-komiteed.

9. „Accelerator“ toetuse raames antava toetuse või tagastatava ettemakse komponent ei tohi olla suurem kui 70 % valitud innovatsioonimeetme kõigist rahastamiskõlblikest kuludest.

10. „Acceleratori“ toetuse omakapitali ja tagastatava toetuse komponentide rakendustingimused sätestatakse otsuses (EL) 2021/764.

11. Valitud meetme lepinguga kehtestatakse „Acceleratori“ toetuse osas konkreetsed mõõdetavad vahe-eesmärgid ning vastavad eelmaksed ja maksed.

Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise puhul võib innovatsioonimeetmele vastava tegevuse algatada ja toetuse esimese eelmakse või tagastatava ettemakse teha enne Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamise lepingu muude komponentide rakendamist. Nende komponentide rakendamine sõltub lepingus kindlaks määratud konkreetsete vahe-eesmärkide saavutamisest.

12. Kooskõlas lepinguga võib meetme peatada, seda muuta või selle igakülselt põhjendatud juhtudel lõpetada, kui mõõdetavaid vahe-eesmärke ei saavutata. Samuti võib selle lõpetada siis, kui oodatud turuleviimist, eelkõige liidus, ei saavutata.

Erandjuhtudel ja Euroopa Innovatsiooninõukogu nõuandekogu soovitusel korraldab komisjon otsustada suurenda „Acceleratori“ toetust, tingimusel et projekti vaatavad läbi sõltumatud välisekspertid. Sellistest juhtudest teavitatakse programmikomiteed.

V PEATÜKK

Ekspertid

Artikkel 49

Sõltumatute välisekspertide määramine

1. Sõltumatud välisekspertid määratakse kindlaks ja valitakse välja osalemiskutsete teel, mis on suunatud üksikisikutele, ja osalemiskutsete teel, mis on suunatud asjakohastele organisatsioonidele, nagu teadusagentuurid ja -asutused, ülikoolid, standardiorganisatsioonid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, või ettevõtjatele, eesmärgiga luua kandidaatide andmebaas.

Erandina finantsmääruse artikli 237 lõikest 3 võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus erandkorras ja igakülgselt põhjendatud juhtudel läbipaistval viisil valida asjakohaste oskustega eksperdi, kes ei ole andmebaasis, tingimusel et kandideerimismenetluse abil ei ole sobivaid sõltumatuid väliseksperthe leitud.

Sellised eksperdid peavad tõendama oma sõltumatust ja suutlikkust toetada raamprogrammi eesmärke.

2. Vastavalt finantsmääruse artikli 237 lõikele 2 ja 3 tasustatakse sõltumatuid väliseksperthe standardtingimuste alusel. Põhjendatud erandjuhtudel võib teatavate, eelkõige kõrgetasemeliste ekspertide jaoks näha ette asjakohastel turutavadel põhineva tasustamise tasemel, mis ületab standardtingimusi. Sellised tasud kaetakse raamprogrammist.

3. Lisaks finantsmääruse artikli 38 lõigetes 2 ja 3 osutatud teabele avaldatakse toetustaotlusi hindavate isikuliselt ametisse nimetatud sõltumatute väliseksperthe nimed koos nende pädevusvaldkonnaga vähemalt üks kord aastas komisjoni või rahastamisasutuse veebisaidil. Sellist teavet kogutakse ja töödeldakse ning see avaldatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725 ⁽³³⁾.

4. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus võtab vajalikud meetmed, et hoida ära sõltumatute väliseksperthe osalemisega seotud huvide konflikti kooskõlas finantsmääruse artikliga 61 ja artikli 150 lõikega 5.

Komisjon või asjaomane rahastamisasutus tagab, et ekspert, kellel tekib huvide konflikt seoses küsimusega, mille kohta ta peab arvamust avaldama, ei anna selles konkreetses küsimuses hinnangut, nõu või abi.

5. Sõltumatute väliseksperthe määramisel võtab komisjon või asjaomane rahastamisasutus sobivaid meetmeid, et saavutada eksperdirühmade ja hindamiskomisjonide tasakaalustatud koosseis oskusi, kogemusi, teadmisi, sealhulgas spetsialiseerumist, eelkõige sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas, geograafilist mitmekesisust ja soolist kuuluvust silmas pidades, võttes arvesse meetme valdkonnas valitsevat olukorda.

6. Vajaduse korral tagatakse iga projektitaotluse jaoks piisav arv sõltumatuid väliseksperthe, et kindlustada hindamise kvaliteet.

7. Teave kõigi sõltumatute väliseksperthe tasustamise tasemest tehakse kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

III JAOTIS

RAAMPROGRAMMI SEIRE, TEAVITAMINE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 50

Seire ja aruandlus

1. Komisjon teeb pidevat seiret raamprogrammi ja artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud eriprogrammi haldamise ja rakendamise ning EIT tegevuse üle. Läbipaistvuse suurendamiseks avalikustatakse need andmed komisjoni veebisaidil hõlpsasti kättesaadaval viisil, võttes aluseks viimase ajakohastatud versiooni. Eelkõige lisatakse samasse andmebaasi ERC, Euroopa partnerluste, missioonide, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja EIT raames rahastatavate projektide andmed.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

Andmebaas hõlmab järgmist:

- a) tähtajalised näitajad, mille abil antakse igal aastal aru artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamisel tehtud raamprogrammi edusammudest, nagu on esitatud V lisas mõjuahelate kaupa;
- b) teave selliste küsimuste kohta nagu sotsiaal- ja humanitaarteaduste integreerimise tase, madalama ja kõrgema tehnoloogilise valmiduse taseme suhe teaduskoostöös, osaluse laiendamise riikide edusammud, koostööprojektides osalevate konsortsiumide geograafiline jaotus, teadlaste palkade areng, kaheastmelise ettepanekute esitamise ja hindamise menetluse kasutamine, Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni koostöösidemete hõlbustamiseks võetud meetmed, hindamise läbivaatamise kasutamine ning kaebuste arv ja liigid, kliimaküsimuste integreerimise tase ja vastavad kulutused, VKEde osalemine, erasektori osalemine, sooline jaotus rahastatavates meetmetes, hindamiskomisjonides, nõukogudes ja nõuanderühmades, kvaliteedimärgised, Euroopa partnerlused ning kaasrahastamise määr, täiendav ja kumulatiivne rahastamine muudest liidu programmidest, teadustaristud, taotluse esitamisest toetuse saamiseni kuluv aeg, rahvusvahelise koostöö tase, kodanike ja kodanikuühiskonna osalemine;
- c) kulude jaotumine projekti tasandil, et võimaldada konkreetset analüüsi, sealhulgas sekkumisvaldkondade kaupa;
- d) ületaotlemise tase, eelkõige projektitaotluste arv konkursikutsete kaupa, nende keskmine punktisumma, kvaliteedikünniseid ületavate ja neist allapoole jäävate projektitaotluste osakaal.

2. Selleks et tõhusalt hinnata raamprogrammi edu seatud eesmärkide saavutamisel, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 55 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse V lisa seoses mõjuahela näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning et kehtestada võrdlusalused ja sihid ning et täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

3. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et raamprogrammi rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal, ilma et see suurendaks toetusesaajate halduskoormust. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele, sealhulgas meetmetes osalevate teadlaste tasandil nende karjääri ja liikuvuse jälgimiseks, ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

4. Kvantitatiivseid andmeid täiendatakse nii palju kui võimalik komisjoni ja liidu või riiklike rahastamisasutuste kvaliteedianalüüsiga.

5. Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni koostöösidemete hõlbustamiseks võetud meetmeid jälgitakse ja need vaadatakse läbi tööprogrammide raames.

Artikkel 51

Teave, teavitamine, avalikustamine ning levitamine ja teadusrakendus

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel (sealhulgas auhindade puhul), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

2. Komisjon rakendab raamprogrammi ning selle raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid. Lisaks annab ta õigeaegselt põhjalikku teavet liikmesriikidele ja toetusesaajatele. Et moodustada koostööprojektide jaoks konsortsiumeid, pakutakse huvitatud üksustele analüüsidel ja võrgustikel põhinevaid tõenduspõhised sidemete loomise teenuseid, pöörates erilist tähelepanu võrgustike loomise võimaluste kindlakstegemisele madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikide õigussubjektide jaoks. Sellise analüüsi alusel võib konkreetsete konkursside puhul korraldada sihtotstarbelisi sidemete loomise üritusi.

3. Samuti kehtestab komisjon tulemuste levitamise ja teadusrakenduste strateegia, et parandada raamprogrammi teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste ja teadmiste kättesaadavust ja edendada nende levitamist, et kiirendada teadusrakendusi turuleviimise eesmärgil ja suurendada raamprogrammi mõju.

4. Raamprogrammide eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamise institutsioonilistes sõnumites ning need toetavad teabe, teavitamise, avalikustamise, levitamise ja teadusrakendusega seotud tegevusi niivõrd, kuivõrd need prioriteetid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 52

Raamprogrammi hindamine

1. Raamprogrammi hindamised viiakse läbi õigel ajal, et neid saaks kasutada raamprogrammi, järgmise raamprogrammi ning muude teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud algatuste otsustusprotsessi jaoks.
2. Raamprogrammi vahehindamine tehakse läbipaistva protsessi käigus välja valitud sõltumatute ekspertide abil siis, kui on piisavalt teavet raamprogrammi rakendamise kohta, kuid mitte hiljem kui neli aastat pärast nimetatud rakendamise algust. See hõlmab portfelli analüüsi ja eelmiste raamprogrammide pikaajalise mõju hindamist ning selle põhjal raamprogrammi vajaduse korral kas kohandatakse või kujundatakse see ümber. Vahehindamise käigus hinnatakse raamprogrammi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust.
3. Raamprogrammi rakendamise lõpus, kuid mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 sätestatud ajavahemiku lõppu, viib komisjon läbi raamprogrammi lõpphindamise. See hõlmab varasemate raamprogrammide pikaajalise mõju hindamist.
4. Komisjon avaldab hindamiste tulemused ja edastab need koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 53

Auditid

1. Raamprogrammi kontrollisüsteemiga tagatakse asjakohane tasakaal usalduse ja kontrolli vahel, võttes arvesse kontrollimise haldus- ja muid kulusid kõikidel tasanditel, eelkõige toetusesaajate jaoks. Auditireeglid on selged, sidusad ja järjepidevad kogu raamprogrammi jooksul.
2. Raamprogrammi auditistrateegia põhineb raamprogrammi kui terviku kulude esindava valimi finantsauditul. Sellist esindavat valimit täiendatakse kulutustega seotud riskide hindamisel põhineva valikuga. Meetmete puhul, mida rahastatakse ühiselt mitmest liidu raamprogrammist, viiakse läbi üksainus audit, mis hõlmab kõiki asjaomaseid programme ja neist igäihe puhul kohaldatavaid reegleid.
3. Lisaks võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus tugineda toetusesaaja tasandil tehtavatele süsteemi- ja protsessiaudititele. Need süsteemi- ja protsessiauditid on teatavat liiki toetusesaajate jaoks vabatahtlikud ning kontrollivad toetusesaaja süsteeme ja protsesse, mida täiendab tehingute audit. Neid teeb sõltumatu audiitor, kes on pädev viima läbi raamatupidamisdokumentide kohustuslikke auditeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/43/EÜ⁽³⁴⁾. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus võib kasutada süsteemi- ja protsessiauditeid selle kindlakstegemiseks, kas üldjoontes on tagatud kulude usaldusväärne finantsjuhtimine, ning finantsaruannete õigsust kinnitavate kontrollitõendite ja järelauditite taseme uuesti läbivaatamiseks.
4. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus võib vastavalt finantsmääruse artiklile 127 tugineda liidu toetuse kasutamise audititele, mille on teinud muu sõltumatu ja pädev isik või üksus, sealhulgas isik või üksus, keda liidu institutsioonid ega asutused ei ole selleks volitanud.
5. Auditeid võib teha kuni kahe aasta jooksul pärast lõppmakse tegemist.

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

6. Komisjon avaldab auditisuunised, mille eesmärk on tagada auditimenetluste ja -reeglite usaldusväärne ja ühtne kohaldamine ja tõlgendamine kogu raamprogrammi kestuse jooksul.

Artikkel 54

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb raamprogrammis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

Artikkel 55

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 50 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 50 lõikes 2 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 50 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

IV JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 56

Kehtetuks tunnistamine

Määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

*Artikkel 57***Üleminekusätted**

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruste (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni. Ka töökavasid ja meetmeid, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1290/2013 kohaselt vastu võetud töökavades ja vastavate rahastamisasutuste alusaktides, reguleerib samuti jätkuvalt määrus (EL) nr 1290/2013 ning nimetatud põhiõigusaktid kuni nende lõpuleviimiseni.
2. Raamprogrammi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulusid, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek raamprogrammi ja määruse (EL) nr 1291/2013 kohaselt võetud meetmete vahel.

*Artikkel 58***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. aprill 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

—

I LISA

TEGEVUSTE PÕHISUUNAD

Käesoleva määruse artiklis 3 osutatud üldisi ja erieesmärke järgitakse kogu raamprogrammi ulatuses, nii käesolevas lisas ja käesoleva määruse II lisas kui ka otsuse (EL) 2021/764 I lisas kirjeldatud sekkumisvaldkondade ja tegevuste põhisuundade lõikes.

1) I sammad „Tipptasemel teadus“

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 edendatakse selle sambaga tipptasemel teadust, meelitatakse Euroopasse tipptasemel talente, pakutakse asjakohast tuge karjääri alustavatele teadlastele ning toetatakse teaduse tipptaseme, tippkvaliteediga teadmiste, meetodite ja oskuste ning tehnoloogiate ja üleilmsetele ühiskondlikele, keskkonna- ja majandusprobleemidele lahenduste loomist ning levitamist. Sellega aidatakse kaasa ka raamprogrammi muude erieesmärkide täitmisele, millele on osutatud artiklis 3.

- a) ERC: pakkuda atraktiivset ja paindlikku rahastamist, et võimaldada üksnes tipptaseme kriteeriumil põhineva kogu liitu hõlmava konkurentsi alusel andekatel ja loovatel, eelkõige karjääri alustavatel teadlastel ning nende teadusrühmadel, olenemata nende kodakondsusest ja päritoluriigist, tegutseda kõige paljutõotavamates valdkondades teaduse eesliinil.

Sekkumisvaldkond: eesliiniteadus.

- b) Marie Skłodowska-Curie meetmed: pakkuda teadlastele liikuvuse ning piiri-, sektori- ja valdkonnaülese koostöö kaudu uusi teadmisi ja oskusi, edendada koolituse ja karjääri edendamise süsteeme ning struktureerida ja parandada institutsioonide ja liikmesriikide töölevõtmisüsteeme, võttes arvesse Euroopa teadlaste hartat ja teadlaste töölevõtmise juhendit; sellega aitavad Marie Skłodowska-Curie meetmed rajada alust kogu Euroopa tipptasemel teaduskeskkonnale, toetades töökohtade loomist, majanduskasvu ja investeringuid ning praeguste ja tulevaste ühiskonna ees seisvate väljakutsete lahendamist.

Sekkumisvaldkonnad: tipptaseme edendamine teadlaste piiri-, sektori- ja valdkonnaülese liikuvuse soodustamise kaudu; uute oskuste edendamine teadlaste tipptasemel koolitamisega; inimvara tugevdamine ja oskuste arendamine kõikjal Euroopa teadusruumis; koostoime tugevdamine ja soodustamine; üldsuse teadlikkuse suurendamine.

- c) Teadustaristud: kindlustada Euroopale maailmatasemel kestlikud teadustaristud, mis on avatud ja juurdepääsetavad parimate teadlaste jaoks nii Euroopast ja kui ka mujalt; soodustada olemasolevate teadustaristute, sealhulgas liidu ühtekuuluvuspoliitika fondidest rahastatud taristute kasutamist. Sellega tõhustatakse teadustaristu potentsiaali toetada teaduse arengut ja innovatsiooni ning võimaldada avatud ja tipptasemel teadust, vastavalt FAIR-põhimõtetele, koos tegevustega asjaomase liidu poliitika ja rahvusvahelise koostöö valdkonnas.

Sekkumisvaldkonnad: Euroopa teadustaristute tegevuskeskkonna konsolideerimine ja arendamine; teadustaristute avamine, integreerimine ja omavahel ühendamine; Euroopa teadustaristute innovatsioonipotentsiaal ning innovatsiooni ja koolitusega seotud tegevus; Euroopa teadustaristu poliitika ja rahvusvahelise koostöö tugevdamine;

2) II sammad „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 toetatakse selle sambaga uute tippkvaliteediga teadmiste, tehnoloogiate ja kestlike lahenduste loomist ja laiemat levitamist, tugevdatakse Euroopa tööstuse konkurentsivõimet ning teadus- ja innovatsioonitegevuse mõju liidu poliitika arendamisel, toetamisel ja rakendamisel ning toetatakse innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu tööstuses, eelkõige VKEdes ja iduettevõtjate seas, ning ühiskonnas, et käsitleda ülemaailmseid väljakutseid. Sellega aidatakse täita ka raamprogrammi muid erieesmärke, millele on osutatud artiklis 3.

Sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkond loimitakse täielikult kõikidesse teemavaldkondadesse, sealhulgas konkreetsetesse ja sihipärastesse tegevustesse.

Et maksimeerida mõju paindlikkust ja koostoimet, korraldatakse teadus- ja innovatsioonialane tegevus kuue teemavaldkonnana, mis on omavahel ühendatud üleeuroopaliste teadustaristute kaudu ning mis eraldi ja koos stimuleerivad interdistsiplinaarset, sektori-, poliitika- ja piiriülest ning rahvusvahelist koostööd. Raamprogrammi II sammas hõlmab tegevusi paljudel tehnoloogilise valmiduse tasemetel, sealhulgas madalamatel tehnoloogilise valmiduse tasemetel.

Iga teemavaldkond toetab mitut kestliku arengu eesmärki ning paljusid kestliku arengu eesmarke toetab rohkem kui üks teemavaldkond.

Teadus- ja innovatsioonitegevust rakendatakse järgmistes teemavaldkondades ja teemavaldkondade vahel:

- a) Teemavaldkond „Tervis“: parandada ja kaitsta kodanike tervist ja heaolu kõigis vanuserühmades, luues haiguste ennetamiseks, diagnoosimiseks, seireks, raviks ja neist tervendamiseks uusi teadmisi ning arendades innovatiivseid lahendusi, ning vajaduse korral tagades selleks soolise aspekti arvessevõtmise, ja arendades tervisetehnoloogiaid; maandada terviseriske, kaitsta elanikkonda ning edendada head tervist ja heaolu, sealhulgas heaolu töökohal; muuta riiklikud tervishoiusüsteemid kulutõhusamaks, õiglasemaks ja kestlikumaks; ennetada ja käsitleda vaesusega seotud haigusi ning toetada ja võimaldada patsientide osalust ja endaga toimetulekut.

Sekkumisvaldkonnad: tervis kogu elu jooksul; tervist mõjutavad keskkonna- ja sotsiaaltegurid; mittenakkuslikud ja harvikaigused; nakkushaigused, sealhulgas vaesusega seotud ja unarahaigused; tervise- ja hooldusvaldkonna töövahendid, tehnoloogiad ja digilahendused, kaasa arvatud personaalmeditsiin; tervishoiusüsteemid.

- b) Teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“: tugevdada demokraatlikke väärtusi, sealhulgas õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi, kaitsta meie kultuuripärandit, uurida kultuuri- ja loomesektori võimalusi ning edendada sotsiaal-majanduslikke muutusi, mis soodustavad kaasatust ja majanduskasvu, sealhulgas rände haldamist ja sisserändajate integreerimist.

Sekkumisvaldkonnad: demokraatia ja valitsemine; kultuur, kultuuripärand ja loovus; sotsiaalsed ja majanduslikud muutused.

- c) Teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“: käsitleda püsivatest julgeolekuohtudest, sealhulgas küberkuritegevusest tulenevaid väljakutseid ning reageerida loodus- ja inimtekkelistele katastroofidele.

Sekkumisvaldkonnad: suurõnnetuste suhtes vastupanuvõimeline ühiskond; kaitse ja julgeolek; küberturvalisus.

- d) Teemavaldkond „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“: tugevdada suutlikkust ja kindlustada Euroopa suveräänsus peamistes progressi võimaldavates digi- ja tootmistehnoloogiates ja kosmosetehnoloogiates kõigis väärtusahela osades, et luua konkurentsivõimeline, digitaalne ja vähese süsinikdioksiidheitega ringtööstus; tagada kestlik varustatus toorainega; arendada kõrgtehnoloogilisi materjale ning luua alus progressiks ja innovatsiooniks üleilmsete ühiskondlike väljakutsete valdkonnas.

Sekkumisvaldkonnad: tootmistehnoloogia; peamised digitehnoloogiad, sealhulgas kvantitehnoloogiad; progressi võimaldavad kujunemisejärgus tehnoloogiad; kõrgtehnoloogilised materjalid; tehisintellekt ja robotika; järgmise põlvkonna internet; kõrgtasemel andmetöötlus ja suurandmed; ringtööstus; vähese CO₂-heitega ja keskkonnasõbralik tööstus; kosmos, kaasa arvatud Maa seire.

- e) Teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“: võidelda kliimamuutustega, püüdes paremini mõista nende põhjusi, arengut, riske, mõju ja võimalusi, muutes energia- ja transpordisektori kliima- ja keskkonnasõbralikumaks, tõhusamaks ja konkurentsivõimelisemaks, arukamaks, ohutumaks ning vastupidavamaks, edendades taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiatõhusust, parandades liidu vastupanuvõimet välisele vapustustele ning kohandades sotsiaalset käitumist kestliku arengu eesmärkidega.

Sekkumisvaldkonnad: kliimateadus ja -lahendused; energiavarustus; energiasüsteemid ja -võrgud; hooned ja tööstusrajatised energiasüsteemi ümberkujundamise tingimustes; kogukonnad ja linnad; tööstuse konkurentsivõime transpordisektoris; keskkonnasõbralik, ohutu ja kättesaadav transport ja liikuvus; arukas liikuvus; energia salvestamine.

- f) Teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“: kaitsta keskkonda, taastada, kestlikult hallata ja kasutada loodusvarasid ning maa, maismaavete ja mere bioloogilisi ressursse, et peatada elurikkuse vähenemine, käsitleda inimkonna toiduga kindlustatuse ja toitumislase kindlustatuse väljakutseid ning minna üle vähese süsinikdioksiidheitega, ressursitõhusale ringmajandusele ning tagada kestlik biomajandus.

Sekkmisvaldkonnad: keskkonna jälgimine; elurikkus ja loodusvarad; põllumajandus, metsandus ja maapiirkonnad; mered, ookeanid ja maismaaveed; toidusüsteemid; bioressursipõhised innovatsioonisüsteemid liidu biomajanduses; ringsüsteemid.

- g) JRC otsemeetmed väljaspool tuumaenergiavaldkonda: luua tippkvaliteediga teaduslikke tõendeid hea, tõhusa ja taskukohase avaliku poliitika jaoks. Uute algatuste ja liidu õigusaktide ettepanekute mõistlikuks kavandamiseks on vaja läbipaistvaid, terviklikke ja tasakaalustatud tõendeid, nagu on vaja tõendeid ka poliitika rakendamise mõõtmiseks ja seireks. JRC tagab liidu poliitika jaoks sõltumatud teaduslikud tõendid ja tehnilise abi kogu poliitikatsükli jooksul. JRC keskendub oma teadusuuringutes liidu poliitika prioriteetidele.

Sekkmisvaldkonnad: teadmusbaasi tugevdamine poliitika kujundamiseks; ülemaailmsed probleemid (tervis; kultuur, loovus ja kaasav ühiskond; ühiskonna tsiviiljulgeolek; digivaldkond, tööstus ja kosmos; kliima, energeetika ja liikuvus; toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond); innovatsioon, majandusareng ja konkurentsivõime; teaduse tippase; territoriaalne areng ning liikmesriikide ja piirkondade toetamine.

3) III sammu „Innovatiivne Euroopa“:

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 soodustatakse selle sambaga kõiki innovatsioonivorme, sealhulgas mittetehnoloogilist innovatsiooni, eeskätt VKEde, sealhulgas iduettevõtjate seas, hõlbustades tehnoloogia arengut, tutvustamistegevust ja teadmussiiret, ja tugevdatakse innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu. Sellega aidatakse samuti kaasa raamprogrammi muude erieesmärkide täitmisele, millele on osutatud artiklis 3. Euroopa Innovatsiooninõukogu toetatakse peamiselt kahe instrumendi kaudu: „Pathfinder“, mida rakendatakse peamiselt teaduskoostöö kaudu, ning „Accelerator“.

- a) Euroopa Innovatsiooninõukogu: keskenduda peamiselt läbimurdelisele ja murrangulisele, eelkõige turgu loovale innovatsioonile, toetades samas kõiki innovatsioonivorme, sealhulgas järkjärgulist innovatsiooni.

Sekkmisvaldkonnad: „Pathfinder for Advanced Research“, millega toetatakse tulevikutehnoloogiaid ja kujunemisjärgus läbimurdelisi tehnoloogiaid, turgu loovaid ja/või süvatehnoloogiaid; „Accelerator“, mis aitab likvideerida rahastamislünka teadus- ja innovatsioonitegevuse hilisstaadiumide ja turuleviimise vahel, et võtta tõhusalt kasutusele läbimurdeline turgu loov innovatsioon ja laiendada ettevõtteid, kui turg ei taga toimivat rahastust; Euroopa Innovatsiooninõukogu lisategevused, nagu auhinnad ja stipendiumid, lisandväärtusega äriteenused.

- b) Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid

Sekkmisvaldkonnad: tegevused hõlmavad eelkõige sidemete loomist riiklike ja piirkondlike innovatsioonis osalejatega, vajaduse korral koostöös EITga, ja innovatsiooni piiriüleste ühisprogrammide rakendamise toetamist liikmesriikides, piirkondades ja assotsieerunud riikides, alates innovatsioonialase õigusloomega seotud kogemuste ja teadmiste vahetamisest kuni innovatsiooniks vajalike pehmete oskuste tõhustamiseni ning teadus- ja innovatsioonitegevuse meetmeteni, hõlmates sealhulgas avatud või kasutajapõhist innovatsiooni, et suurendada Euroopa innovatsioonisüsteemi tulemuslikkust. Seda tuleks rakendada koostöös muu hulgas ERFi toetusega innovatsiooni ökosüsteemidele ja piirkondadevahelistele partnerlustele nutika spetsialiseerumise valdkondades.

- c) Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

Sekkmisvaldkonnad (määratletud II lisas): kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kogu Euroopas; innovatsiooni- ja ettevõtlusalased oskused elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kogu Euroopas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamine; uute lahenduste turuletoomine üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks; koostöös ja lisaväärtus raamprogrammi raames.

4) Osa „Osalusel laiendamise ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“

Selle osaga püütakse järgmiste tegevuste kaudu saavutada artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärgid. Sellega aidatakse samuti kaasa raamprogrammi muude erieesmärkide täitmisele, millele on osutatud artiklis 3. Kuigi toetades kogu raamprogrammi, toetab see osa selliseid tegevusi, mis soodustavad talentide ligimeelitamist, mõttetööd tegevate inimeste liikumise edendamist ning teadlaste väljarände takistamist, samuti rohkem teadmistel põhineva ja innovatiivsema ning soovõrdse Euroopa kujundamist ülemaailmse konkurentsi eesliinil, edendades riikidevahelist koostööd ning optimeerides seeläbi kogu Euroopas riikide tugevusi ja potentsiaali hästitoimivas Euroopa teadusruumis, kus teadmised ja tipposkustega töötajad liiguvad vabalt tasakaalustatud viisil, kus teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemused on teadlikele kodanikele laialdaselt levitatavad ning nende poolt mõistetud ja usaldatud ning mis toovad kasu kogu ühiskonnale ning kus liidu poliitika, eelkõige teadus- ja innovatsioonipoliitika, põhineb tippkvaliteediga teaduslikel tõenditel teadus- ja innovatsioonipoliitika, põhineb tippkvaliteediga teaduslikel tõenditel.

Selle osaga toetatakse ka tegevusi, mille eesmärk on parandada madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikide õigussubjektide esitatavate projektitaotluste kvaliteeti, näiteks professionaalne projektitaotluste esitamisele eelnev kontroll ja nõustamine, ning elavdada rahvusvaheliste võrgustike toetamise eesmärgil riiklike kontaktpunktide tegevust, samuti selliste madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikide õigussubjektide toetamisele suunatud tegevusi, kes ühinevad juba väljavalitud koostööprojektidega, milles ei osale ühtegi õigussubjekti nendest riikidest.

Sekkumisvaldkonnad: osaluse laiendamine ja tippaseme levik, sealhulgas selliste meetmete kaudu nagu „Teaming“, „Twinning“, Euroopa teadusruumi õppetoolid, Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöö (COST) ning tarkade inimeste liikuvust soodustavad tegevused; Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine, sealhulgas näiteks toetades riikide teadus- ja innovatsioonipoliitika reformimist, pakkudes paremat karjäärikeskkonda ning toetades soouuringuid ja kodanikke kaasavat teadust.

II LISA

EUROOPA INNOVATSIOONI- JA TEHNOLOOGIAINSTITUUT (EIT)

EIT programmidega seotud tegevuse rakendamisel kohaldatakse järgmist.

1. Põhimõtted

Nagu liidu teadus- ja innovatsiooniprogrammide mõju maksimeerimise kõrgetasemelise töörühma (Lamy juhitud kõrgetasemeline töörühm) aruandes sõnaselgelt väljendatakse, on parimaks edasiliikumise viisiks anda haridus tulevikuks ja investeerida inimestesse, kes midagi muudavad. Eelkõige kutsutakse Euroopa kõrgharidusasutusi üles stimuleerima ettevõtlusvaimu, kaotama valdkondade vahelisi piire ja institutsionaliseerima valdkondadevahelist tugevat koostööd teadusringkondade ja tööstuse vahel. Viimaste uuringute kohaselt on Euroopa iduettevõtjate asutajate asukohavalikut ülekaalukalt olulisimalt mõjutav tegur andekate inimeste leidmine. Ettevõtlusharidusel, koolitusvõimalustel ja loovate oskuste arendamisel on põhiroll tulevaste novaatorite kasvatamisel ja praeguste novaatorite võimete arendamisel, et nad saaksid oma ettevõtet edukamaks muuta. Ettevõtlusalase ande ja kutsealateenuste, kapitali ja turgude kättesaadavus liidu tasandil ning peamiste innovatsioonitegevuses osalejate koondamine ühise eesmärgi saavutamiseks on innovatsiooni ökosüsteemi soodustamise põhielemendid. Tuleb koordineerida kogu liidus tehtavaid jõupingutusi, et tagada omavahel ühendatud liiduüleste ettevõtlusklastrite ja ökosüsteemide kriitiline mass.

EIT on praegu Euroopa suurim integreeritud innovatsiooni ökosüsteem, mis toob kokku koostööpartnerid ettevõtlusest, teadus- ja haridusvaldkonnast ning mujalt. EIT jätkab oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamist, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad konkreetsete ülemaailmsete väljakutsete käsitlemisele, ning neid ümbritsevate innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamist. Selleks edendab EIT kõrgetasemelise hariduse, teadustegevuse ja innovatsiooni lõimimist, luues sel viisil innovatsiooni soodustavaid keskkondi, ergutab ja toetab uut ettevõtjate põlvkonda ning stimuleerib uute innovatiivsete ettevõtete loomist tihedas koostöös ja vastastikusel täiendavuses Euroopa Innovatsiooninõukoguga.

Kõikjal Euroopas tuleb veel teha jõupingutusi selleks, et arendada välja ökosüsteemid, kus teadlased, novaatorid, tööstused ja valitsused saaksid omavahel hõlpsalt koostööd teha. Tegelikuses ei toimi innovatsiooni ökosüsteemid ikka veel optimaalselt mitmesugustel põhjustel, näiteks:

- a) innovatsioonitegevuses osalejate koostööd takistavad nendevahelised organisatsioonilised, regulatiivsed ja kultuuribarjäärid;
- b) innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamiseks tehtav töö saab kasu koordineerimisest ja selgest keskendumisest konkreetsetele eesmärkidele ja mõjule.

Tulevaste ühiskonna ees seisvate katsumustega tegelemiseks, uute tehnoloogiate pakutavate võimaluste ärakasutamiseks ning keskkonnasõbralikule ja kestlikule majanduskasvule, tööhõivele, konkurentsivõimele ja Euroopa kodanike healole kaasa aitamiseks on vaja Euroopa innovatsioonivõimet veelgi tugevdada, tugevdades olemasolevaid ja edendades koostööd ja innovatsiooni soodustavate uute keskkondade loomist; tugevdades teadusringkondade ja teadussektori innovatsioonisuutlikkust; toetades uut ettevõtjate põlvkonda; ning edendades innovatsiooniprojektide loomist ja arendamist ning suurendades liidu rahastatud teadus- ja innovatsioonitegevuse, eelkõige EIT rahastamise nähtavust ja tunnistamist laiema üldsuse seas.

Innovatsioonivaldkonna väljakutsete laad ja ulatus nõuab osalejate koostööd ja ressursside mobiliseerimist Euroopa tasandil, tugevdades piiriülest koostööd. Vaja on kaotada valdkondade ja väärtusahelate vaheline isoleeritus ning edendada soodsa keskkonna loomist teadmiste ja oskusteabe tõhusaks vahetamiseks ning ettevõtlusalase võimekuse arendamiseks ja ligitõmbamiseks. EIT strateegiline innovatsioonikava tagab sidususe raamprogrammi väljakutsetega ning täiendab Euroopa Innovatsiooninõukogu.

2. Sekkumisvaldkonnad

2.1. Kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kogu Euroopas

EIT-l on kooskõlas EIT määrusega ja EIT strateegilise innovatsioonikavaga oluline roll kestlike probleemipõhiste innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisel kogu Euroopas. Eelkõige jätkab EIT tegevust peamiselt oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad konkreetsete ühiskonna ees seisvate katsumustega tegelemisele. EIT jätkab neid ümbritsevate innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamist, muutes neid avatumaks ning soodustades teaduse, innovatsiooni ja hariduse lõimimist. Peale selle tugevdab EIT innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas sel viisil, et laiendab oma piirkondlikku innovatsioonikava (RIS). EIT töötab innovatsiooni ökosüsteemidega, millel on strateegiast, teemavaldkonnast ja kavandatavast mõjust tulenevalt suur innovatsioonipotentsiaal, tihedas koostöös nutika spetsialiseerumise strateegiatega ja platvormidega:

Tegevuste põhisuunad

- a) olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuslikkuse ja uutele partneritele avatuse tugevdamine, võimaldades saada pikemas perspektiivis isemajandavaks, ja ülemaailmsete väljakutsete käsitlemiseks uute kogukondade loomise vajaduse analüüsimine. Konkreetsed teemavaldkonnad määratakse kindlaks EIT strateegilises innovatsioonikavas, võttes arvesse strateegilist planeerimist.
- b) vajaduse korral tihedas koostöös asjaomaste struktuurifondidega ja muude asjakohaste liidu programmidega piirkondade arengu kiirendamine tippasemeni riikides, millele on osutatud EIT strateegilises innovatsioonikavas.

2.2. Innovatsiooni- ja ettevõtlusalased oskused elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamine kogu Euroopas

Tugevdatakse EIT haridustegevust, et soodustada innovatsiooni ja ettevõtlusvaimu kogu eesmärgipärase hariduse ja koolituse käigus. Inimkapitali arendamisele pööratav suurem tähelepanu suunatakse olemasolevate EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridusprogrammide laiendamisele, et pakkuda üliõpilastele ja spetsialistidele jätkuvalt kvaliteetseid õppekavasid innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse alal kooskõlas eelkõige liidu tööstusstrateegiaga ja oskuste strateegiaga. See võib hõlmata teadlasi ja novaatoreid, keda toetatakse raamprogrammi teiste osade, eelkõige Marie Skłodowska-Curie meetmete alusel. EIT toetab samuti kogu Euroopas kõrgharidus- ja ettevõtlusalaste oskuste moderniseerimist ja nende lõimimist innovatsiooni ökosüsteemidesse, edendades ja suurendades nende ettevõtluspotentsiaali ja -suutlikkust ning julgustades neid paremini prognoosima uusi vajaminevaid oskusi;

Tegevuste põhisuunad

- a) innovatiivsete õppekavade väljatöötamine, võttes arvesse ühiskonna ja tööstuse vajadusi tulevikus, ning niisuguste nii Euroopas kui ka mujal üliõpilastele, ettevõtjatele ja spetsialistidele pakutavate valdkondadevaheliste programmide väljatöötamine, milles erialateadmised ja sektoriomased teadmised on ühendatud innovatsiooni- ja ettevõtlusalaste oskustega, näiteks kõrgetehnoloogiliste oskustega digitehnoloogia ja kestlike peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate alal;
- b) EIT märgise tugevdamine ja laiendamine, et suurendada eri kõrgharidusasutuste, teaduskeskuste ja ettevõtete partnerlusel põhinevate EIT haridusprogrammide nähtavust ja tunnustamist, tõhustades samas selle üldist kvaliteeti tegevuse käigus õppimisel põhinevate õppekavade, eesmärgipärase ettevõtlusariduse ning rahvusvahelise, organisatsioonidevahelise ja sektorivahelise liikuvuse pakumise kaudu;
- c) kõrgharidussektori innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse arendamine, võimendades ja edendades EIT kogukondade erialateadmisi hariduse, teaduse ja ettevõtluse ühendamisel;
- d) EIT vilistlaste kogukonna rolli tugevdamine, et sellest saaks rollimudel uutele üliõpilastele ja mõjus vahend EIT mõjust teavitamiseks.

2.3. Uute lahenduste turuletoomine ülemaailmsete väljakutsete käsitlemiseks

EIT annab ettevõtjatele, novaatoritele, teadlastele, haridustöötajatele, üliõpilastele ja teistele innovatsioonis osalejatele, tagades samal ajal soolise aspekti arvestamise, vahendid valdkondadevahelistes rühmades üheskoos töötamiseks, et genereerida ideid ja muuta need nii järkjärguliseks kui ka murranguliseks innovatsiooniks, ning hõlbustab ja tunnustab seda laadi tööd. Tegevusi iseloomustavad avatud innovatsioon ja piiriülene lähenemine ning need keskenduvad teadmiste kolmnurga nende tegevuste kaasamisele, mis on olulised nende edukaks toimimiseks (näiteks saavad projektide läbiviijad parandada oma juurdepääsu konkreetse kvalifikatsiooniga lõpetanutele, juhtivkasutajatele, innovatiivsete ideedega iduettevõtjatele, asjakohaste täiendavate ressurssidega välisettevõtjatele jms);

Tegevuste põhisuunad

- a) uute toodete, teenuste ja turuvõimaluste arendamise toetamine seal, kus teadmiste kolmnurgas osalejad teevad koostööd, et leida lahendusi ülemaailmsetele väljakutsetele;
- b) kogu innovatsiooni väärtusahela täielik integreerimine: õppurist ettevõtjani, ideest tooteni, laborist kliendini. See hõlmab iduettevõtjate ja kasvufaasis ettevõtjate toetamist;

- c) innovatiivsetele ettevõtetele kõrgetasemeliste teenuste ja toe pakkumine, sealhulgas tehniline abi toodete või teenuste täppisviimistlemisel, sisuline nõustamine, abi sihtklientide leidmisel ja kapitali kaasamisel, et jõuda kiiresti turule ja kiirendada nende kasvuprotsessi.

2.4. Koostoime ja lisaväärtus raamprogrammi raames

EIT suurendab jõupingutusi, et kasutada ära koostoimet ja vastastikust täiendavust olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade ning erinevate osalejate ja algatuste vahel liidu ja ülemaailmsel tasandil ning laiendada oma koostööd tegevate organisatsioonide võrgustikku nii strateegilisel kui ka tegevustasandil, vältides samas dubleerimist;

Tegevuste põhisuunad

- a) Tihe koostöö Euroopa Innovatsiooninõukoguga ja programmiga „InvestEU“ innovatsiooniprojektidele nii käivitus- kui ka kasvufaasis antava toetuse tugevdamisel (st rahastamine ja teenused), eelkõige teadmis- ja innovatsioonikogukondade kaudu;
- b) EIT tegevuste kavandamine ja rakendamine eesmärgiga maksimeerida koostoimet ja vastastikust täiendavust raamprogrammi muude osadega;
- c) liikmesriikide kaasamine nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, seades sisse struktureeritud dialoogi ja kooskõlastades jõupingutusi võimaldamaks koostoimet riiklike ja piirkondlike algatustega, kaasa arvatud nutika spetsialiseerumise strateegiatega, kaaludes samuti Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide rakendamist, et teha kindlaks parimad tavad ja saadud kogemused ning neid jagada ja levitada;
- d) innovatiivsete tavade ja kogemuste jagamine ja levitamine kogu Euroopas ja mujal, et aidata kaasa Euroopa innovatsioonipoliitikale, kooskõlastades tegevust raamprogrammi teiste osadega;
- e) innovatsioonipoliitika arutelude jaoks sisendi andmine ning liidu poliitikaprioriteetide kavandamisele ja rakendamisele kaasa aitamine, tehes pidevalt koostööd kõigi komisjoni talitustega ning muude liidu programmidega ja nende sidusrühmadega, ning poliitika rakendusalgatustesse kätkevad võimaluste edasine uurimine.
- f) muu hulgas inimkapitali arendamist ja innovatsiooni toetavate muude liidu programmidega (nagu näiteks COST, ESF+, ERF, Erasmus+, Loov Euroopa ja COSME+ / ühtne turg, programm „InvestEU“) tekkiva koostoime teadusrakendus.
- g) strateegiliste liitude loomine oluliste innovatsioonis osalejatega liidu ja rahvusvahelisel tasandil ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamine, et arendada koostööd ja sidemeid teadmiste kolmnurga peamiste partneritega kolmandates riikides, eesmärgiga avada uusi turge teadmus- ja innovatsioonikogukondade poolt toetatud lahendustele ning meelitada teistest riikidest ligi rahastajaid ja andekaid inimesi. Kolmandate riikide osalemist edendatakse vastastikkuse ja vastastikkuse kasu põhimõtete alusel.

III LISA

EUROOPA PARTNERLUSED

Euroopa partnerlused valitakse välja ning neid rakendatakse, seiratakse, hinnatakse, need lõpetatakse või uuendatakse järkjärgult järgmiste kriteeriumide alusel.

1. Valimine

Tõendatakse, et Euroopa partnerlus on partnerite kaasamise ja nende võetud kohustuste näol tõhusam raamprogrammi asjaomaste eesmärkide saavutamiseks, eelkõige selleks, et saavutada selge mõju liidule ja selle kodanikele, pidades eelkõige silmas üleilmsete väljakutsete käsitlemist ning teadus- ja innovatsioonitegevuse eesmärkide saavutamist, kindlustades liidu konkurentsivõimet ja kestlikkust ning aidates kaasa Euroopa teadusruumi tugevdamisele ning, kus see on asjakohane, rahvusvaheliste kohustuste täitmisele.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 185 sõlmitud institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste korral on kohustuslik vähemalt 40 % liikmesriikide osalus;

- a) Euroopa partnerluse sidusus ja koostoime liidu teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskeskkonnas, järgides võimalikult suures ulatuses raamprogrammi reegleid;
- b) Euroopa partnerluse läbipaistvus ja avatus seoses eeldatavaid tulemusi ja mõju käsitlevate prioriteetide ja eesmärkide määramise ning partnerite ja sidusrühmade kaasamisega väärtusahela kõigist osadest, eri sektoritest, eri taustaga ja erialadelt ning, kui see on asjakohane ja ei mõjuta Euroopa konkurentsivõimet, ka rahvusvaheliselt; selge kord VKEde osalemise edendamiseks ning tulemuste levitamiseks ja kasutamiseks eelkõige VKEde poolt, sealhulgas vahendavate organisatsioonide kaudu;
- c) Euroopa partnerluse täiendavuse ja suunatuse eelnev tõendamine, sealhulgas ühine strateegiline visioon Euroopa partnerluse eesmärgist. See visioon sisaldab eelkõige järgmist:
  - i) konkreetses ajavahemikus mõõdetavate eeldatavate väljundite, tulemuste ja mõju kindlaks määramine, sealhulgas keskne majanduslik ja/või ühiskondlik väärtus liidu jaoks;
  - ii) eeldatava kvalitatiivse ja märkimisväärse kvantitatiivse finantsvõimenduse tõendamine, kaasa arvatud peamiste tulemusnäitajate mõõtmise meetodid;
  - iii) meetodid, millega tagatakse rakendamise paindlikkus ja muutuvale poliitikale või ühiskonna ja/või turu vajadustele või teaduse arengule vastavaks kohandamine, et suurendada piirkondliku, riikliku ja liidu tasandi poliitika sidusust;
  - iv) väljumisstrateegia ja raamprogrammi järkjärgult lõpetamise meetmed;
- d) partnerite pikaajaliste kohustuste, sealhulgas minimaalse avaliku ja/või erasektori investeeringute osakaalu eelnev tõendamine.

ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel loodud institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste korral on rahalised ja/või mitterahalised toetused muudelt kui liidust pärit partneritelt vähemalt 50 % ning võivad ulatuda kuni 75 % Euroopa partnerluse eelarvekohustuste koondsummast. Iga sellise institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse puhul on muu kui liidu partneri toetus finantstoetuse vormis. Nende partnerite rahaline panus, kelleks ei ole liit ja osalevad riigid, peaks katma eelkõige halduskulud, samuti koordineerimise ja toetuse ning muud konkurentsivõimega mitteseotud tegevused.

2. Rakendamine:

- a) süsteemne lähenemisviis, millega tagatakse liikmesriikide aktiivne ja varajane kaasamine ning Euroopa partnerluse oodatava mõju saavutamine ühismeetmete paindliku rakendamise kaudu, millel on suur liidu lisaväärtus, hõlmates ühtlasi enamat kui ettepanekud väljapoole teadus- ja innovatsioonitegevust jäävate ühiskonkursside korraldamiseks, sealhulgas need, mis on seotud turu, regulatiivnõuete või poliitika kasutuselevõtuga;
- b) asjakohased meetmed, millega tagatakse rakendamise ajal algatuse pidev avatus ja läbipaistvus, eelkõige prioriteetide seadmise ja projektikonkurssidel osalemise osas, teave juhtimise toimimise kohta, liidu nähtavus, teavitus- ja selgitusmeetmed, tulemuste levitamine ja teadusrakendus, sealhulgas selge strateegia vaba juurdepääsu / kasutamise kohta kogu väärtusahelas; asjakohased meetmed VKEde teavitamiseks ja nende osalemise edendamiseks;

- c) koordineerimine või ühistegevus koos asjakohaste teadus- ja innovatsioonitegevuse algatustega, et tagada optimaalsel tasemel omavaheline seotus ja tulemuslik koostoime, muu hulgas selleks, et kõrvaldada potentsiaalsed rakendamist takistavad tegurid riiklikul tasandil ja suurendada kulutasuvust;
- d) algatuse kogu kestuse jooksul iga partneri kohustused rahalise ja/või mitterahalise osaluse osas kooskõlas riigi õigusnormidega;
- e) institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse korral tagatakse komisjonile juurdepääs tulemustele ja muule meetmega seotud teabele, eesmärgiga töötada välja liidu poliitika või programmid, neid rakendada ja seirata.

3. Seire:

- a) artikli 50 kohaste nõuetega kooskõlas olev seiresüsteem, et jälgida konkreetse poliitika eesmärkide suunas edenemist, tulemusi ja peamisi tulemusnäitajaid, mis võimaldavad hinnata saavutusi, mõju ja potentsiaalsete parandusmeetmete vajadust aja jooksul;
- b) eraldi perioodiline aruandlus kvantitatiivse ja kvalitatiivse finantsvõimenduse kohta, sealhulgas nii lubatud kui ka tegelikult välja makstud rahalised ja mitterahalised toetused, nähtavus ja positsioneerimine rahvusvahelises kontekstis ning erasektori investeringute mõju teadus- ja innovatsioonitegevusega seotud riskidele;
- c) üksikasjalik teave hindamisprotsessi ja Euroopa partnerluste kõigi konkursside tulemuste kohta, mis tuleb teha aegsasti kättesaadavaks ning juurdepääsetavaks ühises elektroonilises andmebaasis.

4. Hindamine, järkjärguline lõpetamine ja uuendamine:

- a) liidu ja riiklikul tasandil saavutatud mõju hindamine seoses määratletud sihtmärkide ja peamiste tulemusnäitajatega, mida võetakse arvesse raamprogrammi hindamisel, mis on sätestatud artiklis 52, sealhulgas tõhusaim poliitiline sekkumismeetod tulevaste meetmete puhul; ning Euroopa partnerluse iga võimaliku uuendamise positsioneerimine Euroopa partnerluste üldise tegevuskeskkonna ning selle poliitikaprioriteetide suhtes;
- b) kui uuendamist ei toimu, siis asjakohased meetmed, millega tagatakse raamprogrammi rahastamise järkjärguline lõpetamine vastavalt õiguslike kohustustega seotud partneritega eelnevalt kokku lepitud tingimustele ja ajakavale, ilma et see piiraks võimalikku jätkuvat riiklikku või muude liidu programmide kaudu rahastamist, erainvesteeringuid ja käimasolevaid projekte.

—

IV LISA

KOOSTOIME MUUDE LIIDU PROGRAMMIDEGA

Koostoime muude liidu programmidega põhineb raamprogrammi ülesehituse ja eesmärkide vastastikusel täiendavusel ning rahastamisreeglite ja -protsesside omavahelisel sobivusel rakendustasandil.

Raamprogrammist võivad saada rahastamist üksnes teadus- ja innovatsioonitegevused. Strateegilise planeerimisega tagatakse liidu eri programmide prioriteetide ühtlustamine ning sidusad rahastamisvõimalused teadusuuringute ja innovatsiooni tsükli eri etappides. Muu hulgas saavad missioonid ja Euroopa partnerlused kasu koostoimest muude liidu programmide ja -põhimõtetega.

Raamprogrammi raames väljatöötatud teadusuuringute tulemuste ja innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu soodustatakse muude liidu programmide toetusega, eelkõige levitamise ja teadusrakenduse strateegiate, teadmussirde, täiendavate ja kumulatiivsete rahastamisallikate ning kaasnevate poliitikameetmete kaudu. Teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamine saab kasu ühtlustatud reeglitest, mille eesmärk on tagada liidu lisaväärtus, vältida kattumisi muude liidu programmidega ning püüda saavutada maksimaalne tõhusus ja halduslik lihtsustamine.

Koostoimet raamprogrammi ja liidu eri programmide vahel kirjeldatakse üksikasjalikumalt järgnevates punktides.

1. Koostoime Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga (EAFRD) (ühine põllumajanduspoliitika) tagab, et:
  - a) määratakse kindlaks teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused liidu põllumajandussektoris ja maapiirkondades, näiteks Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduslik tootlikkus ja jätkusuutlikkus“ raames ning võttes arvesse nii raamprogrammi strateegilist planeerimist kui ka tööprogramme;
  - b) ühise põllumajanduspoliitikaga tagatakse teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemuste parim kasutamine ning edendatakse uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu, rakendamist ja kasutamist, sealhulgas teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammidest rahastatavate Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduslik tootlikkus ja jätkusuutlikkus“ projektidest saadavad lahendused ning asjaomased EIT teadmus- ja innovatsioonikogukonnad;
  - c) EAFRDist toetatakse raamprogrammi tulemustest saadavate selliste teadmiste ning lahenduste kasutuselevõttu ja levitamist, mis soodustavad dünaamilisema põllumajandussektori teket ja uusi võimalusi maapiirkondade arenguks.
2. Koostoime Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondiga (EMKVF) tagab, et:
  - a) raamprogramm ja EMKVF on omavahel tihedalt seotud niivõrd, kuivõrd liidu teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadusi mere- ja integreeritud merenduspoliitika valdkonnas käsitletakse raamprogrammi strateegilise planeerimise kaudu;
  - b) EMKVFi toetatakse uute tehnoloogiate ja innovatiivsete toodete, protsesside ja teenuste kasutuselevõtmist, eelkõige nende kasutuselevõttu, mis tulenevad raamprogrammi mere- ja integreeritud merenduspoliitika valdkondadest; samuti edendatakse EMKVFi kaudu kohapeal andmete kogumist, töötlemist ja seiret ning raamprogrammi raames toetavate asjaomaste meetmete levitamist, mis omakorda aitab kaasa ühise kalanduspoliitika, ELi integreeritud merenduspoliitika ja rahvusvahelisele ookeanide majandamisele ning rahvusvaheliste kohustuste täitmisele.
3. Koostoime Euroopa Regionaalarengu Fondiga (ERF) tagab, et:
  - a) eesmärgiga tugevdada Euroopa teadusruumi ja panustada kestliku arengu eesmärkidesse taotletakse ERFist ja programmist alternatiivse ja kumulatiivse rahastamise korraga tegevusi, millega tagatakse ühendus eelkõige nutika spetsialiseerumise strateegiate ja teadus- ja innovatsioonitegevuse tiptaseme vahel, sealhulgas piirkonnaülesed/riikidevahelised ühisprogrammid ja üleeuroopalised teadustaristud;
  - b) ERF keskendub muu hulgas piirkondlike ja kohalike teadus- ja innovatsiooni ökosüsteemide ja võrgustike arendamisele ja tugevdamisele ning tööstuse ümberkujundamisele, sealhulgas nii teadus- ja innovatsioonisutlikkuse loomise kui ka teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammide tulemuste ning uute tehnoloogiate ja innovatiivsete ja kliimasõbralike lahenduste kasutuselevõtu toetamisele ERFi kaudu.

4. Koostoime Euroopa Sotsiaalfond+-iga (ESF+) tagab, et:
  - a) riiklike või piirkondlike programmide kaudu saab ESF+ kaudu peavoolustada ja laiendada raamprogrammi abil toetatavaid innovatiivseid õppekavasid, et anda inimestele oskused ja pädevused, mida on vaja tööturu muutuvate vajaduste jaoks;
  - b) ESF+ alternatiivse ja kombineeritud rahastamise korda saab kasutada selleks, et toetada raamprogrammi meetmeid, millega edendatakse inimkapitali arengut teadus- ja innovatsioonitegevuse valdkonnas, eesmärgiga tugevdada Euroopa teadusruumi;
  - c) ESF+ kaudu integreeritakse innovatiivseid tehnoloogiaid ja uusi ärimudeleid ning lahendusi, eriti raamprogrammist tulenevaid, et aidata sellega kaasa innovatiivsetele, tõhusatele ja kestlikele tervisesüsteemidele ja hõlbustada Euroopa kodanike juurdepääsu paremale ja ohutumale tervishoiule.
5. Koostoime programmiga „EL tervise heaks“ tagab, et:
  - a) liidu teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused tervise valdkonnas selgitatakse välja ja määratakse kindlaks raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus;
  - b) raamprogramm „EL tervise heaks“ aitab tagada teadusuuringute tulemuste, eelkõige raamprogrammist tulenevate tulemuste parima kasutamise.
6. Koostoime Euroopa ühendamise rahastuga (CEF) tagab, et:
  - a) raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus selgitatakse välja ja määratakse kindlaks transpordi-, energia- ja digisektori teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused liidus;
  - b) CEFiga toetatakse transpordi-, energia- ja digivaldkonna füüsiliste taristute uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste, eriti teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammidest tulenevate tehnoloogiate ja lahenduste suuremahulist kasutuselevõttu ja levitamist;
  - c) lihtsustatakse raamprogrammi ja CEFi projektide vahelist teabe- ja andmevahetust, näiteks tõstes esile suure turuvalmidusega raamprogrammi tehnoloogiaid, mida saaks täiendavalt CEFi kaudu levitada.
7. Koostoime digitaalse Euroopa programmiga (*Digital Europe Programme*, DEP) tagab, et:
  - a) kuigi mitu raamprogrammis ja DEPis käsitletavat teemavaldkonda on sisult sarnased, on toetatavad meetmeliigid, nende eeldatavad tulemused ja sekkumisloogika erinevad ning üksteist täiendavad;
  - b) raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus selgitatakse välja ja määratakse kindlaks selle digiaspektidega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused; see hõlmab näiteks teadus- ja innovatsioonitegevust kõrgjõudlusega andmetöötlemise, tehisintellekti, küberturvalisuse, hajusraamatu tehnoloogia, kvantitehnoloogia valdkonnas, kombineerides digitehnoloogiaid muude progressi võimaldavate tehnoloogiate ning mittetehnoloogilise innovatsiooniga; toetatakse läbimurdelist innovatsiooni (millest paljud ühendavad digi- ja füüsilisi tehnoloogiaid) rakendavaid ettevõtteid; ning toetatakse digitaalseid teadustaristuid;
  - c) DEPis keskendutakse suuremahulise digisuutlikkuse ja -taristu rajamisele näiteks kõrgjõudlusega andmetöötlemise, tehisintellekti, küberturvalisuse, hajusraamatu tehnoloogia, kvantitehnoloogia ja kõrgetasemel digioskuste valdkonnas, et saavutada liidu raamistikus olemasolevate eriti oluliste või testitud innovatiivsete digilahenduste ulatuslik kasutuselevõtt ja kasutamine kogu liidus avaliku huvi valdkondades (nagu tervise-, avaliku halduse, õigus- ja haridusvaldkond) või turutõrgete lahendamise valdkonnas (nagu ettevõtete digitaliseerimine, eelkõige VKEde puhul); DEPi rakendatakse peamiselt koos liikmesriikidega koordineeritud ja strateegiliste investeeringute kaudu, eelkõige ühiste riigihangete kaudu, et jagada digisuutlikkust kogu liidus ning kogu liitu hõlmavate meetmete abil, mis toetavad koostalitlusvõimet ja standardimist digitaalse ühtse turu arendamise osana;
  - d) DEPi suutlikkus ja taristud tehakse kättesaadavaks teadus- ja innovatsioonikogukonnale, kaasa arvatud programmiga toetatud tegevuste jaoks, sealhulgas testimine, katsetamine ja tõendamine kõigis sektorites ja valdkondades;
  - e) raamprogrammi kaudu arendatavad uudsed digitehnoloogiad võetakse järk-järgult kasutusele ja neid kasutatakse DEPi kaudu;
  - f) raamprogrammi oskuste ja pädevuste õppekavade väljatöötamise algatusi, sealhulgas neid, mida pakutakse EIT asjaomastes teadmus- ja innovatsioonikogukondades, täiendatakse DEPiga toetatava suutlikkuse suurendamisega kõrgetasemel digioskuste valdkonnas;
  - g) mõlema programmi jaoks on olemas tugevad strateegilise kavandamise, töökorra ja juhtimisstruktuuride koordineerimismehhanismid.

8. Koostoime ühtse turu programmiga tagab, et:

- a) ühtse turu programmiga käsitletakse turutõrkeid, mis mõjutavad VKEsid, ning edendatakse ettevõtlust ning ettevõtete loomist ja kasvu ning ühtse turu programmi ning nii EIT kui ka Euroopa Innovatsiooninõukogu innovatiivsetele ettevõtetele suunatud ning ka VKEde tugiteenuste valdkonna meetmed täiendavad üksteist, eriti kui turg ei paku elujõulist rahastust;
- b) Euroopa ettevõtlusvõrgustik võib lisaks muudele olemasolevatele VKEde tugistruktuuridele (näiteks riiklikud kontaktpunktid, innovatsiooniasutused, digitaalse innovatsiooni keskused, pädevuskeskused, ettevõtlusinkubaatorid) pakkuda raamprogrammi raames tugiteenuseid, sealhulgas Euroopa Innovatsiooninõukogu kaudu.

9. Koostoime programmiga LIFE – keskkonna ja kliimameetmete programmiga (LIFE) tagab, et:

- a) teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused keskkonna-, kliima- ja energiaprobleemide käsitlemiseks liidus selgitatakse välja ja määratakse kindlaks raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus.
- b) LIFE toimib jätkuvalt katalüsaatorina, et rakendada liidu keskkonna-, kliima- ja asjakohast energiapoliitikat ning vastavaid õigusakte, sealhulgas võttes kasutusele ja kohaldades raamprogrammi teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi ning aidates neid levitada riiklikus, piirkondadevahelises ja piirkondlikus mastaabis, kui see võib aidata käsitleda keskkonna-, kliima- või ülemineku küsimusi. Eelkõige jätkatakse LIFEga stiimulite pakkumist, mis soodustavad koostoimet programmiga, andes hindamise käigus boonuse projektidele, mis näevad ette raamprogrammi tulemuste kasutuselevõttu.
- c) LIFE standardsete meetmeprojektidega toetatakse liidu keskkonna- ja kliimapoliitika rakendamiseks selliste sobivate tehnoloogiate või meetodikate välja töötamist, testimist või tõendamist, mida saab hiljem suures mahus levitada ning mida rahastatakse muudest allikate, sealhulgas raamprogrammi kaudu. EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu võivad mõlemad pakkuda toetust, et laiendada ja turustada uusi murrangulisi ideid, mis võivad tekkida LIFE projektide rakendamisel.

10. Koostoime Erasmus+ programmiga tagab, et:

- a) raamprogrammi, sealhulgas EIT ja Erasmus+ programmi vahendeid kasutatakse koos, et toetada tegevusi, millega tugevdatakse, ajakohastatakse ja kujundatakse ümber Euroopa kõrgharidusasutusi. Kui see on asjakohane, täiendatakse raamprogrammiga Erasmus+ programmi toetust Euroopa ülikoolide algatusele, keskendudes selle teadusuuringute mõõtmele osana selliste uute ühiste ja integreeritud pikaajaliste ning kestlike hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna strateegiate väljatöötamisest, mis põhinevad transdistsiplinaarsel ja sektoriüleasel lähenemisviisil, et muuta see teadmiste kolmnurk tegelikkuseks. EIT tegevus võiks täiendada Euroopa ülikoolide algatuse raames rakendatavaid strateegiaid;
- b) raamprogrammi ja Erasmus+ programmiga edendatakse hariduse ja teadusuuringute lõimumist, aidates kõrgharidusasutustel töötada välja ja kehtestada ühiseid haridus-, teadus- ja innovatsioonistrateegiaid ning võrgustikke, informeerides õppesüsteeme, õpetajaid ja koolitajaid viimastest teadusavastustest ja -praktikast, mille kaudu pakkuda aktiivset osaluskogemust teadustöös kõigile üliõpilastele ja kõrgharidusvaldkonna töötajatele ning eriti teadlastele, ning et toetada muid kõrgharidust, teadust ja innovatsiooni integreerivaid tegevusi.

11. Koostoime liidu kosmoseprogrammiga tagab, et:

- a) raamprogrammi strateegilise planeerimise osana selgitatakse välja ja määratakse kindlaks liidu kosmoseprogrammi ja kosmosevaldkonna tootmis- ja tarbimissektori teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused liidus; kosmoseuuringute meetmed rakendatakse raamprogrammi kaudu hangete ning õigussubjektide rahastamiskõlblikkuse osas kooskõlas liidu kosmoseprogrammiga, kui see on asjakohane;
- b) liidu kosmoseprogrammi kaudu avaliku hüvena kättesaadavaks tehtud kosmoseandmeid ja -teenuseid kasutatakse selleks, et arendada teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu, sealhulgas raamprogrammis, läbimurdelisi lahendusi, eriti kestliku toidutootmise ja loodusvarade kasutamise, kliimaseire, atmosfääri, maa, ranniku- ja merekeskkonna, arukate linnade, ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse, julgeoleku ja katastroofide ohjamise valdkonnas;
- c) Copernicuse programmi andmetele ja teabele juurdepääsu teenused edendavad Euroopa avatud teaduse pilve ning lihtsustavad seega teadurite, teadlaste ja novaatorite juurdepääsu Copernicus programmi andmetele; teadustaristud, eriti *in situ* vaatlusvõrgustikud moodustavad olulise osa *in situ* vaatlustaristust, võimaldades Copernicuse programmi teenuseid, ning neile on omakorda kasulik Copernicuse programmis toodetav teave.

12. Koostoime naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiga (NDICI) ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga (IPA III) tagab, et:
- raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus tehakse kindlaks NDICI ja IPA III valdkonna teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused, kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega;
  - raamprogrammi teadus- ja innovatsioonitegevus, milles osalevad kolmandad riigid, ning sihipärane rahvusvaheline koostöö püüab saavutada kooskõla ja sidususe samal ajal võetavate NDICI ja IPA III turustamise ja suutlikkuse suurendamise meetmetega, tuginedes ühisele vajaduste ja sekkumisvaldkondade määratlusele.
13. Koostoime Sisejulgeolekufondi ja piirihalduse rahastamisvahendi kui integreeritud piirihalduse fondi osaga tagab, et:
- julgeoleku ja integreeritud piirihalduse valdkonna teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused selgitatakse välja ja määratakse kindlaks raamprogrammi strateegilise planeerimise käigus;
  - Sisejulgeolekufondist ja integreeritud piirihalduse fondist toetatakse uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõttu, eriti nende kasutuselevõttu, mis on saadud julgeolekualaste teadusuuringute valdkonna teadus- ja innovatsiooni raamprogrammidest.
14. Koostoime programmiga „InvestEU“ tagab, et:
- raamprogramm pakub programmi „Euroopa Horisont“ segarahastamist ja Euroopa Innovatsiooninõukogu segarahastamist novaatoritele, kes võtavad suuri riske ja kelle puhul turg ei taga piisavat ja elujõulist rahastust; samal ajal toetab raamprogramm segarahastamises erasektori osa tõhusat kasutamist ja haldamist fondide ja vahendajate kaudu, keda toetatakse programmist „InvestEU“ ja mujalt;
  - teadus- ja innovatsioonitegevuse ning VKEde rahastamisvahendid koondatakse kokku programmi „InvestEU“ alla, eriti sihtotstarbelise teadus- ja innovatsioonitegevuse teemarubriigi kaudu ning toodete kaudu, mis võetakse kasutusele VKEde rubriigi alusel, aidates seeläbi täita mõlema programmi eesmärgi ning luues nende vahel tugevad vastastikku täiendavad seosed;
  - raamprogramm pakub asjakohast tuge, et aidata vajaduse korral suunata pangakõlblikke projekte, mis ei sobi Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastuseks, ümber rahastamiseks programmist „InvestEU“.
15. Koostoime heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondiga („Innovatsioonifond“) tagab, et:
- innovatsioonifondist suunatakse vahendeid sihipäraselt innovatsioonitegevuseks vähese süsinikdioksiidihetega tehnoloogiate ja protsesside valdkonnas, sealhulgas süsinikdioksiidi keskkonnaohutuks kogumiseks ja kasutamiseks, mis aitaks oluliselt leevendada kliimamuutusi, samuti süsinikdioksiidimahukate toodete asendamiseks ning selleks, et aidata hoogustada selliste projektide ehitustegevust ja toimimist, mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnaohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, ning samuti innovatiivsetesse taastuvenergia ja energia salvestamise tehnoloogiatesse, ning võimaldada ja stimuleerida keskkonnahoidlikumaid tooteid;
  - raamprogrammist rahastatakse selliste tehnoloogiate väljatöötamist ja tutvustamist, sealhulgas läbimurdelisi lahendusi, mis aitavad saavutada liidu kliimaneutraalsuse ning energia ja tööstuse ümberkujundamise eesmärgi, eriti selle II ja III samba tegevuste kaudu;
  - innovatsioonifondist võib, tingimusel et on täidetud selle valiku- ja hindamiskriteeriumid, toetada selliste rahastamiskõlblike projektide tutvustamise etappi, mis võivad olla raamprogrammist toetust saanud, ning programmide vahel luuakse tugevad vastastikku täiendavad seosed.
16. Koostoime õiglase ülemineku mehhanismiga tagab, et:
- teadus- ja innovatsioonivajadused määratakse kindlaks raamprogrammi strateegilise planeerimise kaudu, et toetada ausat ja õiglast üleminekut kliimaneutraalsusele;
  - edendatakse eelkõige raamprogrammist tulenevate uuenduslike ja kliimasõbralike lahenduste kasutuselevõttu ja kasutamist.
17. Koostoime Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga tagab, et:
- raamprogrammi ja Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga arendatakse terviklikke meetmeid, millega toetatakse haridust ja koolitust (sealhulgas Marie Skłodowska-Curie meede), eesmärgiga säilitada ja arendada asjakohaseid oskusi Euroopas;

- b) raamprogrammi ja Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga arendatakse teadusuuringute ühismeetmeid, milles keskendutakse ioniseeriva kiirguse muul kui energeetika eesmärgil ohutu ja turvalise kasutamise valdkondadevahelistele aspektidele sellistes sektorites nagu meditsiin, tööstus, põllumajandus, kosmos, kliimamuutused, julgeolek ja erakorralisteks olukordadeks valmisolek ning tuumateaduse panus.
18. Võimalik koostoime Euroopa Kaitsefondiga toob kasu tsiviil- ja kaitsealastele teadusuuringutele, et vältida tarbetut dubleerimist, ning on kooskõlas artikliga 5 ja artikli 7 lõikega 1.
19. Tõhustatakse koostoimet programmiga „Loov Euroopa“, määrates raamprogrammi strateegilises planeerimises kindlaks teadus- ja innovatsioonivajadused kultuuri- ja loomepoliitika valdkonnas.
20. Koostoime taaste- ja vastupidavusrahadega tagab, et:
- a) teadusuuringute- ja innovatsioonivajadused, mis toetavad liikmesriikide majanduse ja ühiskonna vastupanuvõimelisemaks ja tulevikuks paremini ettevalmistatuks muutmist, tehakse kindlaks raamprogrammi strateegilise planeerimisega;
- b) toetatakse eelkõige raamprogrammist tulenevate uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu ja kasutamist.
-

V LISA

PEAMISED MÕJUAHELA NÄITAJAD

Mõjuahelad ja nendega seotud peamised mõjuahela näitajad struktureerivad artiklis 3 osutatud raamprogrammi eesmärkide saavutamise seiret. Mõjuahelad on ajatundlikud ja kajastavad kolme täiendavat mõjukategooriat, mis kajastavad teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute mittelineaarset laadi: teaduslik, ühiskondlik ja tehnoloogiline/majanduslik mõju. Kõigi nende mõjukategooriate puhul kasutatakse vahenäitajaid, millega jälgitakse edasiliikumist lühikeses, keskmises ja pikemas perspektiivis, sealhulgas programmijärgsel ajal, ja võimalikku jaotust, sh liikmesriikide ja assotsieerunud riikide kaupa. Need näitajad koostatakse kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetodite abil. Raamprogrammi eri osad mõjutavad neid näitajaid eri määral ning erinevate mehhanismide kaudu. Raamprogrammi eri osade seireks võib kasutada vajaduse korral lisanäitajaid.

Peamiste mõjuahela näitajate aluseks olevaid üksikandmeid kogutakse raamprogrammi kõikide osade ja kõikide tulemuste saavutamise mehhanismide jaoks tsentraalselt hallataval ja ühtlustatud viisil ning asjakohase detailsusega, nii et toetusesaajate aruandluskoormus oleks minimaalne.

Lisaks peamistele mõjuahela näitajatele kogutakse andmeid raamprogrammi tulemuste saavutamise optimeerimise kohta, et tugevdada Euroopa teadusruumi, edendada kõikide liikmesriikide tipptasemel põhinevat osalemist raamprogrammis ning soodustada koostöösidemeid Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, ning need edastatakse peaaegu reaalajas rakendus- ja juhtimisandmete osana, nagu on osutatud artiklis 50. See hõlmab koostöösidemete jälgimist, võrgustiku analüüsi ning andmeid, mis käsitlevad ettepanekuid, taotlusi, osalemist ja projekte; taotlejaid ja osalejaid (sh andmed organisatsiooni liigi (nt kodanikuühiskonna organisatsioonid, VKEd ja erasektor), riigi (nt erikategooria riikide rühmadele, nagu liikmesriigid, assotsieerunud riigid ja kolmandad riigid), soo, projektis täidetud rolli, projekti teadusvaldkonna või sektori, sh sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna kohta) ning kliimaküsimuste integreerimise jälgimise taset ja vastavaid kulutusi.

Teadusliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et programmil on teadusmõju, mis avaldub uute tippkvaliteediga teadmiste loomises, teadus- ja innovatsiooni-tegevuses inimvara tugevdamises ning teadmiste leviku ja avatud teaduse edendamises. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 1

Teadusliku mõjusaavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmises perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Tipptasemel uute teadmiste loomine	Teaduspublikatsioonid – Raamprogrammi tulemusel avaldatud eelretsenseeritud teaduspublikatsioonide arv	Tsiteeritavus – Raamprogrammi tulemusel avaldatud teaduspublikatsioonide valdkonna suhtes kaalutud tsiteerimisindeks	Maailmatasemel teadus – Raamprogrammist rahastatud projektidest saadud ja eksperdihinnangu läbinud teaduspublikatsioonide arv ja osakaal
Inimvara tugevdamine teadus- ja innovatsioonitegevuses	Oskused – nende teadlaste arv, kes on kaasatud raamprogrammist rahastatud projektide oskusi täiustavatesse (koolituse, mentorluse/juhendamise, liikuvuse ning teadus- ja innovatsioonitaristule juurdepääsu kaudu) tegevustesse	Karjäär – nende oskusi täiustanud raamprogrammis osalevate teadlaste arv ja osakaal, kellel on oma teadus- ja innovatsioonitegevuse valdkonnas suurem isiklik mõju	Töötingimused – nende täiendatud oskustega raamprogrammis osalevate teadlaste arv ja osakaal, kelle töötingimused, sh palgad, on paranenud

Teadusliku mõjusaavutamise	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Teadmiste leviku ja avatud teaduse edendamine	Jagatud teadmised – avatud teadmistaristu kaudu jagatud raamprogrammi tulemusel tekkinud teadusväljundite (avalikud andmed, publikatsioonid, tarkvara jne) osakaal	Teadmiste levik – avatud juurdepääsuga aktiivselt kasutatud/ tsiteeritud raamprogrammi tulemusel tekkinud teadusväljundite osakaal	Uus koostöö – nende raamprogrammi toetusesaajate osakaal, kes on loonud uusi transdistsiplinaarseid/ sektoriüleseid koostöösidemeid koos oma raamprogrammist alguse saanud teadus- ja innovatsioonitegevuse avatud teadusväljundite kasutajatega

Ühiskondliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et raamprogrammil on ühiskondlik mõju, mis avaldub liidu poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete, sealhulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkide käsitlemises kooskõlas kestliku arengu tegevuskava 2030 põhimõtetega ning Pariisi kliimakokkuleppe eesmärkidega, tuginedes teadus- ja innovatsioonitegevusele, teadus- ja innovatsioonimissioonide ja Euroopa partnerluste kaudu kasu toomises ja mõju saavutamises ning ühiskonnas innovatsiooni kasutuselevõtu tugevdamises, millega lõppkokkuvõttes edendatakse inimeste heaolu. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 2

Ühiskondliku mõju saavutamise	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Teadus- ja innovatsioonitegevuse kaudu liidu poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete käsitlemine	Tulemused – nende tulemuste arv ja osakaal, mis on suunatud kindlate liidu poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: nende kliima seisukohast oluliste tulemuste arv ja osakaal, mis on suunatud kliimamuutusi käsitlevast Pariisi kliimakokkuleppest tuleneva liidu kohustuse saavutamisele	Lahendused – nende innovatsiooni- ja teadustulemuste arv ja osakaal, mis on suunatud kindlate liidu poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: nende kliima seisukohast oluliste innovatsiooni- ja teadustulemuste arv ja osakaal, mis aitavad täita Pariisi kliimakokkuleppe kohast liidu kohustust	Kasu – raamprogrammist rahastatud tulemuste teadusrakenduse hinnanguline koondmõju kindlate liidu poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele, sealhulgas panus poliitika- ja õigusloometsükli (näiteks normid ja standardid) (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: raamprogrammist rahastatud tulemuste kasutamise / teadusrakenduse hinnanguline koondmõju Pariisi kliimakokkuleppe kohase liidu kohustuse täitmisele, sealhulgas panus poliitika- ja õigusloometsükli (näiteks normid ja standardid)
Teadus- ja innovatsioonimissioonide kaudu kasu toomine ja mõju saavutamise	Teadus- ja innovatsioonimissioonide tulemused – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonide tulemused Missioonid (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)	Teadus- ja innovatsioonimissioonide väljundid – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonide väljundid (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)	Teadus- ja innovatsioonimissioonidega saavutatud eesmärgid – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonidega saavutatud eesmärgid (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)

Ühiskondliku mõju saavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Ühiskonnas teaduse ja innovatsiooni kasutuselevõtu tugevdamine	Koosloome – nende raamprogrammist rahastatud projektide arv ja osakaal, mille puhul liidu kodanikud ja lõppkasutajad osalevad teadus- ja innovatsioonitegevuse sisu koosloomes	Kaasamine – selliste osalevate juriidiliste üksuste arv ja osakaal, kus on pärast raamprogrammist rahastatud projektide lõppemist olemas kodanike ja lõpptarbijate kaasamise mehhanism	Teaduse ja innovatsiooni kasutuselevõtt ühiskonnas – raamprogrammi kaudu ühiselt loodud teadustulemuste ja innovatiivsete lahenduste kasutuselevõtt ja sihtrühmadeni jõudmine

Tehnoloogilise ja majandusliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et programmil on tehnoloogiline ja majanduslik mõju, eelkõige liidus, mis avaldub ettevõtete, eriti VKEde, sh iduettevõtjate loomise ja kasvu mõjutamises, otsete ja kaudsete töökohtade loomises, eelkõige liidus, ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute võimendamises. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 3

Tehnoloogilise/ majandusliku mõju saavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Innovatsioonipõhise majanduskasvu loomine	Innovatsiooni tulemused – raamprogrammi tulemusel saavutatud innovatiivsete toodete, protsesside või meetodite arv (innovatsiooni liigiti) ning intellektuaalomandiõiguse rakendused	Innovatiivsed lahendused – raamprogrammist rahastatud projektide tulemusel saavutatud innovatsioonide arv (innovatsiooni liigiti), sealhulgas need, mis on kaitstud intellektuaalomandiõigusega	Majanduskasv – nende ettevõtete loomine, kasv ja turuosa, kes on töötanud välja raamprogrammi innovatiivseid lahendusi
Uute ja paremate töökohtade loomine	Tööhõive toetamine – raamprogrammi projektiks toetust saanud üksustes loodud ja säilitatud täistööaja ekvivalendile vastavate töökohtade arv (töökoha liigi järgi)	Kestlik tööhõive – osalevates juriidilistes üksustes pärast raamprogrammist rahastatud projekti täistööaja ekvivalendile vastavate töökohtade arvu suurenemine (töökoha liigi järgi)	Üldmõju tööhõivele – raamprogrammi tulemuste levikuga seotud otseselt või kaudselt loodud või säilitatud töökohtade arv (töökoha liigi järgi)
Teadus- ja innovatsioonitegevusse tehtavate investeeringute võimendamine	Kaasinvesteering – raamprogrammi esialgse investeeringuga mobiliseeritud avaliku sektori ja erasektori investeeringute summa	Kasvu tagamine – raamprogrammi tulemuste kasutamiseks või kasvuks mobiliseeritud avaliku sektori ja erasektori investeeringute (sh välismaiste otseinvesteeringute) summa	Panus 3 % eesmärgi saavutamisse – raamprogrammist tulenev liidu liikumine 3 % SKPst eesmärgi suunas

VI LISA

**VALDKONNAD, KUS SAAB LUUA MISSIOONE JA INSTITUTIONALISEERITUD EUROOPA PARTNERLUSI
ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 185 VÕI 187 ALUSEL**

Käesolevas lisas sätestatakse kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 8 ja 12 valdkonnad, kus on võimalik luua missioone ja Euroopa partnerlusi ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel.

I Võimalike missioonide valdkonnad

- Missioonide valdkond nr 1: kliimamuutustega kohanemine, sealhulgas ühiskondlikud muutused
- Missioonide valdkond nr 2: vähktõbi
- Missioonide valdkond nr 3: ookeanide, merede, ranniku- ja maismaavete hea seisund
- Missioonide valdkond nr 4: kliimaneutraalsed ja arukad linnad
- Missioonide valdkond nr 5: mulla seisund ja toit

Igas missioonis järgitakse käesoleva määruse artikli 8 lõikes 4 sätestatud põhimõtteid.

II Valdkonnad võimalike institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste loomiseks ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel

- Partnerluste valdkond nr 1: tervisevaldkonna innovatsiooni kiirem arendamine ja ohutum kasutamine Euroopa patsientide ja ülemaailmse tervishoiu jaoks
- Partnerluste valdkond nr 2: peamiste digitaalsete ja progressi võimaldavate tehnoloogiate arendamine ning nende kasutamine, muu hulgas sellised uudsed tehnoloogiad nagu tehisintellekt, fotoonika ja kvantitehnoloogia
- Partnerluste valdkond nr 3: Euroopa juhtpositsioon metrooloogias, sh integreeritud metrooloogia süsteem
- Partnerluste valdkond nr 4: liidu lennuliikluse, lennunduse ja raudtee konkurentsivõime ja ohutuse suurendamine ning keskkonnatoime parandamine
- Partnerluste valdkond nr 5: kestlikud, kaasavad ning ring- ja bioressursipõhised lahendused
- Partnerluste valdkond nr 6: vesiniku ja taastuvenergia salvestamise tehnoloogiad väiksema ökoloogilise jalajäljega ning vähem energiamahukas tootmine
- Partnerluste valdkond nr 7: keskkonnasõbralikud, ühendatud, koostöötavad, autonoomsed ja automatiseeritud lahendused inimeste ja kaupade liikuvusega seotud tulevaste nõudmiste jaoks
- Partnerluste valdkond nr 8: innovatiivsed ning teadus- ja arendustegevusega intensiivselt tegelevad VKEd.

Ühes eespool mainitud partnerluste valdkonnas institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse järele esineva vajaduse hindamise protsessi tulemuseks võib olla seadusandlik ettepanek. Vastavas Euroopa partnerluste valdkonnas võib partnerluse luua ka käesoleva määruse artikli 10 lõike 1 punktide a või b alusel või selle võib rakendada raamprogrammi raames korraldatava muu projektikonkursiga.

Kuna institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste võimalikud valdkonnad on väga ulatuslikud, võib hinnatud vajadustest lähtudes rajada institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse rohkem kui ühe Euroopa partnerluse alusel.